

**Jilid V
No. 22**

**Hari Juma'at
17hb Januari, 1969**

**PERBAHATHAN
PARLIMEN
DEWAN RA'AYAT YANG KEDUA
PENGKAL KELIMA
PENYATA RASMI**

KANDONGAN-NYA

**JAWAPAN² MULUT BAGI PERTANYAAN² [Ruangan
3661]**

USUL²:

Atoran Urusan Meshuarat [Ruangan 3717]

Penanggohan [Ruangan 3762]

RANG UNDANG²:

**Rang Undang² Perbekalan, 1969 (Bachaaan Kali Yang
Kedua [Ruangan 3687])**

MALAYSIA

DEWAN RA'AYAT YANG KEDUA

PENGGAL YANG KELIMA

Penyata Rasmi

Hari Juma'at, 17hb Januari, 1969

Persidangan bermula pada pukul 9.30 pagi

YANG HADHIR:

- Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, Y.B. DATO' CHIK MOHAMED YUSUF BIN SHEIKH ABDUL RAHMAN, S.P.M.P., J.P., Dato' Bendahara, Perak.
- „ Timbalan Perdana Menteri, Menteri Pertahanan, Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, Y.A.B. TUN HAJI ABDUL RAZAK BIN DATO' HUSSAIN, S.M.N. (Pekan).
- „ Menteri Kewangan, Y.A.B. TUN TAN SIEW SIN, S.S.M., J.P. (Melaka Tengah).
- „ Menteri Kerja Raya, Pos dan Talikom, Y.A.B. TUN V. T. SAMBANTHAN, S.S.M., P.M.N. (Sungai Siput).
- „ Menteri Pengangkutan, Yang Berbahagia TAN SRI HAJI SARDON BIN HAJI JUBIR, P.M.N. (Pontian Utara).
- „ Menteri Pelajaran, TUAN MOHAMED KHIR JOHARI (Kedah Tengah).
- „ Menteri Perdagangan dan Perusahaan, Yang Berbahagia TAN SRI DR LIM SWEE AUN, P.M.N., J.P. (Larut Selatan).
- „ Menteri Kerajaan Tempatan dan Perumahan, TUAN KHAW KAI-BOH, P.J.K. (Ulu Selangor).
- „ Menteri Hal Ehwal Sarawak, Yang Berbahagia TAN SRI TEMENGGONG JUGAH ANAK BARIENG, P.M.N., P.D.K. (Sarawak).
- „ Menteri Buroh, TUAN V. MANICKAVASAGAM, J.M.N., P.J.K. (Kelang).
- „ Menteri Pertanian dan Sharikat Kerjasama, TUAN HAJI MOHAMED GHAZALI BIN HAJI JAWI (Ulu Perak).
- „ Menteri Kebajikan 'Am, DR NG KAM POH, J.P. (Telok Anson).
- „ Menteri Muda Pelajaran, TUAN LEE SIOK YEW, A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ Menteri Muda Hal Ehwal Dalam Negeri, TUAN HAMZAH BIN DATO' ABU SAMAH, S.M.K. (Raub).
- „ Menteri Muda Perdagangan dan Perusahaan, TUAN ABDUL TAIB BIN MAHMUD (Sarawak).
- „ Setia-usaha Parlimen kepada Menteri Kesihatan, TUAN IBRAHIM BIN ABDUL RAHMAN, J.M.N. (Seberang Tengah).
- „ Setia-usaha Parlimen kepada Menteri Buroh, TUAN LEE SAN CHOON, K.M.N. (Segamat Selatan).

- Yang Berhormat Setia-usaha Parlimen kepada Menteri Kewangan,
TUAN ALI BIN HAJI AHMAD (Pontian Selatan).
- „ Setia-usaha Parlimen kepada Timbalan Perdana Menteri,
TUAN CHEN WING SUM (Damansara).
- „ NIK ABDUL AZIZ BIN NIK MAT (Kelantan Hilir).
- „ TUAN HAJI ABDUL GHANI BIN ISHAK, A.M.N. (Melaka Utara).
- „ TUAN ABDUL KARIM BIN ABU, A.M.N. (Melaka Selatan).
- „ WAN ABDUL KADIR BIN ISMAIL, P.P.T. (Kuala Trengganu Utara).
- „ TUAN HAJI ABDUL RASHID BIN HAJI JAIS (Sabah).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI HUSSIN (Lipis).
- „ Y.A.M. TUNKU ABDULLAH IBNI AL-MARHUM TUANKU ABDUL RAHMAN, P.P.T. (Rawang).
- „ TUAN HAJI ABU BAKAR BIN HAMZAH, J.P. (Bachok).
- „ TUAN AHMAD BIN ARSHAD, A.M.N. (Muar Utara).
- „ TUAN HAJI AHMAD BIN SA'AID, J.P. (Seberang Utara).
- „ TUAN RAFAEL ANCHETA, A.M.N. (Sabah).
- „ DR AWANG BIN HASSAN, S.M.J. (Muar Selatan).
- „ TUAN HAJI AZIZ BIN ISHAK (Muar Dalam).
- „ TUAN JONATHAN BANGAU ANAK RENANG, A.B.S. (Sarawak).
- „ PENGARAH BANYANG ANAK JANTING, P.B.S. (Sarawak).
- „ TUAN CHAN CHONG WEN, K.M.N. (Kluang Selatan).
- „ TUAN CHAN SEONG YOON (Setapak).
- „ TUAN CHAN SIANG SUN, A.M.N., P.J.K. (Bentong).
- „ TUAN CHEW BIOW CHUON, J.P. (Bruas).
- „ TUAN CHIA CHIN SHIN, A.B.S. (Sarawak).
- „ TUAN FRANCIS CHIA NYUK TONG (Sabah).
- „ TUAN CHIN FOON (Ulu Kinta).
- „ TUAN D. A. DAGO ANAK RANDAN *alias* DAGOK ANAK RANDEN, A.M.N. (Sarawak).
- „ DATO' SYED ESA BIN ALWEE, S.P.M.J., J.M.N., P.I.S. (Batu Pahat Dalam).
- „ DATIN HAJJAH FATIMAH BINTI HAJI ABDUL MAJID (Johor Bahru Timor).
- Yang Berbahagia TAN SRI HAJJAH FATIMAH BINTI HAJI HASHIM, P.M.N. (Jitra-Padang Terap).
- Yang Berhormat TUAN S. FAZUL RAHMAN, A.D.K. (Sabah).
- „ TUAN GANING BIN JANGKAT (Sabah).
- „ TUAN GEH CHONG KEAT, K.M.N. (Pulau Pinang Utara).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN ALANG, A.M.N., P.J.K. (Kapar).
- „ TUAN HANAFI BIN MOHD. YUNUS, A.M.N., P.J.K. (Kulim Utara).
- „ TUAN HARUN BIN ABDULLAH, A.M.N., J.P. (Baling).
- „ WAN HASSAN BIN WAN DAUD, J.P. (Tumpat).
- „ TUAN STANLEY HO NGUN KHIU, A.D.K. (Sabah).
- „ DATO' HAJI HUSSEIN BIN MOHD. NOORDIN, D.P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Parit).
- „ TUAN HUSSEIN BIN SULAIMAN, J.P. (Ulu Kelantan).

- Yang Berhormat TUAN HAJI HUSSAIN RAHIMI BIN HAJI SAMAN, S.M.K.
(Kota Bharu Hulu).
- „ TUAN ISMAIL BIN IDRIS, J.P. (Pulau Pinang Selatan).
- „ PENGHULU JINGGUT ANAK ATTAN, K.M.N., Q.M.C., A.B.S.
(Sarawak).
- „ TUAN KAM WOON WAH, J.P. (Sitiawan).
- „ TUAN KHOO PENG LOONG, O.B.E. (Sarawak).
- „ TUAN LEE SECK FUN, K.M.N. (Tanjong Malim).
- „ TUAN AMADEUS MATHEW LEONG, A.D.K., J.P. (Sabah).
- „ DR LIM CHONG EU (Tanjong).
- „ TUAN PETER LO SU YIN (Sabah).
- „ DR MAHATHIR BIN MOHAMAD (Kota Star Selatan).
- „ TUAN T. MAHIMA SINGH, J.M.N., J.P. (Port Dickson).
- „ TUAN C. JOHN ONDU MAJAKIL (Sabah).
- „ DATO' DR HAJI MEGAT KHAS, D.P.M.P., J.P., P.J.K.
(Kuala Kangsar).
- „ DR MOHAMED BIN TAIB (Kuantan).
- „ TUAN HAJI MOHD. ARIF SALLEH, A.D.K. (Sabah).
- „ TUAN MOHD. DAUD BIN ABDUL SAMAD (Besut).
- „ TUAN MOHAMED IDRIS BIN MATSIL, J.M.N., P.J.K., J.P.
(Jelebu-Jempol).
- „ TUAN MOHD. TAHIR BIN ABDUL MAJID, S.M.S., P.J.K.
(Kuala Langat).
- „ TUAN HAJI MOHAMED YUSOF BIN MAHMUD, A.M.N. (Temerloh).
- „ TUAN MOHD. ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, J.M.N. (Sungai Patani).
- „ WAN MOKHTAR BIN AHMAD, P.J.K. (Kemaman).
- „ TUAN HAJI MOKHTAR BIN HAJI ISMAIL (Perlis Selatan).
- „ TUAN MUHAMMAD FAKHRUDDIN BIN HAJI ABDULLAH
(Pasir Mas Hilir).
- „ TUAN HAJI MUHAMMAD SU'AUT BIN HAJI MUHD. TAHIR,
A.B.S. (Sarawak).
- „ TUAN MUSA BIN HITAM (Segamat Utara).
- „ DATO' HAJI MUSTAPHA BIN HAJI ABDUL JABAR, D.P.M.S.,
A.M.N., J.P. (Sabak Bernam).
- „ TUAN MUSTAPHA BIN AHMAD (Tanah Merah).
- Yang Berbahagia TAN SRI HAJI NIK AHMAD KAMIL, D.K., S.P.M.K., S.J.M.K., P.M.N.,
P.Y.G.P., Dato' Sri Setia Raja (Kota Bharu Hilir).
- Yang Berhormat TUAN NG FAH YAM (Batu Gajah).
- „ TUAN HAJI OTHMAN BIN ABDULLAH (Hilir Perak).
- „ TUAN OTHMAN BIN ABDULLAH, A.M.N. (Perlis Utara).
- „ TUAN QUEK KAI DONG, J.P. (Seremban Timor).
- „ TUAN HAJI RAHMAT BIN HAJI DAUD, A.M.N.
(Johor Bahru Barat).
- „ TUAN RAMLI BIN OMAR, K.M.N. (Krian Darat).
- „ TUAN HAJI REDZA BIN HAJI MOHD. SAID, P.J.K., J.P.
(Rembau-Tampin).

- Yang Berhormat RAJA ROME BIN RAJA MA'AMOR, P.J.K., J.P. (Kuala Selangor).
- „ TUAN SEAH TENG NGIAB, S.M.J., P.I.S. (Muar Pantai).
- „ TUAN SENAWI BIN ISMAIL, P.J.K. (Seberang Selatan).
- „ TUAN SNG CHIN JOO (Sarawak).
- „ TUAN SULAIMAN BIN ALI (Dungun).
- „ TUAN SULAIMAN BIN BULON, P.J.K. (Bagan Datoh).
- „ TUAN SULAIMAN BIN HAJI TAIB (Krian Laut).
- „ PENGIRAN TAHIR PETRA (Sabah).
- „ TUAN TAI KUAN YANG, A.M.N. (Kulim Bandar Bharu).
- „ TUAN TAMA WENG TINGGANG WAN (Sarawak).
- „ DR TAN CHEE KHOON (Batu).
- „ TUAN TAN CHENG BEE, A.M.N., J.P. (Bagan).
- „ TUAN TAN KEE GAK (Bandar Melaka).
- „ TUAN TAN TOH HONG (Bukit Bintang).
- „ TUAN TAN TSAK YU, P.B.S. (Sarawak).
- „ TUAN TIAH ENG BEE (Kluang Utara).
- „ TUAN TOH THEAM HOCK (Kampar).
- „ TUAN YEH PAO TZE, A.M.N. (Sabah).
- „ TUAN HAJI ZAKARIA BIN HAJI MOHD. TAIB, P.J.K. (Langat).

YANG TIADA HADHIR:

- Yang Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Hal Ehwal Luar Negeri,
Y.T.M. TUNKU ABDUL RAHMAN PUTRA AL-HAJ, K.O.M.
(Kuala Kedah).
- „ Menteri Ke'adilan, TUAN BAHAMAN BIN SAMSUDIN
(Kuala Pilah).
- „ Menteri Kesihatan, Yang Berbahagia TAN SRI HAJI ABDUL
HAMID KHAN BIN SAKHAWAT ALI KHAN, P.M.N., J.P. (Batang
Padang).
- „ Menteri Penerangan dan Penyiaran dan Menteri Kebudayaan,
Belia dan Sokan, TUAN SENU BIN ABDUL RAHMAN
(Kubang Pasu Barat).
- „ Menteri Hal Ehwal Tanah dan Galian, DATO' HAJI ABDUL-
RAHMAN BIN YA'KUB, P.D.K. (Sarawak).
- „ Menteri Hal Ehwal Sabah, DATO' GANIE GILONG, P.D.K., J.P.
(Sabah).
- „ Menteri Muda Ta' Berjabatan, TUAN HAJI ABDUL KHALID BIN
AWANG OSMAN (Kota Star Utara).
- „ Menteri Muda Kebudayaan, Belia dan Sokan,
ENGKU MUHSEIN BIN ABDUL KADIR, D.P.M.T., J.M.N., P.J.K.
(Trengganu Tengah).
- „ WAN ABDUL RAHMAN BIN DATU TUANKU BUJANG, A.B.S.
(Sarawak).
- „ DATO' ABDULLAH BIN ABDULRAHMAN, S.M.T., Dato' Bijaya
di-Raja (Kuala Trengganu Selatan).
- „ PUAN AJIBAH BINTI ABOL (Sarawak).
- „ WAN ALWI BIN TUANKU IBRAHIM (Sarawak).
- „ TUAN C. V. DEVAN NAIR (Bungsar).

Yang Berhormat TUAN EDWIN ANAK TANGKUN (Sarawak).

„ TUAN HANAFIAH BIN HUSSAIN, A.M.N. (Jerai).

Yang Amat Berbahagia TUN DR ISMAIL BIN DATO' HAJI ABDUL RAHMAN, S.S.M., P.M.N., S.P.M.J. (Johor Timor).

Yang Berbahagia TAN SRI SYED JA'AFAR BIN HASAN ALBAR, P.M.N. (Johor Tenggara).

Yang Berhormat TUAN THOMAS KANA, K.M.N. (Sarawak).

„ TUAN EDMUND LANGGU ANAK SAGA (Sarawak).

„ TUAN LIM PEE HUNG, P.J.K. (Alor Star).

„ DATO' LING BENG SIEW, P.N.B.S. (Sarawak).

„ TUAN JOSEPH DAVID MANJAI (Sabah).

„ DATO' HAJI MOHAMED ASRI BIN HAJI MUDA, S.P.M.K. (Pasir Puteh).

„ ORANG TUA MOHAMMAD DARA BIN LANGPAD (Sabah).

Yang Amat Berbahagia TUN DATU MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., P.D.K. (Sabah).

Yang Berhormat TUAN ONG KEE HUI (Sarawak).

„ TUAN D. R. SEENIVASAGAM (Ipoh).

„ DATO' S. P. SEENIVASAGAM, D.P.M.P., P.M.P., J.P. (Menglembu).

„ TUAN SIM BOON LIANG, A.B.S. (Sarawak).

„ TUAN SIOW LOONG HIN, P.J.K. (Seremban Barat).

„ TUAN SOH AH TECK (Batu Pahat).

„ TUAN TAJUDIN BIN ALI, P.J.K. (Larut Utara).

„ TUAN STEPHEN YONG KUET TZE (Sarawak).

„ TENGKU ZAID BIN TENGKU AHMAD (Pasir Mas Hulu).

YANG HADHIR BERSAMA:

Yang Berhormat Menteri Ta' Berjabatan, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA.

DO'A

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusi-*
kan Meshuarat)

JAWAPAN² MULUT BAGI PERTANYAAN²

PERUNTOKAN UNTUK MEM- BUBOH TAR—JALAN KENINGAU TENOM DAN JALAN KENINGAU TAMBOAN

1. Tuan Mohd. Arif Salleh (Sabah) bertanya kepada Menteri Kerja Raya, Pos dan Talikom berapa banyak-kah jumlah wang yang di-untokkan bagi menyiram minyak tar dalam tahun 1969 kepada:

(a) Jalan Keningau Tenom;

(b) Jalan Keningau Tambonan.

**Menteri Kerja Raya, Pos dan Tali-
kom (Tun V. T. Sambanthan):** Tuan Yang di-Pertua, saya telah di-beritahu oleh Kementerian Perhubungan dan Kerja Raya, Sabah, bahawa wang sebanyak \$750,000 telah di-peruntokkan bagi tahun 1969 untuk membuboh tar dan memperbaiki lagi jalan Keningau Tenom.

(b) Tidak ada peruntokan untuk jalan Keningau Tambonan.

PERATORAN² PEPEREKSAAN DI- MALAYSIA BARAT DAN MALAY- SIA TIMOR—MENGHAPUSKAN PEPEREKSAAN DARJAH 6 DI- MALAYSIA TIMOR

2. Tuan Mohd. Arif Salleh bertanya kepada Menteri Pelajaran sama ada

dia sedar bahawa peratoran² pepereksaan di-Malaysia Barat tidak sa-imbang dengan yang ada di-Malaysia Timor dan sa-kira-nya sedar, bila-kah Kerajaan akan menghapuskan pepereksaan Kerajaan bagi Darjah VI di-Malaysia Timor.

Menteri Pelajaran (Tuan Mohd. Khir Johari): Tuan Yang di-Pertua, saya sedar, tetapi Kerajaan Persekutuan dan termasuklah Kementerian Pelajaran, ada-lah terikat oleh Perenggan 17 (a) dalam Penyata Jawatan-kuasa Antara Kerajaan yang menetapkan bahawa walau pun pelajaran ia-lah satu perkara Persekutuan, sistem dan dasar pentadbiran pelajaran yang ada di-Malaysia Timor tidak boleh di-ganggu dan mesti-lah terletak di-bawah kawalan Kerajaan² Negeri Sabah dan Sarawak sa-hingga mereka sendiri bersetuju. Oleh kerana pepereksaan Kerajaan Darjah VI di-Malaysia Timor telah wujud sa-belum dari Malaysia penghapusan-nya tanpa persetujuan dari negeri² yang berkenaan akan melanggar Penyata itu.

PERKHIDMATAN TEKSI DI-MALAYSIA—PAKAIAN SARAGAM UNTUK PEMANDU² TALIPON, PEMASANGAN TALIPON DALAM TEKSI DAN KERETA² KHAS UNTUK PELANCHONG²

3. Tuan Haji Mokhtar bin Haji Ismail (Perlis Selatan) bertanya kepada Menteri Pengangkutan, memandang kepada kemajuan perkhidmatan teksi di-Malaysia yang menggalakkan ada-kah dia akan mengenakan syarat supaya;

- (a) pemandu² teksi memakai pakaian sa-ragam;
- (b) talipon di-pasang dalam teksi; dan
- (c) teksi² dan van² khas di-adakan untuk pelanchong².

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Haji Sardon): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya pada masa ini tidak ada chadangan hendak memaksa semua pemandu² teksi memakai pakaian saragam dan juga teksi² di-lengkapkan dengan talipon. Kedua² chadangan ini akan di-timbangan oleh Kementerian saya satu masa ka-hadapan nanti barangkali bagi pehak teksi² di-Ibu

Kota Kuala Lumpur dan di-kota² yang besar. Akan tetapi bagi teksi² Limousine atau pun teksi yang untuk istimewa kerana hotel yang besar kerana membawa pelanchong² daripada luar negeri di-tetapkan bahawa teksi ini hendak-lah berhawa dingin dan pemandu²-nya hendak-lah memakai pakaian yang akan di-tetapkan oleh Kementerian saya dari masa ka-samasa.

Sa-lain daripada teksi² Limousine yang besar, Kementerian saya telah pun mengeluarkan kebenaran² motokar sewa dan memandu sendiri atau hire and drive untuk kegunaan pelanchong² luar negeri.

Permit² bas pelanchong telah juga di-keluarkan untuk maksud ini kepada sharikat² pelanchong. Sekarang ini kebenaran bas pelanchong tidak hanya di-keluarkan untuk sharikat² pelanchong sahaja bahkan di-berikan juga kepada orang ramai yang ingin menjalankan perniagaan membawa pelanchong².

Untuk ma'aluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian saya tidak berchadang kebenaran van di-gunakan untuk keperluan membawa pelanchong² luar negeri, kerana kenderaan yang sa-macam ini di-rasakan tidak sesuai untuk mengangkut penumpang² terutama sa-kali pelanchong² daripada luar negeri.

Tuan Ahmad bin Arshad (Muar Utara): Tuan Yang di-Pertua, melihatkan perkhidmatan teksi yang makin meningkat dalam negeri ini, ada-kah Yang Berhormat Menteri ini sedia menimbangkan bagi mengeluarkan permit² khas sama ada motokar atau pun bas hari² pada tiap² hari raya dalam negeri ini, atau hari upachara kebesaran yang di-anjorkan oleh Kerajaan kerana memandangkan betapa kesulitan ra'ayat pada hari² yang tersebut.

Tan Sri Haji Sardon: Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat barangkali tahu sa-tengah² bandar yang mana kenderaan tidak begitu chukup sa-bagaimana biasa kerana hari kebesaran, sharikat² bas boleh bermohon dan di-benarkan berjalan sampai jauh malam dan banyak kali-nya dan kalau ada Ahli Yang Berhormat itu fikir

berkenaan dengan di-mana tempat-nya tolong-lah berhubung dengan Kementerian saya supaya saya arahkan kepada sharikat² bas yang ada memberi peluang kepada orang ramai menggunakan dengan sa-penoh-nya.

BILANGAN PELANCHONGAN² MELAWAT MALAYSIA, 1968—LAYANAN OLEH PEHAK IMIGERESEN DAN KASTAM MALAYSIA DAN WAKIL² SUKARELA, DAN LANGKAH² DI-AMBIL UNTUK MENAREK LEBEH RAMAI PELANCHONG²

4. Tuan Haji Mokhtar bin Haji Ismail bertanya kepada Menteri Perdagangan dan Perusahaan, oleh kerana perusahaan pelanchong menjadi salah satu sumber tukaran wang asing;

- (a) berapa bilangan pelanchong yang melawat Malaysia sa-hingga 12hb Disember, 1968, berbanding dengan angka bagi tempoh yang sama tahun 1967;
- (b) warganegara mana-kah yang paling ramai melawat Malaysia;
- (c) ada-kah benar bahawa layanan yang di-beri kepada mereka oleh pehak imigeresen dan kastam Malaysia selalu tidak memuaskan;
- (d) berapa buah badan atau wakil sukarela sa-takat ini yang bertanggung-jawab memberi layanan kepada pelanchong²; dan
- (e) apa-kah layanan istimewa yang telah di-berikan oleh Kementerian ini untuk menarek lebih ramai lagi pelanchong luar negeri ka-Malaysia.

Menteri Muda Perdagangan dan Perusahaan (Tuan Abdul Taib bin Mahmud): Tuan Yang di-Pertua, jawapan² kepada soalan itu ada-lah seperti berikut:

- (a) Bilangan pelanchong yang melawat Malaysia daripada Januari sa-hingga Oktober, 1968, ia-lah 40,850 orang berbanding dengan 34,970 orang dalam tempoh yang sama pada tahun 1967. Bilangan ini berasas atas hitungan banyak pelawat² masuk terus di-lapangan terbang dan pelabuhan.

(b) Warga negara Amerika Sharikat ada-lah yang paling ramai sa-kali membuat lawatan ka-Malaysia.

(c) Ada-lah tidak benar bahawa Penguasa Imigreshen dan Kastam Malaysia telah memberi layanan yang tidak memuaskan terhadap pelanchong². Sa-benar-nya Undang² Imigreshen dan Kastam Malaysia ada-lah yang sa-habis² longgar sa-kali dan kebanyakannya pula pemereksaan ada-lah di-jalankan hanya dengan mulut. Pelanchong² tidak di-kehendaki mengisi borang² mengenai mata wang bagitu juga borang² mengenai barang² atau lain² peratoran yang tertentu. Pegawai² Imigreshen dan Kastam biasa-nya menjalankan kerja² mereka terhadap pelanchong² dengan sa-berapa chepat yang boleh.

(d) Sa-banyak 104 sharikat perjalanan dan penguasa² pengembaraan di-Malaysia pada masa sekarang yang bertanggung-jawab bagi melayani pelanchong yang melawat ka-negeri ini berbanding dengan 17 buah sharikat dalam tahun 1959 apabila Jawatan Pelanchongan di-tubuhkan.

(e) Sa-lain dari pengiklanan seranta, perchetakan dan pembahagian risalah² dan bahan seranta yang biasa di-usahkan, Kementerian telah juga memulakan satu programme layanan di-dalam tahun yang lalu.

Di-bawah programme tersebut Penguasa² Pengembaraan Wholesale yang besar² di-negeri luar dan penulis perjalanan yang mashor telah di-jemput melawat Malaysia untuk meninjau sambil mengenali dengan sa-chara yang lebih mendalam lagi mengenai negeri ini. Dua orang wholesalers dan sa-orang penulis perjalanan telah membuat lawatan ka-Malaysia di-bawah programme ini. Ada-lah di-perchayai dengan pengalaman dan pendapat² yang telah di-perolehi oleh mereka itu mengenai negeri kita ini, mereka akan sa-terus-nya dapat menjalankan usaha² seranta dan membolehkan mereka menjual lebih banyak lagi perjalanan ka-negeri Malaysia ini.

Sa-orang pakar telah di-dapati untuk membantu menyediakan rancangan kemajuan pelancongan besar²an atas laporan Jawatan-kuasa Kerja mengenai pelancongan.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah telah sampai ka-pengetahuan Kementerian yang berkenaan bahawa ada sa-tengah² pelan-chong yang melawat negeri kita ini mereka itu terkena samun atau rompak, dan apa-kah ikhtiar kalau ada untuk mengatasi masaalah ini?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Itu soal pelancongan sahaja, Tuan Yang di-Pertua, ini soal keamanan negeri dan patut-lah di-jaga oleh Polis.

Tuan Haji Mokhtar bin Haji Ismail: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Menteri Yang Berhormat sedar baharu² ini pelan-chong dari Australia telah datang melawat di-Pulau Pinang dan lawatan itu hanya kesempatan di-beri hanya satu jam sahaja? Jadi banyak wakil² pelan-chong telah membuat bantahan terhadap masa yang sa-bagitu singkat. Apa-kah tindakan Menteri Yang Berhormat di-atas layanan² tersebut?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian ini telah tidak di-beri tahu fasal tempoh yang sangat sengkat itu dan kita akan mengambil tindakan supaya menasehati badan² yang melayani pelan-chong supaya di-ator masa yang cukup luas untuk pelan-chong² mengalami pandangan di-Pulau Pinang itu.

Tan Sri Haji Nik Ahmad Kamil: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Kerajaan dengan kerjasama dan pesertaan sharikat² private yang membuat kerja menjaga pelan-chong berchadang menghantar orang² kita di-sini keluar negeri belajar atau berlateh bagaimana chara-nya hendak melayani pelan-chong², sungguh pun saya faham kita ada bawa pakar² di-negeri ini, tetapi ada-kah Kerajaan berchadang hendak menghantar pemuda atau pemudi kita keluar negeri kerana berlateh bagaimana-kah chara²-nya hendak melayani, atau hendak menjaga pelan-chong² supaya kita boleh memberi perkhidmatan dengan cukup puas hati.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, tidak ada rancangan sa-takat ini hendak menghantar orang keluar negeri untuk melateh orang² bagi melayani pelan-chong² kerana kami perchaya latehan ini dapat di-jalankan dalam negeri ini sendiri, mithal-nya latehan telah di-jalankan supaya pelayan² dalam restoran dan hotel dapat menyikap mereka sendiri supaya pelan-chong² berpuas hati kepada perkhidmatan mereka; pemandu² teks² telah di-beri lecture dan pejabat² yang berkenaan dengan kemasokan pelan-chong seperti Imigresen dan Kastam telah juga di-beri lecture² tentang bagaimana harus melayan pelan-chong². Kalau-lah latehan seperti yang di-chadangkan Ahli Yang Berhormat itu perlu . . . . .

Tuan Yang di-Pertua: Dia bukan berchadang, dia bertanya ada atau tidak.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Seperti yang telah di-sebutkan oleh Ahli Yang Berhormat itu perlu sa-kali, maka boleh-lah kita timbangkan.

Dr Mahathir bin Mohamad (Kota Star Selatan): Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Yang Berhormat Menteri tahu ia-itu sa-bahagian yang besar daripada pelan-chong² yang masok ka-Malaysia datang-nya daripada negeri Thai dan ada-kah statistik² ini di-kumpulkan daripada tempat² mereka² ini masok ka-dalam negeri ini ia-itu daripada Padang Besar dan Changlong.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Statistik² yang kita ada sekarang ini telah berasaskan kepada kemasokan di-lapangan terbang dan pelabohan sahaja, Tuan Yang di-Pertua. Jadi ini berarti statisik berkenaan kemasokan daripada Thai tidak-lah dapat di-kumpulkan sekarang ini.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, di-bawah soal pechahan (e) dalam soalan ini berkenaan dengan layanan istimewa, ada-kah pehak Kementerian ini menolong badan² yang berkhidmat untuk pelan-chong² ini bagi mengadakan teman² sosial dan perentjemah².

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Pertanyaan ini akan di-jawab pada hari ini juga, Tuan Yang di-Pertua. Jadi saya mohon di-tanggohkan jawapannya.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin: Tuan Yang di-Pertua, baharu² ini pelanchongan dari luar negeri telah mendarat di-Pelabohan Port Swettenham dan Jabatan Pelanchong telah menyajikan tarian bagi menyambut pelanchong² itu. Sa-jauh mana-kah kejayaan yang telah di-kaji oleh Jabatan Pelanchongan dengan hasil tarian yang telah di-tayangkan bagi membawa pelanchong dari luar negeri?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, tidak ada sistem yang sangat betul untuk meninjau bagaimana orang² ini telah di-pengarohi oleh sambutan demikian, tetapi yang kita tahu ia-lah mereka sangat menghargakan sambutan yang demikian.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Menteri Yang Berhormat sedar dengan chara kita menayangkan tarian kepada pelanchong² yang datang dari luar negeri pada waktu sampai itu, ini menunjukkan satu publicity murah kebudayaan kita kepada mereka?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Speaker, apa erti publicity "murah" ini? Ada-kah "monetary term" atau pun "derogatory term"?

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin: Terima kasih kalau Yang Berhormat Menteri tidak faham.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan Ahli Yang Berhormat itu kurang terang sa-benar-nya.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin: Tuan Yang di-Pertua, dengan kita menyajikan tarian² kebudayaan kita kepada pelawat² di-luar negeri sama ada di-Port Swettenham atau di-Lapangan Terbang Subang atau di-mana² sa-kali pun di-negara kita ini, ada-kah dengan sebab lakunan yang kita lakukan itu, ini kita menyajikan, menunjukkan satu chara yang lebeh murah dalam penghargaan kita kepada kebudayaan kita sendiri?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, tidak.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah dengan menunjukkan tarian kebudayaan negeri ini kepada pelanchong² yang datang melawat negeri kita telah di-amalkan oleh negeri² asing lain daripada Malaysians ini?

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Di-Hawaii saperti yang kita tahu. Tuan Yang di-Pertua, kita ada melihat bahawa gadis² yang chantek datang menyambut orang² atau memberi sagelas ayer nenas. Ada juga kita melihat mereka berpakaian rumput menyambut kita.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah itu satu pendorongan dengan ala-Hawaiian itu membawa kita pergi mengikuti, dan boleh-kah Yang Berhormat Menteri menerangkan negeri mana yang lain boleh menunjukkan sa-lain daripada Hawaii.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Indonesia ada.

TEKET² TOTO DARI SINGAPURA

5. **Tuan Ahmad bin Arshad** bertanya kepada Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri ada-kah beliau sedar bahawa teket² TOTO dari Singapura sedang di-edarkan di-kalangan penduduk² negeri ini, dan jika ya, terangkan bilangan teket² dan wang tunai yang telah di-rampas.

Menteri Muda Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah): Tuan Yang di-Pertua, jawapan bagi yang pertama-nya ia-lah saya sedar, dan satu tangkapan telah dilakukan dalam bulan Oktober, 1968 ka-atas sa-kumpulan penjual² teket² tersebut. Hasil penangkapan itu ia-lah rampasan ka-atas sa-jumlah 10,355 keping teket² dan wang tunai sa-banyak \$443.10.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Kementerian ini sedar bahawa ada sa-jenis loteri yang datang-nya dari Singapura telah di-halalkan penjualan-nya ka-dalam negeri ini?

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar;

Tuan Ahmad bin Arshad: Kalau tidak sedar, ada-kah Kementerian ini sedia, mengkaji untuk berunding dengan Kerajaan Singapura supaya dapat di-benarkan penjualan ticket loteri Kabijakan Masharakat kita supaya di-jual di-Singapura, yang mana kita tahu bahawa ticket kita ini banyak di-seludupkan di-sana?

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Tuan Yang di-Pertua, perkara ini adalah perkara dalam jagaan Kerajaan Singapura sendiri, tak tahu-lah sama ada kita boleh menjual atau pun tidak di-Singapura, terserah-lah kepada Kerajaan Singapura menimbangkan. Sa-takat yang saya tahu ada undang² di-Singapura yang melarang penjualan ticket Welfare kita di-sana.

Tan Sri Haji Nik Ahmad Kamil:
Dato' Yang di-Pertua, apa-kah sa-benar TOTO ini, saya tidak faham?

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Saya pun yang sa-benar-nya tidak begitu faham, sebab saya belum lagi menchuba menikam nombor TOTO ini, tetapi sa-takat yang saya tahu daripada penyiasatan polis terhadap kes yang tersebut tadi, TOTO ini ialah chabutan nombor yang dalam mana di-bahagi hadiah yang sa-chara besar, rasa saya, jikalau orang yang membeli ticket itu menikam nombor yang terkeluar pada masa hari draw itu.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin:
Soalan tambahan, ada-kah Menteri ini sedar bahawa Ahli yang menanya itu ahli TOTO.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Boleh jadi juga (*Ketawa*).

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah:
Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Yang Berhormat Menteri sedar bahawa di-antara jenis loteri² TOTO ini ada satu jenis yang di-dalam-nya di-pakai angka sial dan tidak sial sa-lain daripada TOTO yang di-sebutkan ini.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Saya tidak ma'alom, barangkali Ahli Yang Berhormat bermain perkara ini, barangkali dia lebih ma'alom daripada saya.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah:
Tuan Yang di-Pertua, ma'afkan saya, bukan masaalah saya suka main atau pun tidak. Saya hendak tahu daripada Kerajaan, ada-kah Kementerian ini sedar berapa jenis loteri² TOTO yang ada di-sini, termasuk satu jenis yang di-dalam-nya, di-nerachakan kepada angka sial dan tidak sial. Kalau tak tahu, lebih baik saya jadi Menteri, Tuan Yang di-Pertua (*Ketawa*).

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:
Saya tidak sedar, saya menerima kaseh-lah kepada Ahli Yang Berhormat memberitahu saya atas perkara ini.

PENGHANTARAN PENUNTUT² MARA KA-SOVIET UNION DAN KA-NEGERI² SEBERANG LAUT

6. Tuan Ahmad bin Arshad bertanya kepada Menteri Ta' Berjabatan:

- (a) ada-kah benar bahawa MARA berchadang menghantar penuntut² ka-Soviet Union; jika ya, dalam bidang pengetahuan apa dan bilangan mereka yang akan di-hantar; dan
- (b) setakat ini berapa bilangan penuntut² MARA yang telah di-hantar ka-seberang laut, ka-negara² mana-kah mereka di-hantar dan sama ada mereka menerima biasiswa² dari negara² tersebut.

Menteri Ta' Berjabatan (Tuan Abdul Ghafar bin Baba): Tuan Yang di-Pertua, jawapan (a), perkara ini maseh dalam timbangan. Jawapan (b), jumlah penuntut² yang ada di-seberang laut yang di-hantar melalui MARA saramai 536 orang. Negeri² di-mana tempat sedang mereka melanjutkan pelajaran itu ia-lah India, Amerika Sharikat, Australia, New Zealand, United Kingdom, Jermani, Pakistan, Singapura, Jepun, Taiwan, Republic Arab Bersatu dan Austria.

182 orang daripada jumlah penuntut² itu mendapat sa-paroh bantuan daripada Kerajaan² Negeri tersebut dan 35 mendapat bantuan penuh.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah benar Yang Berhormat Menteri ini telah memberi ucapan di-majlis² yang mana hendak menghantar penuntut² kita di-negeri ini ka-Negeri China Kominis. Jadi kalau benar, apa-kah yang mendorongkan Yang Berhormat Menteri itu memberi ucapan yang sa-demikian?

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Saya tidak pernah mengatakan bahawa MARA telah menghantar penuntut² ka-Negeri Kominis China. Apa yang pernah saya sebutkan, jika sa-kira-nya perhubungan diplomatik dapat di-adakan dan sa-telah Kominis China mengubah sikap-nya terhadap negeri kita saperti perubahan sikap yang dilakukan oleh Kerajaan Russia dan jika di-dapati patut kita menghantar penuntut, maka kita akan menimbangkan-nya.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah MARA akan menjadikan satu amalan yang berlanjutan dalam usaha mengumpulkan tabong Yayasan MARA dengan memanggil Intisari Pop dari Indonesia?

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Tuan Yang di-Pertua, saya akan berbuat apa sahaja dengan chara yang halal dimana sahaja kami boleh mendapat wang untuk memenohkan chita² kami ini.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan dalam jawapan (b) oleh Yang Berhormat Menteri tadi. Berasas keistimewaan apa dan demikian juga jenis-nya pengetahuan penuntut² kita yang diberi peluang keistimewaan biasiswa itu?

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Saya rasa tidak termasuk dalam soalan ini.

Tuan Ahmad bin Arshad: Sebab Yang Berhormat Menteri telah mengatakan ramai jumlah penuntut² yang kita hantarkan ka-luar negeri. Jadi kita berikan keutamaan pada penuntut²

yang kita hantar itu atas dasar apa, atau asas apa yang kita berikan kepada mereka?

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Tuan Yang di-Pertua, saya suka membicarakan soalan ini, perkara atas soalan . . .

Tuan Yang di-Pertua: Bukan atas soalan itu tetapi atas jawapan, jika jawapan itu kena.

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Tidak ada soalan-nya, dan saya tidak bersedia memberi jawapan.

Tuan Ganing bin Jangkat (Sabah): Tuan Yang di-Pertua, sa-takat ini berapa bilangan penuntut² MARA dari Sabah yang di-hantar belajar luar daripada Malaysia.

Tuan Abdul Ghafar bin Baba: Saya meminta maaf tidak dapat menjawab kerana tidak bersedia.

RUNDINGAN DENGAN PERWAKILAN PERSEKUTUAN PERUSAHAAN BRITISH YANG MELAWAT MALAYSIA PADA OGOS, 1968

7. **Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah** bertanya kepada Menteri Kewangan:

(a) apa-kah hasil rundingan-nya dengan satu Perwakilan Persekutuan Perusahaan British yang terdiri dari sebelas orang yang melawat Malaysia dalam bulan Ogos tahun 1968;

(b) apa-kah kaitan mereka dengan wang sa-jumlah £25 juta (\$183.75 juta) yang di-beri oleh British kepada Malaysia berikutan dengan penarekan bala tenteranya dari negeri ini;

(c) ada-kah benar bahawa mereka telah membuat rundingan mengenai perlombongan di-beberapa Negeri di-Malaysia Barat termasuk Pulau Pinang, Perak dan Selangor, dan jika benar, apa-kah hasil rundingan tersebut.

Menteri Kewangan (Tun Tan Siew Sin): Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana saya berada di-luar negeri dalam bulan Ogos, 1968, saya tiada peluang berjumpa dengan pengusaha² British yang

melawat negeri kita ini. Walau bagaimanapun lawatan mereka ada-lah untuk menyiasat kemungkinan menambah lagi perdagangan dan penanaman modal British di-dalam negeri ini. Tawaran bantuan khas British kepada Malaysia untuk mengurangkan sa-tengah daripada kesan² ekonomi penarekan Tentera British itu ada-lah soalan yang lain. Bantuan ini tidak ada hubungan dengan penanaman modal "private" dan ia merupakan suatu perkara yang akan di-selesaikan tidak lama lagi antara Kerajaan² Malaysia dan British.

Soal melombong di-Malaysia Barat ada-lah juga soal lain dan perundingan mengenai hak² itu ada-lah dengan sharikat² lain bukan dengan pengusaha² British sa-bagai suatu golongan.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah:

Tuan Yang di-Pertua, meski pun Yang Berhormat Menteri kita tidak ada dalam negeri pada masa itu ada-kah di-dalam tugas Kementerian-nya mengambil tahu bahawa rombongan yang sa-belas orang di-ketika melawat Malaysia ini mengkait²kan urusan private mereka itu dengan pemberian £25 juta, dan perkara ini sudah di-siarkan dalam surat-khabar dan sudah jadi masalah apa-kah bantuan itu melalui private sector di-negeri British.

Tun Tan Siew Sin: Tuan Yang di-Pertua, itu soal yang lain.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah:

Tuan Yang di-Pertua, ma'afkan saya kalau saya silap. Apa yang saya sebutkan ini ada-lah terkandung di-dalam pechahan (b) dalam soalan ini ia-itu kaitan mereka dengan jumlah £25 juta pemberian British berkenaan dengan penarekan tentera. Saya menerima kaseh di-atas penafian Menteri bahawa perkara ini tidak bersangkut-paut dengan asas yang kita tahu, tetapi rombongan ini mengkait²kan dalam surat-khabar semua tersiar.

Tun Tan Siew Sin: (*Dengan izin*) Mr Speaker, Sir, I tried to explain to the Honourable Member that these are two different things. Obviously, the Honourable Member must not accept that whatever is written in the newspapers is completely correct.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak menerima kesemua apa yang di-katakan oleh surat-khabar, terutama surat-khabar² yang Ahli² Perikatan banyak share dalam-nya. Tetapi yang saya hendak tanya ada-kah Kementerian kita mengambil tahu di-atas kegiatan rombongan itu mengkaitkan diri mereka dengan £25 juta; itu yang saya tanya.

Tun Tan Siew Sin: Mr Speaker, Sir, the £25 million aid is a matter between the Malaysian and the British Governments—that is a Government matter. The question of British industrialists investing in this country is an entirely different matter. I do not see any connection between the two and I have tried to explain that to the Honourable Member.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah:

Tuan Yang di-Pertua, sa-kira-nya kita dapat bukti bahawa rombongan private ini mengkait²kan diri-nya dengan urusan² official ada-kah Kementerian kita ini dapat membuat kenyataan bahawa perkara itu tidak patut berlaku di-negeri ini.

Tun Tan Siew Sin: Mr Speaker, Sir, I still do not know what the Honourable Member is trying to drive at, because I have been trying to explain to him that this £25 million aid is a matter between the British and the Malaysian Governments, whereas the question of British industrialists investing in this country is entirely separate.

Tuan Yang di-Pertua: Nampak-nya Ahli² tidak ada pas begitu tinggi tidak memahami soal²-nya (*Ketawa*).

**TUNTUTAN KENAIKAN GAJI
OLEH KESATUAN PEKERJA²
LEMBAGA LETRIK NEGARA
PADA SEPTEMBER, 1968**

8. Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah bertanya kepada Menteri Perdagangan dan Perusahaan apa-kah kesudahan tuntutan kenaikan gaji yang di-buat oleh Kesatuan Pekerja² Lembaga Letrik Negara dalam bulan September, 1968 yang lalu; dan ada-kah Kerajaan telah menunaikan tuntutan tersebut.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, Lembaga Letrik Negara masih lagi berunding dengan Kesatuan Pekerja² Lembaga Letrik Negara. Lembaga telah memberi tawaran kepada kakitangan² yang dalam Bahagian IV dan dalam Kumpulan Perusahaan dan Buroh Kasar. Kenaikan Gaji yang sama seperti yang telah di-persetujukan di-antara Kerajaan dan kakitangan² dalam Bahagian IV dan dalam Kumpulan Perusahaan dan Buroh Kasar.

Dr Tan Chee Khoon: Tuan Yang di-Pertua, mengapa, N.E.B. ini mengambil masa begitu lama nampaknya 2½ atau 3 tahun sudah tuntutan ini yang di-beri oleh Kesatuan Pekerja² N.E.B. telah di-berikan kepada N.E.B. dua tiga tahun dahulu dan mengapakah N.E.B. belum selesai perkara ini sampai hari ini.

Menteri Perdagangan dan Perusahaan (Tan Sri Dr Lim Swee Aun) (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, although the claim was made by the union some two years ago, this matter was suspended for quite some time, agreed to by the union, until the issue of the Suffian Report. Since then the Board has made its offer similar to what has been accepted by the I.M.G. and Division IV in the Government.

Dr Tan Chee Khoon (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, is the Honourable Minister of Commerce and Industry aware that the Suffian Report has been made public more than a year ago and this claim by the N.E.B. Workers' Union preceded the publication of the Suffian Report by perhaps more than two years? The Minister has stated that the Board has made an offer similar to that made to the I.M.G. group of workers in the Government Service. Is the Honourable Minister of Commerce and Industry aware that the employees of the N.E.B. are not on all fours with the I.M.G. group of workers and as such, it should not very strictly be tied to the offer made to the I.M.G. group of workers? Will the Minister be more flexible in his negotiation with the N.E.B. Workers'

Union in respect of their claim, which has taken, I think I am correct in saying, more than three years?

Tan Sri Dr Lim Swee Aun: Mr Speaker, Sir, the Union put in their claim whilst the Suffian Commission was already carrying on its work and making its investigations before it made its Report. That was why the Board did not carry on with the negotiation with the union until the findings of the Suffian Report, the reason being that although the N.E.B. is a Corporation but the type of work done by the employees of the N.E.B. is comparable with those in the Government and naturally wage claims and wage awards are relative to the type of jobs that are being done. So, it was agreed to by the union that they would wait till the result of the Suffian Report was published. After the publication of the Suffian Report and the subsequent negotiations between the Government and the I.M.G. group and Division IV of the Government, as was agreed to by this union in August 1967, negotiations re-started between the N.E.B. Board and the union. The Board has offered the same terms as had been offered by the Government, which had been accepted for the reason that the Division IV and the I.M.G. group of the N.E.B. are comparable to similar grades in Government.

Dr Tan Chee Khoon: Mr Speaker, Sir, can the Honourable Minister of Commerce and Industry tell us whether this equation between the offer to the Workers' Union of the N.E.B. and the offer to the I.M.G. group of workers is the last and final offer that the N.E.B. is prepared to make to the N.E.B. Workers' Union, or is it that there is a little room for manoeuvre on either side? Because if it is the last offer, then the N.E.B. Workers' Union should be told so and should not be led up the garden path as they have been led up the garden path for about three years.

Tan Sri Dr Lim Swee Aun: I think the Workers' Union is aware that this is the last offer.

PERKHIDMATAN TEMAN SOSIAL DI-MALAYSIA

9. Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah bertanya kepada Menteri Perdagangan dan Perusahaan sa-jauh mana-kah kemajuan telah tercapai dalam usaha mengadakan "Teman Sosial" (Social Guides) bagi menarik pelancong² yang melawat Malaysia; dan berapa-kah bayaran bagi tiap² satu jam "Teman Sosial" itu berkhidmat.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, perkhidmatan Teman Sosial bukan-lah satu perkara keaslian kepada Malaysia. Banyak negeri² termasuk Taiwan, Hongkong dan Singapura mempunyai perkhidmatan sa-umpama ini, oleh kerana ada pelawat terdiri daripada ahli perniagaan dan ketua² kerja sharikat² yang besar yang tidak suka melancong dengan bas perlancongan biasa atau pun melancong sa-chara di-pandu. Mereka itu lebih suka mendapat sa-saorang yang tidak sahaja berpengetahuan dengan tempat² yang di-lawati dalam negeri ini, tetapi sa-saorang yang membolehkan mereka menubuhkan perhubungan dan mengadakan pertalian perniagaan.

Perkhidmatan Teman Sosial di-Malaysia saya fahami ada-lah perniagaan berdaftar dan bayaran yang dikenakan kepada pelanggan² ia-lah \$6.00 sa-jam pada siang hari dan \$7.00 sa-jam pada waktu malam bagi tempoh sa-kurang²-nya lima jam.

Jabatan Perlancongan Kementerian saya hanya akan mengi'tirafkan perkhidmatan atau pertubohan itu jika sa-kira-nya Persatuan Perlancongan Tempatan telah menyiasat ka-atas pergerakan²-nya dan telah menerima perkhidmatan, atau pertubohan itu sa-bagai ahli.

Tuan Haji Abu Bakar bin Hamzah: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah benar bahawa di-antara teman² sosial ini terdapat teman² wanita. Jika benar bagaimana-kah pembayaran-nya pada waktu siang dan bagaimana pula pembayaran pada waktu malam.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, semua teman² sosial ini ia-lah wanita dan barangkali charge waktu malam itu lebih sedikit

kerana mengikut kadar luar daripada normal working hours.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Kementerian ini, sa-lama ini telah menerima bantahan² daripada badan² persatuan kebajikan atau pun badan siasah berhubung dengan ranchangan teman sosial ini.

Tuan Abdul Taib bin Mahmud: Tuan Yang di-Pertua, tidak ada bantahan rasmi telah di-terima oleh Pejabat Pelancongan ini.

BILANGAN DAN PEMBENAAN SEKOLAH² MENENGAH JENIS KEBANGSAAN (INGGERIS), SEKOLAH² MENENGAH JENIS KEBANGSAAN (CHINA) DAN SEKOLAH² MENENGAH KEBANGSAAN

10. Pengiran Tahir Petra (Sabah) bertanya kepada Menteri Pelajaran:

(a) berapa banyak-kah (i) Sekolah² Menengah Jenis Kebangsaan (Inggeris) dan (ii) Sekolah² Menengah Jenis Kebangsaan (China), termasuk Sekolah² yang mendapat bantuan Kerajaan, yang telah di-bena dalam Negeri Sabah sa-takat ini;

(b) berapa banyak lagi (i) Sekolah² Jenis Kebangsaan (Inggeris) dan (ii) Sekolah² Jenis Kebangsaan (China) yang akan di-benar dalam Negeri Sabah;

(c) oleh kerana Sabah memerlukan Sekolah² Menengah Kebangsaan, ada-kah dia akan mempercepatkan pembenaan sekolah² seperti itu, jika ya, di-mana sekolah² itu akan di-bena dan bila pembenaan akan di-mulakan.

Tuan Mohamed Khir Johari: Tuan Yang di-Pertua (a) bilangan Sekolah² Menengah Kerajaan dan yang di-bantu yang telah di-bena di-Sabah sa-takat ini ia-lah besar. Berikut:

Menengah Kerajaan pengantar				
Inggeris ...	...	...	...	11
Pengantar China	...	...	...	0
Menengah bantuan pengantar				
Inggeris ...	...	...	...	30
Pengantar China	...	...	...	3

(b) bilangan sekolah² yang akan dibena dalam tahun 1969 ia-lah seperti berikut:

Menengah Kerajaan pengantar	
Inggeris	3
Pengantar China	0
Menengah bantuan pengantar	
Inggeris	2
Pengantar China	1

(c) tidak ada peruntukan bagi membena Sekolah Menengah Pengantar Melayu di-Sabah di-bawah Rancangan Malaysia Yang Pertama. Akan tetapi satu darjah pengantar Melayu telah di-buka di-Maktab Sabah, Kota Kinabalu, pada tahun sudah. Empat lagi akan di-buka di-Maktab tersebut pada tahun ini dan di-lain² kawasan di-Sabah di-mana guru² boleh diperolehi.

Pengiran Tahir Petra: Tuan Yang di-Pertua, sa-lain dari mengadakan atau membena sekolah² menengah, sa-bagaimana yang telah di-sebutkan oleh Menteri yang berkenaan itu tadi, adakah Kementerian Pelajaran menimbang atau sedia menimbang untuk menubuhkan University College atau Maktab Universiti di-Sabah sa-bagaimana yang pernah di-chadangkan oleh Ketua Menteri Sabah baharu² ini.

Tuan Mohamed Khir Johari: Tuan Yang di-Pertua, perkara menubuhkan sa-buah Universiti College di-Sabah itu telah pun di-timbangan oleh Jawatan-kuasa Perancang Pelajaran Tinggi dan ada-lah satu daripada pendapat Jawatan-kuasa itu bahawa sa-takat ini belum lagi ada chukup chalun² untuk memasoki Maktab Universiti itu, sa-kira-nya Maktab itu di-dirikan pada masa ini. Oleh kerana itu perkara ini ada-lah di-ambil ingatan dan apabila sampai masa-nya nanti akan di-beri pertimbangan yang teliti.

PERSEDIAAN YANG DI-BUAT UNTUK PILEHANRAYA TAHUN 1969 OLEH SUROHANJAYA PI- LEHANRAYA

11. Dr Tan Chee Khoo minta kepada Perdana Menteri berikan keterangan ringkas mengenai persediaan yang telah di-buat menjelang Pilehanraya Umum tahun 1969 oleh Surohanjaya Pilehan-

raya. Apa-kah achara latehan yang di-buat bagi semua yang terlibat dalam menjalankan pilehanraya umum itu.

Timbalan Perdana Menteri (Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, pehak Election Commission telah membuat persediaan bagi Pilehanraya Umum tahun 1969 dari tahun 1967 bahkan sa-lepas sahaja di-adakan General Election di-Sabah pada bulan April, tahun 1967 pehak Election Commission telah mula membuat persediaan bagi pilehanraya tahun 1969 ini. Oleh sebab pilehanraya yang akan datang ini akan meliputi seluroh Malaysia mustahak-lah di-bawa Sarawak dalam persediaan itu dan langkah telah pun di-ambil bagi menjalankan Delimitation of Parliamentary and State Constituencies di-Sarawak pada bulan April tahun 1966 dan delimitation itu pun telah di-persetujui oleh Dewan ini pada 14 Jun, 1968. Kemudian daripada itu Delimitation of Constituencies (Sarawak) Order tahun 1968 telah di-istiharkan dalam *Federal Gazette* yang bertarikh 4hb Julai tahun 1968.

Berkenaan dengan Undang², ada dua undang² yang mustahak, ia-itu Election Ordinance, 1958 dan Election Ordinance, 1954 telah pun di-sambungkan kuat kuasa-nya meliputi Sabah dan Sarawak—this has been extended to Sabah and Sarawak in 1966 by Orders made under Section 74 of the Malaysia Act; also a Bill to amend the Election Offences Ordinance, 1954, was passed by this House on 10th January, 1969.

Sa-lain daripada itu beberapa undang² telah pun di-persetujukan oleh Yang di-Pertuan Agong bagi West Malaysia Election (Conduct of Election) (Amendment) Regulations 1968, to amend Election Ordinance, 1959 yang telah di-persetujukan pada 20 haribulan Disember, 1968 dan juga Election (Postal Voting) (Amendment) Regulation telah di-persetujukan pada 20 haribulan Disember, 1968. Bagi Malaysia Timor, atau East Malaysia, Election Regulation, 1968, was also approved on 20th November, 1968 and Election (Postal Voting) Regulation was also approved on 20th November, 1968.

The Fees and Remission of Postage on Parliamentary and State Constituencies Regulation was also approved. Registration of voters was also carried out, for the first time in Sarawak, for 60 days from 8th July, 1968 to the 5th September, 1968. Now, in West Malaysia and Sabah, the annual revision of the electoral rolls was carried out from 1st September, 1968, to the 12th October, 1968. The first roll for Sarawak and the revised rolls for West Malaysia and Sabah will be certified in March, 1969, and they will be used for the nomination of candidates and for polling for the 1969 General Election.

As Sarawak will be having direct election for the first time, the Election Commission has already started to train election officers in Sarawak. Further training will be given in February, 1969. In West Malaysia and Sabah, although most of the officers have had experience of election, additional training will also be given in February this year. The Election Commission has already instructed the State Supervisors of Elections to investigate and obtain suitable places and buildings to be used as polling stations, to put up a list of Returning Officers and Assistant Returning Officers for the purpose of *Gazette Notification* and publication of this *Gazette Notification* will be made in early or middle of February. Also, the printing of the numerous statutory forms is now under way and it is expected to be completed in the near future. Indeed, Sir, the Election Commission expects all preparation for election to be completed by the end of February, 1968.

Dr Tan Chee Khoon (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, the present electoral roll is a provisional electoral roll, on which the 27th of January is the last day when people can lodge in objections. Can the Honourable Deputy Prime Minister tell us when exactly will the electoral roll be certified? He mentioned the month of March. Can he tell us when it will be certified in March, because these are very important things? Unless the electoral roll is certified we can't make use of

it, we cannot buy it, for example. Can he tell us when?

Tun Haji Abdul Razak: Well, I am advised by the Election Commission that it will be certified some time in March, but I can assure the Honourable Member that it is the intention to use the present electoral roll for the coming Election. So the Honourable Member will have enough time to see the new electoral roll.

Dr Tan Chee Khoon: The Honourable Deputy Prime Minister has also stated that preparations will all be in hand; if I heard him correctly, he stated that it will be in February this year. Now, can the Honourable Deputy Prime Minister tell us whether, if after February, political parties apply to the Supervisor of Elections in the various States for a list of names of polling stations, will these be supplied? From our experience it has been found that these are supplied invariably very late and it caused a great deal of difficulty to all political parties concerned. He stated that everything will be ready by February. Can he tell us that if I apply for a list of polling stations in my constituency, for example, in March, will I be given such a list?

Tun Haji Abdul Razak: Polling stations will be gazetted by about the beginning or the middle of February. Obviously once they are *gazetted* the Honourable Member can obtain copies of the *Gazette*.

Tuan Ahmad bin Arshad (Muar Utara): Tuan Yang di-Pertua, berhubong dengan jawapan Ahli Yang Berhormat Timbalan Perdana Menteri, tadi, saya ingin tahu ada-lah kejadian satu kesalahan di-sisi Undang² Pilihanraya sa-lepas menamakan chalun bahawa kira-nya doktor² dalam negeri ini memberikan ubat² atau injekson² dengan perchuma kapada orang ramai atas tujuan supaya dapat mengundi mereka kelak.

Tun Haji Abdul Razak: Menurut undang² sa-orang itu memberi hadiah kapada pengundi² dengan tujuan hendak menarek orang itu supaya mengundi kapada-nya ini ada-lah salah pada undang². (*Ketawa*).

Dr Tan Chee Khoon: Mr Speaker, Sir, I see the medical profession is always the butt of jokes in this House, but I can assure the Member for Muar Utara that if he gets cases of doctors offering free treatment or free medicines he can always report it to the Director of the Anti-Corruption Agency. But, perhaps, he may not know that doctors the world over have been known to give free treatment to very poor patients all the time, not just during near elections. The supplementary question I wish to ask, Mr Speaker, Sir, is this: can the Honourable Deputy Prime Minister tell this House whether in this training of election officials, in particular of Presiding Officers and of those working under the Presiding Officers in polling stations, it includes this very important business of using commonsense in the interpretation of the law? I have mentioned in this House, Sir, when the amendment to the Election Ordinance was debated a few days ago, that very often you find that a Chinese name is out a little—this is well-known. Or very often the identity card number also is out, instead of 007671 it is 007672. This is no fault of either the voter or most of the people concerned; it may be the fault of the computer, and as such, will the Honourable Deputy Prime Minister assure this House that this commonsense implementation of the law is gone into very thoroughly by the Election Commission?

Tun Haji Abdul Razak: Sir, I am sure all these matters are considered by the Election Commission. I would like to assure the Honourable Member that the Election Commission is an independent body, and this Government has no control over the day-to-day running of this Election Commission. The Election Commission has considerable experience in running elections now, and I am sure this point will be borne in mind. That is why, Sir, it is important that when the electoral roll is being published that political parties should check the electoral roll, not only the political parties but voters too should check their names in the electoral roll, the identity card numbers and all that, so that there is no difficulty later on. There is a limit

in which officers can use their discretions. If there are genuine mistakes, it is very difficult for an officer to use his discretion.

Dr Tan Chee Khoon: The Honourable Deputy Prime Minister stated just now that the provisional electoral roll is now open for inspection and that everything is being done. Is the Deputy Prime Minister aware—I can't speak for other places, I can only speak for Batu—that I sent in 6,500 forms of new voters out of which more than 500 were missing from the electoral roll, and I have sent in a complete list not only to the Secretary of the Election Commission but also to the Supervisor of Elections in Selangor, also to the person in charge of Batu during the registration period. But I gather that very little work has been done over the protest that I have made, and today is the 17th, we have only up to the 27th to find out whether the names will be in or will be out. Now, 500 names is a very big chunk for any constituency, and will the Honourable Deputy Prime Minister bring this to the attention of the Election Commission? I entirely agree with him that the Election Commission is indeed an independent Commission. However, will the Honourable Deputy Prime Minister pass this information on to it—perhaps coming from him it will have greater effect than what I have done.

Tuan Yang di-Pertua: What is the supplementary question?

Dr Tan Chee Khoon: The question is that the Election Commission in Selangor has been very tardy in looking at these protests over people whom not just me but others have registered as voters, but whose names are now missing from the provisional electoral roll.

Tun Haji Abdul Razak: I shall certainly pass this information to the Election Commission and I am sure that if the Honourable Member has sent a protest the matter is being looked into by the Election Commission.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, ada-kah Kementerian

ini sedar bahawa kemenangan Ahli Yang Berhormat dari Batu tempoh hari ia-lah dengan sebab daya penarek-nya memberikan ubat perchuma kepada orang ramai dalam kawasan itu, adakah Kerajaan sedar akan hal ini.

Tun Haji Abdul Razak: Tuan Yang di-Pertua, soal itu tak timbul lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Masa-nya sudah sampai.

RANG UNDANG²

RANG UNDANG² PERBEKALAN, 1969

Bachaa Kali Yang Kedua

Atoran Urusan Meshuarat di-bachakan bagi menyambong sa-mula Perbahathan yang di-tangohkan atas masaalah, "Bahawa Rang Undang² ini di-bachakan kali yang kedua sekarang" (16hb Januari, 1969).

Timbalan Perdana Menteri (Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, sungguh pun barangkali ada lagi Ahli² Yang Berhormat yang hendak berchakap dalam perbahathan ini saya mohon izin mengambil peluang ini menjawab sadikit sa-banyak pandangan² yang di-datangkan oleh Ahli² Yang Berhormat terhadap belanjawan atau budget bagi tahun 1969.

Tuan Yang di-Pertua, kita semua berasa berbesar hati dan bangga oleh sebab Menteri Kewangan kita disokong oleh pegawai²-nya dan dapat menyediakan budget dengan bagini baik dan chermat-nya dan saya sendiri tahu bagaimana susah-nya hendak menyediakan budget yang sa-macham ini dalam keadaan kewangan negara kita sekarang ini. Jadi saya suka-lah bersama² dengan Ahli² Yang Berhormat di-Dewan ini menguchapkan satinggi² tahniah dan terima kaseh kepada Menteri Kewangan kita dan Pegawai² Perbendaharaan yang telah bersungguh² menjalankan tugas mereka itu bagi menyediakan budget ini.

Tuan Yang di-Pertua, menurut ketarangan² yang telah di-berikan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan nyata-lah keadaan negara kita pada hari ini sungguh pun kewangan kita

tidak begitu banyak, tetapi keadaan iktisad sangat baik dan harapan pada masa akan datang ada-lah baik. Kita sendiri mengetahui bahawa negara kita maseh lagi ada banyak hasil² yang belum dapat di-usahakan terutama bijeh yang maseh ada banyak lagi di-dalam laut—di-off shore—di-laut negara kita ini dan saya harap tak berapa lama lagi bahkan dalam masa satu dua bulan lagi, kita dapat memutuskan pemberian lesen² bagi menjalankan perlombongan di-perayeran Pantai Barat, Malaysia Barat ini.

Bagitu juga kita harap kita akan dapat minyak sekarang di-Miri, Sarawak, ada mengeluarkan minyak dan diperchaya² di-Pantai Timor, di-Malaysia Barat, kita ada harapan baik mendapat minyak. Jadi, dengan hasil² yang samacham ini pada masa yang akan datang kita perchaya negara kita boleh mendapat wang dengan lebeh banyak lagi dan juga ra'ayat negeri ini dapat pekerjaan² yang mereka itu kehendaki.

Yang Berhormat Menteri Kewangan telah menerangkan ia-itu masaalah yang penting yang kita akan hadapi pada tahun 1969 ini ia-lah masaalah penganggoran atau unemployment terutama sa-kali dalam kalangan belia² di-negara kita. Pehak Kerajaan telah mengambil langkah² yang patut terutama sa-kali mengadakan latehan² untok membolehkan belia² ini mendapat pekerjaan² yang berpatutan, Kementerian² saperti Kementerian Buroh, Kementerian Belia dan Sokan dan juga Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar melalui MARA sedang menjalankan berbagai² latehan kemahiran untok membolehkan belia² ini mendapatkan pekerjaan.

Bagitu juga usaha² sedang di-jalankan oleh Kerajaan untok hendak meluaskan lagi pembukaan tanah di-negara kita ini, pehak Lembaga Kema-juan Tanah sedang menambahkan usaha bagi membuka tanah. Bagitu juga Kerajaan² Negeri pada masa ini kita sedang menjalankan siasatan di-dua tiga kawasan² yang besar pertama sa-kali di-Pahang Tenggara, pehak Kerajaan Canada telah bersetuju hendak menyiasat kawasan di-Pahang Tenggara sa-luas-nya 2.5 juta ekar dan saya harap Master Plan bagi kawasan

ini akan dapat di-sediakan dalam penghujung tahun atau pertengahan tahun 1970 dan di-fikirkan bila kawasan ini dapat di-jayakan lebih kurang 800,000 orang akan dapat menduduki kawasan itu.

Bagitu juga-lah kita berharap di-negeri² lain, di-Johor ada lebih kurang 300,000 ekar yang di-chadangkan hendak di-buka tidak berapa lama lagi dan di-Malaysia Timor pun di-Sarawak, di-Sabah ada 250,000 ekar di-Labok Valley yang di-dapati sangat subur bagi di-tanamkan dengan kelapa sawit dan barang² yang lain di-chadangkan hendak di-buka juga.

Bagitu juga-lah di-Sarawak kita harap tanah² yang luas lagi akan dapat di-buka. Akan tetapi, Tuan Yang di-Pertua, usaha² Kerajaan sa-mata² tentu-lah tidak dapat hendak memenuhi kehendak² ra'ayat, atau pun hendak mengatasi masalah penganggoran ini, mustahak-lah usaha² daripada private sector di-gunakan sama dan pada hari semalam pihak Kerajaan Pusat telah mengadakan perundingan dengan Kerajaan² Negeri dan saya telah meminta Kerajaan Negeri supaya memberi kemudahan² kepada private sector untuk membuka tanah² di-tempat² yang tertentu untuk di-tanamkan dengan barang² keperluan, sebab kita bukan sahaja berkehendakkan banyak lagi barang² keperluan bahkan kita berkehendakkan pemuda² atau belia² mendapat pekerjaan². Dan saya harap dasar ini dapat di-jalankan dengan lebih giat lagi pada tahun 1969.

Bagitu juga-lah Kerajaan² Negeri sedang berusaha mengadakan ranchangan tanah untuk belia² dan saya harap ini dapat di-perluaskan dan saya harap tanah² kosong walau pun tanah itu tidak begitu baik, walau pun tanah itu yang di-katakan ex-mining land, saya harap juga di-berikan kepada belia² yang tidak ada mempunyai tanah supaya mereka itu dapat mempunyai pekerjaan yang tertentu. Jadi, Tuan Yang di-Pertua, usaha² yang sa-macham ini-lah sedang di-jalankan dengan giat-nya oleh Kerajaan Pusat dengan kerjasama daripada bantuan Kerajaan Negeri dan saya berharap-lah masalah yang penting yang kita sedang hadapi

ia-itu masalah penganggoran ini dapat di-atasi dengan sa-berapa segera-nya.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka hendak menjawab sedikit pandangan daripada beberapa orang Ahli² Yang Berhormat terutama sa-kali berkenaan dengan hal pertahanan negara. Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru Timor ada memberi pandangan bahawa Kerajaan patut-lah memberi sa-penoh perhatian kepada kebajikan dan kehendak² balu² dan juga anak² tentera yang telah meninggal dunia. Saya suka-lah menegaskan di-Dewan ini bahawa langkah² telah di-ambil untuk memberi perhatian yang sa-penoh-nya kepada isteri² dan juga anak² Anggota² Tentera dan Polis yang telah terkorban sa-masa menjalankan tugas bagi mempertahankan negara kita ini. Mereka itu ada-lah di-beri penchen dan bagi anak² di-beri bantuan atau elaun sehingga mereka itu berumur 17 tahun. Bagitu juga tiap² satu orang kita ada beri wang sa-banyak \$2,000 untuk sagu hati. Dan bagi pihak tentera dan juga polis mereka itu ada mempunyai wang mereka itu sendiri untuk memberi bantuan² jika di-fikirkan perlu. Sekarang ini kita telah mengadakan Tabong Perwira Negara dan siapa² juga yang hendak memberi bantuan boleh-lah menderma kepada tabong ini dan saya fikir tidak-lah mustahak di-adakan tabong yang baharu atau pun hendak adakan pejabat yang baharu, sebab perkara ini ada-lah di-uruskan dengan baik dan dengan memuaskan hati dan jikalau mana² pihak balu² atau pun juga anak² bekas tentera dan polis yang di-fikirkan tidak mendapat layanan yang memuaskan hati harap-lah di-beritahu supaya langkah² yang di-kehendaki dapat di-jalankan. Kerajaan sangat-lah memandang berat kepada mereka itu kerana sangat-lah mustahak yang anak² dan isteri perwira² yang terkorban itu di-jaga, di-pelihara, di-beri pelajaran supaya mereka itu dapat menjadi warganegara yang berguna pada masa akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Segamat Utara ada menhadangkan bahawa kita mustahak-lah bergantung atas diri kita sendiri dalam lapangan pertahanan. Ini dasar

yang memang-lah di-sambut baik oleh Kerajaan bahkan kita ketahui bahawa dalam keadaan negara kita sekarang ini dan sebab Kerajaan British akan mengundorkan tentera-nya pada penghujung tahun 1971 mustahak-lah kita bergantung kepada diri kita sendiri di atas pertahanan negara kita ini. Tidak dapat tiada kita berkehendakkan wang dengan banyak lagi dan pada masa ini sebab kita kekurangan wang, kita tidak dapat-lah hendak membesarkan tentera² kita seperti yang kita sa-benar² kehendaki.

Ahli Yang Berhormat ada menchadangkan patut-lah kita mengadakan tax ka-atas perusahaan² luar. Di-sini saya suka-lah terangkan kita kena-lah menjaga sedikit di-atas chadangan yang sa-macam ini sebab kita bimbang kalau kita kenakan chukai terlalu banyak kepada pemodal² yang datang dari luar mereka itu nanti tidak akan menanam modal di-negara kita. Kita mesti ingat ada banyak tempat²—negeri² yang lain mereka itu boleh menanam modal. Jadi, dengan sebab itu sunggoh pun kita berkehendakkan wang, kita hendak jaga-lah bagaimana chara kita hendak menchari wang, jangan kita sampai menjauhkan mereka² yang mempunyai wang daripada menanam modal di-negara kita kerana ini dasar kita ia-lah kita berkehendakkan pemodal² menanam modal dengan lebeh banyak lagi di-negara kita ini untuk hendak menguatkan lagi iktisad negara kita ini, menambahkan lagi economic growth bagi negara kita.

Ahli Yang Berhormat dari Muar Dalam ada menchadangkan, patut kita gunakan Perjanjian Pertahanan supaya menggesa Kerajaan Singapura daripada menukarkan dasar yang ada sekarang ini bagi menggunakan pakar² dari Israel bagi menasihati dan melateh mereka itu.

Tuan Yang di-Pertua, sunggoh pun mengikut Perjanjian Perpisanan diantara kita dengan Singapura kita patut adakan satu Perjanjian Pertahanan dengan Singapura, tetapi kita belum dapat adakan Perjanjian Pertahanan. Soal menggunakan pakar negeri luar ini soal Kerajaan Singapura dan kita

tidak dapat-lah hendak menchamporti hal ini.

Bagitu juga, Tuan Yang di-Pertua, chadangan daripada Ahli Yang Berhormat dari Jitra-Padang Terap supaya kita kenakan chukai kepada orang² yang bukan warganegara yang tinggal di-negeri kita ini, kenakan chukai khas untok pertahanan. Ini pun satu perkara yang kita kena timbang dengan baik juga, kebanyakan daripada mereka yang dudok di-sini itu ia-lah mereka yang menjalankan perniagaan, penanaman modal. Kalau kita kenakan chukai kepada mereka nanti mereka harus pergi ka-tempat lain dan kita juga akan rugi. Jadi ini-lah semua perkara yang kita mesti timbangkan sa-belum kita ambil apa² juga langkah.

Tuan Yang di-Pertua, ada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang menchadangkan ia-itu kita patut mengadakan latehan² kepada belia² yang berumur 18 tahun ka-atas. Kerajaan memang menerima shor ini atas dasarnya bahkan kita telah jalankan dahulu pada masa kita menghadapi konfrantasi daripada order lama Indonesia, akan tetapi kita terpaksa memberhentikan latehan ini oleh sebab kesulitan wang. Sunggoh pun bagitu, latehan kerahan tenaga ra'ayat sedang di-jalankan di-Sabah dengan perbelanjaan Kerajaan Sabah sendiri, bagi kita di-Malaysia Barat ini kalau kita boleh mendapatkan wang, ini satu perkara yang sangat elok kalau kita hendak menjalankan, tetapi masalaah ini ia-lah bergantung kepada wang.

Bagitu juga-lah berkenaan dengan masalaah keselamatan di-pantai² negeri Johor ada Ahli² Yang Berhormat meminta tolong tambahkan lagi jagaan di-situ. Tuan Yang di-Pertua, kita sedang menjalankan kawalan di-seluruh pantai² di-negara kita bukan sahaja negeri Johor bahkan semua Negeri kita jaga di-mana tempat yang ada musuh di-situ-lah kita jaga.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan pembangunan, satu sahaja perkara yang saya hendak berchakap, ia-itu Ahli Yang Berhormat dari Temerloh ada menyebutkan ia-itu peserta² dalam ranchangan² tanah sekarang ini sedang

di-hasut oleh pehak² yang menentang Kerajaan dalam beberapa perkara yang menyebabkan mereka itu mempunyai perasaan tidak puas hati dengan keadaan mereka itu pada masa ini. Saya sendiri mengetahui hal ini sebab banyak-lah aduan² yang tiba kapada saya. Perkara ini kita sangat berasa dukachita sebab peserta² ini memang kita sudah pilih dan juga mereka itu telah mendapat faedah² yang tertentu, akan tetapi di-satengah² tempat mereka itu tidak memberi terima kaseh kapada pehak Kerajaan di-atas faedah² yang mereka itu dapat dan di-satengah² tempat ada dua tiga ranchangan² di-negeri Kedah, perjalanan sangat-lah baik. Peserta² mendapat hasil lebeh kurang \$500 sa-bulan, sebab mereka itu berusaha dengan bersungoh² tetapi di-satengah² tempat peserta² tidak bagitu berusaha, jadi dengan sebab itu-lah perkara² yang tidak di-ingini kadang² berlaku, perasaan tidak puas hati berlaku di-kalangan peserta².

Saya telah mengambil langkah atas hal ini dan telah melantek sa-orang Timbalan Pengerusi, ia-itu Yang Berhormat Dato' Haji Mustapha sa-bagai Timbalan Pengerusi Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan yang saya telah tugaskan khas melawat ranchangan² tanah ini supaya memberi keterangan dan membaiki keadaan² yang di-dapati tidak bagitu baik. Jadi saya harap-lah dengan langkah ini dan juga dengan kerjasama daripada Kerajaan² Negeri, Menteri² Besar, Ketua² Menteri dan Wakil² Ra'ayat perkara ini dapat kita atasi.

Tuan Yang di-Pertua, sekarang saya suka hendak menjawab tuduhan yang di-datangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Ipoh. Saya mohon izin berchakap dalam bahasa Inggeris.

Sir, the Honourable Member for Ipoh made a series of serious and unfounded allegations against members of the Police Force. Amongst them, he alleged that the Police Department had kept away the matter relating to the affairs of the Police Co-operative Society from the Anti-Corruption Agency so that no Police officers' heads will roll. Sir, this allegation, to say the least, is unfounded and malicious, as

there was no question of hiding the investigation from the Anti-Corruption Agency. The Agency in its present form only came into being in October, 1967, whereas investigation into the complaint relating to the affairs of the Police Co-operative Society had been completed by the Police long before that date.

Investigation papers relating to this subject matter had been studied by the Attorney-General, who ruled that no criminal offence had been disclosed either under the Penal Code or the Prevention of Corruption Act against any Committee Member of the Police Co-operative Society. Furthermore, the Attorney-General had also taken steps of referring the matter to the Bar Council, in order to enable the latter to ascertain if there has been any irregular or unethical conduct on the part of the Society's lawyer who was handling the land transaction on behalf of the Society. The Council had ruled that there was nothing unethical on the part of the lawyer concerned. The decision was confirmed a few days ago by the Chief Justice.

Now, Sir, in the course of investigation into the matter by the Co-operative Department, an offence appeared to have been committed by the former Committee of the Police Co-operative Society under the co-operative law for having failed to obtain the permission of the Registrar of Co-operative Societies before purchasing the land referred to by the Honourable Member. Now, appropriate action in this connection is being taken by the Co-operative Societies Department.

Sir, I would like to take this opportunity, again, to remind the Honourable Member for Ipoh that it is most dishonourable on the part of any Honourable Member of this House to take advantage of the privilege of this House to publicly crucify, so to speak, public servants based on inaccurate or distorted facts, because those public servants who have been serving the country faithfully and loyally are in no position to reply in person to allegations made against them in this House and that if this practice of what can

be called character assassination is allowed to continue, it will lead to disastrous results in the Public Service—public servants, including members of the Police Force, will not be in the position to carry out their duties effectively and efficiently, when they are in constant fear of being unfairly attacked in this House. Sir, the best course for any Honourable Member in this House who has any complaint against members of the Public Service, or any genuine grievance, is that he should direct the complaint to the appropriate authority responsible for the conduct of the public servants. Sir, in the interest of the independence of the Public Service and also in the interest of the smooth functioning of our parliamentary democracy, I would like to suggest that this matter should be looked into by the Privilege Committee of this House (*Applause*) so that public servants who have no right of reply can be protected.

Sir, the Honourable Member for Ipoh also spoke at some length about the illegal mining operations off the coast of Perak and alleged, in effect, that the Police had been so ineffective that it was necessary for His Highness the Sultan of Perak to step in. Now, Sir, in fairness to the Police Force, I must make it clear to the Honourable Member that the matter of instituting proceedings against illegal mining operations is the responsibility of the Mines Department. The officials of the Mines Department may call for the assistance of the Police, if necessary. Now, court proceedings had in effect been taken by the Mines Department with the assistance of the Police prior to the so-called raid by His Highness the Sultan. Now, I must also state that the Anti-Corruption Agency has also received certain complaint against some public servant in respect of some illegal mining operations and this matter was under active investigation by the Anti-Corruption when the raid took place.

Sir, it is most unfortunate that His Highness the Sultan had deemed it necessary, while cruising along the coast of Perak in a Police patrol craft, to direct that the police patrol craft should approach and round up the

illegal operators of this off-shore mine. It will be most embarrassing for the Police officer not to have respected the wishes of His Highness under the circumstances. Now, we all understand, Sir, the constitutional position of His Highness the Ruler of the State, and we have always upheld the position and prestige of the Sultan as Constitutional Head of the State. But the duties to deal with illegal mining are the duties of the Mines Department and the Police will only be too ready to assist, if they are asked to do so by the Mines Department. Now, Sir, the Honourable Member for Ipoh also thought it fit to state that the democracy as being practised in this country is half-baked because of such restrictions to individual rights as the requirement of a Police permit before holding an assembly or public meeting. Sir, I have said many a time in this House, these minimum restrictions to individual rights are necessary in order to preserve democracy. All I can say to the Honourable Member is that thanks to the so-called half-baked democracy, the Honourable Member is in a position to express his grievances, *either imaginary or real*, to the full extent, both inside and outside this House. Now, had it not been for the security measures taken by the Government, the Honourable Member for Ipoh probably would be held in silence a long time ago.

Sir, the Honourable Member for Ipoh also said that the people in this country, unlike the people of Singapore, are not proud to die for this country. This is completely untrue, Sir. We have been independent now for 11 years and we know how our people stood in times of trials and tribulations: when we faced the confrontation, our soldiers of all races defended our country stoutly and they were ready to die in the defence of our country. I think it is only the Honourable Member who is not prepared to die for the country; he is only prepared to take whatever advantages he can get from this country.

Sir, coming to the University of Malaya Housing Society, I have already explained the position when replying to the Honourable Member for Batu, that

is to say, that we are satisfied, the Anti-Corruption Agency is satisfied, that there is no evidence of corruption against any officers of the Society. However, there has been evidence of criminal breach of trust and this matter is being looked into by the Police. Now, the Honourable Member for Ipoh enquired, why it was necessary for the Anti-Corruption Agency to pass over the investigation to the Police. Sir, in this particular case, the offence disclosed was a straightforward criminal breach of trust with no Government funds involved, and as such, it will only be proper for the Police to carry out the investigations. It is not for the Anti-Corruption Agency to undertake such an investigation, because it is not a matter involving Government officers or Government funds.

Sir, the Honourable Member for Ipoh also made allegation of acts of brutality by Police against persons detained in police lock-ups. Now, Sir, it is easy to make a general allegation like this. As a lawyer he should know that in such cases formal reports should be made to the nearest police station. As far as I am aware, investigations are carried out by the Police on all such reports and investigation papers are always forwarded to the Public Prosecutor for his direction, and if no action is taken by the Police on any specific report, I shall only be too glad if the Honourable Member could furnish detailed information so that investigation could be carried out. Again, Sir, it is unfair to make such general allegations here in this House because there are proper places, agencies, where such reports could be made and investigations will be carried out.

Sir, the Honourable Member for Batu again spoke about the Grand Mercedes and also the Banqueting Hall of the Istana. Sir, we have replied to these many a time and I feel that no amount of reply will satisfy the Honourable Member. So, I do not wish, Sir, to reply any further beyond saying that these are necessary. I have already explained in reply to his question that it is necessary for us to have a car befitting the Heads of State whom we

have to welcome from time to time in this country.

Sir, these are the matters that I wish to reply, and my other colleagues will reply to the other matters. Once again, I would like to thank the Honourable Members of this House, who have given their support and also shown their appreciation of the way in which the 1969 Budget has been prepared. Thank you (*Applause*).

Menteri Buroh (Tuan V. Manickavasagam) (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, I would like to thank Honourable Members who have touched on subjects pertaining to my Ministry, particularly with regard to the question of unemployment. The Honourable Deputy Prime Minister has just explained in this House the measures that are being taken by the Government to solve this problem. The Government, Sir, is aware of the unemployment situation and is doing all it can to overcome this. As Honourable Members are aware, the Government has adopted various measures to create more employment opportunities for our citizens. A number of land settlement schemes have been established in various States throughout the country, more vocational training schools, too, have been set up so as to provide facilities for training in skilled trades, and under my Ministry itself the Industrial Training Institute is being expanded to include not only training of apprentices but also initiated an accelerated training scheme under which school-leavers are being absorbed and being given basic training in various skills. The opening up of more industrial estates in the various States is also another example of Government's efforts to create more employment opportunities.

Sir, observations were made that one measure to ease the unemployment situation is to strike a balance between all-out mechanisation and traditional labour intensive techniques. I must say that there is some merit in this suggestion. This helps to explain the increasing concern on an international basis among developing countries to develop what is known as intermediate technology. By striking this happy medium,

it is the intention not to shun the benefits of technological advances, and at the same time to provide for the fuller utilisation of the abundant human resources available. I can assure Honourable Members that this country will not be lagging behind in taking advantage of such techniques as may be developed internationally.

The Honourable Member for Ipoh has said that hotel workers are over-worked. Sir, I do not know what categories of hotel workers he was referring to. He has suggested that some means be found to require hotel managements by law to employ more workers and thereby create more employment opportunities. To-date, hotel workers, through their unions or otherwise, have not made any representations to me in this respect. If there are valid grounds for complaint, I am sure they would have availed themselves of the machinery provided under the law.

Sir, the Member for Temerloh touched on the question of the appointment of Nanyang University graduates as inspectors in the E.P.F. Sir, this seems quite in order, if the persons so appointed are Malaysian citizens and have the necessary qualifications for employment and for these appointments.

Sir, the Honourable Member for Seberang Utara suggested that employers be compelled by law to resort to the Employment Offices in recruiting staff. While this suggestion is well intended, I see no necessity for this as the Employment Offices through the high quality of services should be able and indeed are attracting response from additional employers. A case in point is the Employment Office in Petaling Jaya, where more and more employers are approaching it for the first time requesting its services. Judging by this, it would seem that they find the services well worthwhile.

Sir, some Members have also complained about the working of Employment Exchanges, but if Honourable Members would give me specific complaints, I can assure them that I will look into them.

With regard to the suggestion that the Employment (Restrictions) Act be enforced forthwith, I can assure him that the machinery for the implementation of the Act has been set in motion. The necessary regulations and forms are being devised and the necessary staff and funds are being sought to enable the early implementation of this Act.

Sir, the Honourable Member for Seberang Selatan as well as the Honourable Member for Bagan have both touched on the question of port workers at Butterworth wharves. As Honourable Members are aware, the new wharves have only recently been commissioned and there would be the teething trouble. I can assure Honourable Members that it is the intention of Government to bring workers, whether they are cargo handlers or lightermen, within the purview of the Port Labour Board.

Sir, I would once again like to thank all the Honourable Members who have made suggestions and I take note of them.

Menteri Perdagangan dan Perusahaan (Tan Sri Dr Lim Swee Aun) (*dengan izin*): Mr Speaker, Sir, since the outcome of the Serdang by-election, it seems to me that the Honourable Member for Bungsar and the D.A.P. have become more sober and are now prepared to concede the leadership of this country to the Alliance. Not only has the Secretary of the D.A.P. made a public statement, but the Honourable Member for Bungsar, in opening his speech, during this debate said, and I quote, "To all intents and purposes, the Alliance Party will continue to provide the Government in this country in the coming crucial years". Sir, this is the admission by the D.A.P. that there is no political party other than the Alliance that has the stature, the ability and the experience that can form the Government and can deliver the goods to the people in a multi-racial society like ours. We know that the task before us is formidable and we know that all the problems cannot be solved in a generation, let alone in only two short terms in Parliament. But the people

know, so do the D.A.P. and the other Opposition parties know, that during the last ten years much has been done by the Alliance in nation building. Despite forces beyond our control, like the Confrontation, the world economic recessions, the subversion by the Communists, and even the instigations of the Opposition, progress in nation building has been achieved. The D.A.P. rightly appealed to the people to request the Alliance Party to continue to govern so as to lead and guide this country through the coming crucial years.

Sir, our basic approach to nation building has been, and will always be, to promote and maintain inter-racial goodwill and harmony. Unless there is good co-operation and understanding amongst the races in this country, we cannot build a strong, united Malaysia, nor can we get economic growth in the midst of racial strife and tension. Unfortunately, Sir, it is the Opposition parties that keep racial tensions on the boil and even incite racial strife. For example, even in this debate, the Honourable Member for Ipoh chose to pervert the intentions of a simple taxation and made it a racial issue. The new protective duty on imported fruits was meant to promote the consumption of local fruits and to save foreign exchange. Unfortunately, the Honourable Member for Ipoh deliberately tried to make this a racial issue by claiming that this tax discriminates against the Chinese citizens of this country, because they are the main consumers of imported fruits. He deliberately refused to point out that there are also many thousands of Chinese citizens in this country who are smallholders, who grow fruit trees, who sell local fruits in the market and who would benefit from this protection duty. Thus, Sir, the task of the Alliance, has, therefore been made the more difficult by the Opposition who choose to distort facts, misinterpret intentions and incite racial distrust.

When racial strife does actually break out, Opposition leaders become prominent by their absence. They go into hiding to look after their own skins. They are not worried that innocent

people are being hurt and even killed. They leave it to the Alliance to clean up the mess; they leave it to the Alliance Goodwill Committees to patch up the damage and to restore confidence in our multi-racial society. Yet, it is these same leaders who have been destroying racial goodwill, understanding and harmony, who charge that the Alliance is not doing enough to solve racial problems. In order to fish in troubled waters, they are prepared even to destroy the nation. Despite all these attempts by the Opposition, the Alliance Government has made progress in nation building.

The Opposition parties refuse to acknowledge that the Alliance have made plans to meet the problems of the nation. They refuse to accept, they are blind to the fact, that Five-Year Development Plans have existed and do exist in this country. We are now in the midst of the third Five-Year Development Plan, now commonly and wellknown as the First Malaysia Plan. We have picked the brains of all our economists and have been enlisted the assistance of experts on economic development from world-recognised institutions. In these Development Plans, we have spelt out our objectives, our targets and our strategy. We have recognised the vastness of our problems and our task and the limitations of our ability. These Plans have been approved by Parliament and in the next few days a Mid-Term Review of the First Malaysia Plan 1966 to 1970 will be placed on the Table of this House. Sir, this report is a critical report by professionals, who back their findings with facts and figures, and not wild allegations as made by the Members of the Opposition. They have not shirked their responsibility of pointing out the areas of weakness and suggesting methods of remedy. They do however say, and I quote, "The volume of output or what is called the Gross National Product at constant prices rose by 6.7% per annum between 1965 and 1968, 2.2. percentage points higher than the rate envisaged in the Plan".

Sir, despite the Confrontation that ended only in 1966, followed by the

world economic recession, the devaluation of Sterling, the drastic fall in the price of rubber and other primary commodities that we export, we have achieved economic growth at an average of 6.7% per annum during the first half of our Malaysia Plan, which is higher than the target set by our Plan. This is something the Alliance can be proud of. When most countries, developed and developing, have been affected by the recession, our currency has remained strong and we have had growth in our economy. In 1960 our Gross National Product was only \$6,900 million. In 1968 it rose to \$10,200 million, a growth of about one-third. The Gross National Product per capita also rose from \$619 million to \$980 million for the same period.

Sir, when the Alliance took over the Government, we recognised the over-dependence of our economy on the world market price of rubber and tin. We also recognised the growing competition from synthetic rubber. We, therefore, immediately took steps to make natural rubber more competitive whilst at the same time diversifying agriculture and launching industrialisation, so that our economy would be less vulnerable. The resilience of our economy to the drastic fall in the price of rubber to 43.3 cents per pound last February, the lowest in 19 years, is a measure of our success in diversification. In 1960, we exported only 840,000 tons of rubber, but because the price then was good rubber earned \$2,000 million out of our total export earnings for that year of \$3,622 million. This made rubber the main and most important export earner, having contributed 55% of the total export earnings.

In 1968, however, because of replanting with high yielding clones, we exported the record amount of 1.15 million tons of rubber, an increase of about 20% in volume. The average market price for rubber, however, was very low and we earned only \$1,340 million, a decrease of about 30% in value. Did our total export earnings fall as a result of the fall in price of rubber? Did our economy sag? No, Sir. Instead, our total exports rose by

9½% to \$4,005 million in 1968. Rubber contributed only 33% to our total export earnings that year. Our economy, on the other hand, expanded and the Gross National Product rose by 5% at market prices. Of course, if there had been no drastic fall in the price of rubber last year, our export earnings would have been greater, our economic growth would have been much faster and more new employment opportunities would have been created. This shows the degree of our success in diversifying our economy. We have managed to increase the export earnings of our other products like logs, sawn timber, palm oil, palm kernel and manufactured goods. Although rubber is still the largest single export earner, its contribution, percentage-wise in importance is much lower. From 55% of our total export earnings in 1960 it has been reduced to 35% in 1968. Our economy is now on a much broader base and more resilient. We now have other sources for earning foreign exchange.

When we look at the Gross Domestic Product by industry of origin percentage-wise, we will notice the changes in the contribution by the different sectors. In 1960 Agriculture, Forestry and Fishing as a group contributed 38% of the Gross Domestic Product. Of this 38%, Rubber planting 24%, Agriculture and livestock 11%, Forestry 2%, Fishing 2%, Mining and quarrying 6%, Manufacturing 9%, Construction 3%, Electricity, water and sanitary services 1%; Transport, storage and communications 4%; Wholesale and retail trade 16%; Banking, insurance and real estate 1%; Ownership of dwellings 5%; Public administration and defence 6%; Other services 11%.

In 1967, however, the contribution of Agriculture, Forestry and Fishing was only 30%. Rubber planting made up 15%; Agriculture and livestock 10%; Forestry 2%; Fishing 3%; Mining and quarrying went up to 7%; Manufacturing increased to 12%; Construction 4%; Electricity, Water and sanitary services 2%; Transport, storage and communications 4%; Wholesale and retail trade 15%; Banking, insurance

2%; Ownership of dwellings 4%; Public administration 6%; Other services 14%.

Looked at this way, Sir, the contribution to G.D.P. by Agriculture, Forestry and Fishing has declined from 38% to 30%. Rubber, though still the leading contributor has changed from 24% to 15%.

Manufacturing, on the other hand, has shown the highest rate of growth, increasing from 9% to 12%. Sir, this change in percentage may seem small, but in terms of value the net output of Manufacturing rose from \$452 million in 1960 to \$845 million in 1967, almost double in seven years showing an average annual growth rate of just over 14%. The total exports earnings from manufactured goods grew from \$208 million in 1963 to \$419 million in 1967—also doubled but in only four years. As a percentage of West Malaysia's total exports, export of manufactured goods increased from 8% to 15.1% over the same period. Food products like canned pineapples, condensed milk and creams, alcoholic drinks, flour, sawn timber, plywood and veneer, chemical products like soap, cleansing preparations, paints, enamels, medicinal and pharmaceutical products from roughly 80% of the total exports of manufactured goods. The rest of the exports are textiles, cement, metal products and machinery, galvanised steel sheets and plates, prefabricated building materials of iron, flashlight batteries, motor fuels and kerosene, fabricated rubber products like tyres, tubes, sheets, mattresses and hoses. These all show, Sir, that manufacturing is making steady progress. Maybe not as fast as we would like but certainly faster than many other countries.

Since the setting up of F.I.D.A. or Federal Industrial Development Authority, the pace of industrialisation has been accelerated. Not only is F.I.D.A. responsible for promoting the setting up of pioneer factories, it also promotes the setting up of non-pioneer factories and the expansion and modernisation of existing factories whether they be pioneer or non-pioneer. Pioneer certificates are now

only issued when the factories are actually in production. Therefore, the number of pioneer certificates cannot be a true gauge of the rate of industrialisation. In point of fact, the latest figures are, 142 pioneer certificates have been issued, 108 applications approved in principle, making a total number of applications that have been approved 250. In 1968 F.I.D.A. received 71 applications for pioneer status. 44 of them have been approved in principle, one rejected, two withdrawn, three kept in abeyance for further study by the applicants, and 21 are still under consideration. In January this year, already four applications have been approved in principle within the first week. F.I.D.A. is always at the services of the people.

I have always appealed to all would-be investors in manufacturing to go straight to or write to F.I.D.A. at the Bank Bumiputra Building in Kuala Lumpur when they have any idea of starting manufacturing. F.I.D.A. should be the first place to go to whether they propose to set up a factory, pioneer or non-pioneer, or whether they just want information or advice. If they follow this procedure, they should not end up in frustration. F.I.D.A. has a service section and an operations room where everyone is welcome and can be fully briefed on all the problems of industrialisation in Malaysia without any charge. I am glad that more and more people are making use of this service and that more and more local entrepreneurs are now investing in manufacturing.

We are beginning to get more applications that are 100% Malaysia capital. Slowly but surely, the Malaysian entrepreneurs are beginning to see the opportunities offered by manufacturing. It is only natural and right that all investors should venture into manufacturing cautiously. To the great majority, manufacturing is still something new. To ensure that his investment has a reasonable chance of earning good returns, a careful feasibility survey has to be made and this takes time, may be even from two to three years. Private consultants are now available and cautious investors

often double check their findings before they put their money in any new venture. I am confident in the near future more and more local entrepreneurs will invest in manufacturing, not only to help us save and earn foreign exchange but also to help us ease the unemployment situation.

The Alliance Government has foreseen the problem of growing unemployment when preparing the First Malaysia Plan. We recognised that our population would grow at the rate of about 3% per annum and that this rate would only slowly decrease with the introduction of family planning. In our projections, we anticipated that there would be some 460,000 potential new workers seeking employment during the Plan period of 1966 to 1970. To create new employment opportunities, new capital must be invested. You cannot get new jobs, if you do not expand your economy. On an average we have found that an investment of about \$10,000 in agriculture could create one new job, whilst in manufacturing it would require about \$20,000. Sir, before deciding on how we should invest in development to create new jobs, that is to say to find out how much money should be invested, a careful study had to be made on the nation's total financial resources. The First Malaysia Plan had to be formulated on the principles that the existing monetary and financial stability should not be upset. There should, therefore, be no inflation and only reasonable use of our foreign exchange reserves. On this basis, the plan would require development expenditure of \$4,550 million from the public sector and \$5,950 million from the private sector making a total of \$10,500 million, which is double that of the Second Malayan Five-Year Plan. Only then can we expect to create 460,000 new job opportunities. Our financial experts studied this problem and it was then envisaged that the public sector could safely mobilise \$2,650 million. The balance of \$1,900 million would have to be found from foreign loan and/or aid.

It is obvious that Government alone cannot create all the employment desirable. The private sector must play

an important part. It was hoped that 165,000 new jobs would be created in the primary producing sectors, 36,000 in manufacturing, 42,000 in construction, utilities and transport, and 134,000 in the remaining service industries, whilst another 80,000 would be generated in the Borneo States. In the light of our performance between 1966 and 1967, we have found that whereas manufacturing output grew by an average rate of 11.8 per cent, employment in manufacturing only rose by 5 per cent annually. Substantially more than half the increase in manufacturing output may therefore be attributed to rising labour productivity. The tendency for productivity in manufacturing to rise more rapidly than in other sectors of our economy during this stage of development, reflects the increasing efficiency of modern large-scale industrial operations and the use of greater amounts of capital equipment and mechanical power per employee. Rising labour productivity is an indication that the national economy is enjoying an increasingly better return on its resources. If firms are to be competitive in terms of price and quality, especially in the export market, then there is generally little scope, for substituting labour intensive for capital intensive production methods. The indications, therefore, are that whilst manufacturing may become a leading and very important growth sector in our economy, it is unlikely to provide a sufficient number of new jobs in relation to the annual increase in the labour market in the next few years.

However, the growth of tourism would create and could create many job opportunities. The number of tourists who arrived in West Malaysia direct by sea and air, but not including tourists who come by road from Singapore and Thailand, increased from 24,714 in 1964 to 40,856 in the first nine months of 1968. Tourist receipts also increased from \$14 million in 1964 to about \$30 million in 1968. Last year, the Government spent just under \$1 million in ordinary and development expenditure on the Tourist Division of my Ministry. This works out to a return of over \$30 in foreign

exchange for every dollar that Government has invested in tourism. I am sure even the meanest Opposition cannot say that this is a bad investment. The Government intends to further promote tourism not only to earn more foreign exchange but also to create new employment.

The major present and prospective source of employment opportunities in Malaysia is still in the agricultural sector. As you have just heard from the Honourable Deputy Prime Minister, at least 120,000 acres of forest must be brought into cultivation every year. Feasibility surveys are nearing completion in South Pahang and in Johore, where there is still adequate land. The Government can only supply the infrastructure; the private sector, which has the liquid capital, must play the major role to help us solve our unemployment problem. Labour must be prepared to go back to the land.

Mr Speaker, Sir, I would now like to reply to certain specific points raised by Honourable Members during this debate. The Honourable Member for Batu has urged the early setting up of the N.I.S.I.R., or the National Institute of Scientific and Industrial Research. The present position is that the Steering Committee set up to study reports by Dr Jordan and Dr Trussel has already finalised its application for United Nations assistance to establish N.I.S.I.R., with the help of Mr J. Bilanas who was in Malaysia in December, 1968. The application has already been submitted to U.N.D.P. and it is hoped that the application will be approved in April or June this year. Following the approval of this by the United Nations, an expert from the United Nations is expected to come to Malaysia to help us as a special project adviser to execute the N.I.S.I.R. project. In the meantime, drafting of legislation to incorporate N.I.S.I.R. is being done.

The Honourable Member for Temerloh has urged the Government to sponsor an organisation to handle the supply of Standard Malaysian Rubber or S.M.R., as he found that many rubber importers in foreign countries expressed difficulty in obtaining a

steady supply of S.M.R. The Government is very much aware of the need to set up such an organisation to promote the production and marketing of S.M.R. For this reason the R.R.I. has set up a unit in its organisation called the Rubber Processing Unit to handle the production of S.M.R. This Unit operates the central processing factories in Meru and Rantau to convert smallholders latex into heveacrumb for the benefit of the smallholders. Two more of such factories will be in production some time this year, one in Grisek, Johore, the other in Mentakab, Pahang. It is the intention of this Unit to operate a central processing factory for each State in West Malaysia. We are now considering the proposal to convert the Rubber Processing Unit of the R.R.I. into a private limited company. There is also another unit called the New Rubbers Development Unit under the R.R.I. which deals with the supply of S.M.R. The function of this Unit is to stimulate interest and demand for all forms of new rubbers and at the same time to provide a liaison service between the consumers and the producers of S.M.R. The New Rubbers Development Unit is based in London. Production of S.M.R. has increased rapidly over the years. In 1966, the production was 8,572 tons; in 1967, it was increased to 23,400 tons; in 1968 we expect to produce 85,000 tons; and in 1969 the target is 150,000 tons, which would be approximately 15.5% of our total rubber production.

The Honourable Member for Kulim Bandar-Bahru wants to know why smallholders cannot replant the whole of the acreage under the Replanting Fund "B". Sir, owing to the shortage of funds of the Replanting Scheme under Fund "B", it had to be amended in 1967 to restrict replanting under this Scheme to 45,000 acres per annum. Under this Scheme, smallholders are allowed to replant only one-third of their holdings, but those with five acres and less are allowed to replant the whole of their acreage. Under the present scheme, smallholders with more than five acres will not, therefore, be eligible to replant the whole of the area.

The Honourable Member also wants to know why Fund "A" deduction are made to smallholders replanting under Fund "B" after sub-division. Sir, under the Rubber Industries (Replanting Board) Ordinance, a cess is collected on all exports of rubber. The cess due to estates of more than one hundred acres are refunded to them unconditionally based on their production of rubber. The cess due to the smallholders, i.e. those with less than one hundred acres, are paid into Fund "B" and the smallholders are only paid back their cess money as and when they replant under the Replanting Scheme. In the past, there have been cases of estates, after receiving their refund from cess under Fund "A", sub-divided their estates into smallholdings and thus became eligible for replanting under Fund "B". This category of sub-divided estates will now not be eligible for the whole amount of replanting grant under Fund "B". The amount of Fund "A" cess will have to be deducted from the full replanting grant they are eligible under Fund "B". It is unfortunate that buyers of smallholdings after sub-division did not enjoy the refund of this replanting cess, which was made under Fund "A" to the previous owners, but they should have considered this point when they bargained for the price of purchase of the sub-divided estates.

The Honourable Member also suggested that the total acreage eligible for replanting under Fund "B" should be increased. Sir, as I explained just now, Fund "B" has a limitation of 45,000 acres. But I am happy to report to this House that this scheme is now under review. With the increase in the cess collection, arising from increase in the production of rubber as a result of the coming into production of replanted rubber, it is possible that, as a result of this review, the ceiling of 45,000 acres would be increased and smallholders under Fund "B" could probably be allowed to replant at a faster rate and at a bigger acreage.

The Honourable Member for Bungsar has asked why the Government has

not seen to it that the Rubber Research Institute did much more valuable work and also wants to know why the R.R.I. is not given the status of a Faculty in the University. Sir, the Rubber Research Institute of Malaya is not an academic but a functional research institution. It is an institution responsible for research into all aspects of rubber growing and production, including processing and presentation of rubber. It is being financed by the rubber industry for the benefit of the rubber industry. The Government is more than satisfied with the valuable work that has been and is being undertaken by the Institute.

The Honourable Member for Pulau Pinang Selatan has suggested that the Government should take action to carry out proper survey and research on the palm oil industry. Sir, I can assure him that the Government has very strong views on this, and we realise that the more research that can be done in this country into our problems, the better could be our increased productivity. The present research in oil palm is being done not only by the Government under the Ministry of Agriculture but also by the various planting agencies. The Government is, in fact, considering the setting up of the Malaysian Agricultural Research and Development Institute, MARDI for short, to carry out research of all agricultural crops including palm oil in this country, and legislation for the setting up of MARDI will be considered by this House during this session.

The Honourable Member for Seberang Utara suggested that the present guaranteed minimum price of padi of \$16 per pikul should be increased to \$20 per pikul and that the Government should subsidise the price of rice sold to the consumers. Sir, when the Government introduced the guaranteed minimum price in the early 1950's, it had two objectives: the first objective was to encourage paid planters to grow more rice, so that we would be self-sufficient in rice; and the second, of course, is to improve the income of padi planters. Sir, Malaysia is now producing about 65% of our rice requirements, and the

balance of 35% is imported. It is expected, with the development programmes that are now going on—the irrigation works and double cropping—that we will be self-sufficient in rice by the early 1970's, even in 1971. Therefore, the first objective of self-sufficiency in rice in this country will very soon be attained. The Government's guaranteed minimum price, however, cannot by itself improve the economy of the padi growers. The problem, as I see it, is not merely one of increasing the guaranteed minimum price for padi, as an increase in the total receipts of the padi planter. The Honourable Member will no doubt agree that this is not just an economics, but a Socio-political problem. There is need for a certain measure of land reform to solve and relieve the problem of tenant cultivators. One has, therefore, to look at the tenant-owner relationship, the question of the control of land rent, security of tenure, and to see how these issues can be ironed out so that the tenant cultivator gets a more equitable share for the return of his labour. Apart from the land problem, there are other measures which the Government has already introduced to help the padi planters augment their income. They are:

- (1) increasing the production through increased productivity by double-cropping, using higher yielding planting materials which are distributed by the Ministry of Agriculture, and the greater use of fertilisers which are subsidised to the planter;
- (2) reducing the indebtedness through better credit facilities offered by Co-operatives, Rural Banks and, now, the Farmers' Association; and
- (3) improving the marketing system by setting up facilities to dry and process padi.

Sir, on the question of subsidising rice to the consumers and increasing the guaranteed minimum price of padi, experience from other countries with rice subsidy, such as Ceylon, Japan and America, shows that such subsidy becomes political and economic pro-

blems. In Ceylon, the problem of rice subsidy has practically wrecked and crippled the economy of the country and the Government had to be changed several times. Japan is now facing the problem of over-supply of local rice as a result of the subsidy and find that they are unable to export their surplus rice unless they are prepared to suffer a great loss. In the U.S.A. farmers are even paid in the form of subsidies for not growing certain crops. However, these last two countries—Japan and America—are rich industrial countries, whereas Malaysia is still a relatively poor agricultural, developing country, and we are not in the position to subsidise rice to the consumers.

To increase the guaranteed minimum price is not only the simple substitution of one price with another higher price. For every dollar increase in the price of one picul of padi, it means an increase of \$25 per ton of rice. Therefore, raising the guaranteed minimum price from \$16 to \$20 per picul of padi is equivalent to increasing the price of one ton of rice by \$100 or 6 cents per katty.

As rice is a staple food in our country, any increase in the price of rice will increase the cost of living and that in turn starts off a movement of demanding for higher wages, and may even lead to industrial unrest. The other danger, of course, is that when the guaranteed minimum price is higher than the world market prices, then smuggling of rice is increased and the whole system of working the guaranteed minimum price will be wrecked.

The Honourable Member for Temerloh has suggested that the Government should undertake export promotion, not only for the export of products of primary commodities, but also other goods. Sir, may I assure him that this is being done and that a feasibility survey will be done in Europe on these manufactured goods and we have proposals to set up an Export Promotion Council to help in the stepping up of our exports of goods other than primary commodities.

The Honourable Member for Bungsar has been very wrongly informed.

although on many occasions I have explained to this House that research in tin production and tin use has been carried out not only by the Mines Department in our country but also by the International Research Institute in London.

The Honourable Member for Temerloh and also other Honourable Members have commented on the supposedly low quality of locally manufactured goods. Sir, this matter is always constantly in our minds. It is not in the interest of manufacturers to persist in manufacturing low quality goods, because the adverse publicity which they get is bound to damage their business, and on the Government side the Standards Institute of Malaysia, which has now been formed, which has now just recruited its experts, will go into operation early this year and we expect that by the end of this year quite a number of Malaysian standards of our local products would be agreed to and that a standard symbol would be used on our local products so as to ensure that these products are up to our quality.

The Honourable Member for Kuala Trengganu Selatan suggested that Malaysia should go into the assembly and production of tractors and bicycles so as to create new employment. May I assure him that tractors are already assembled and bicycles are already in the process of being manufactured and a factory has been set up between Raleigh and MARA.

Sir, the Honourable Member for Seberang Prai and the Honourable Member for Ipoh spoke on the issue of shares to the public. I would like to remind the Honourable Members that under the provisions of the Companies Act passed by this House the allotment of shares of a private or a public company is left entirely to the discretion of the directors as commonly provided in the Articles of Association of the company concerned. The Companies Act does not confer any authority to question the allotment of shares. In the case of pioneer companies, however, my Ministry can request the companies to reserve a certain proportion of their

shares to certain groups of people. Before a public company can issue shares to the public, it must publish a prospectus and get the approval of the Capital Issue Committee chaired by the Governor of Bank Negara. This Committee goes through the prospectus to see that the statutory requirements of the Companies Act are complied with and that other information as regards accounts and valuations are proper. When the share issue is over-subscribed allocation is done by balloting, supervised by officials of my Ministry and the Bank Negara and witnessed by representatives of the public. As it is, our policy is to see that as many Malaysian as possible benefit from any share issue, a substantial portion of the shares is allotted to applications of below \$500 shares. Invariably due to over-subscription, the ceiling of each application approved is around 1,000 shares.

Tuan Timbalan Yang di-Pertua:
Berapa lama lagi?

Tan Sri Dr Lim Swee Aun: Satu minit. The Honourable Member for Bukit Bintang and other Honourable Members have urged the Government to speed up the setting of factories, large and small, so as to solve the unemployment problem. Sir, this has always been foremost in our minds, and that is why we have set up FIDA, and may I assure Honourable Members that the many suggestions that they have put up in this House are not new to my Ministry; in fact, we have already studied them over and over again and have made several feasibility surveys. Despite all incentives, whether they be tax holidays, tax credits, or protection, the ultimate pacemaker in industrialisation is the market. If there is a market sufficiently large and profitable, factories will come in a big hurry to manufacture the products; otherwise no amount of incentives can persuade any enterprise to put up a factory to manufacture products that cannot sell in sufficient quantities to justify the capital invested. Markets, then, whether at home or abroad, dictate the pace of industrialisation. Thank you, Sir.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Meshuarat di-tanggohkan sampai pukul 4.00 petang.

Persidangan di-tanggohkan pada pukul 12.02 tengah hari.

Persidangan di-sambong sa-mula pada pukul 4.00 petang.

(Tuan Timbalan Yang di-Pertua *mem-
pergerusikan Meshuarat*)

ATORAN URUSAN MESHUARAT (USUL)

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Haji Sardon): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan:

Bahawa sunggoh pun telah ada sharat² yang telah di-tetapkan di-dalam Peratoran Meshuarat 66 (2) perbahathan mengenai Bachaan Kali Yang Kedua Rang Undang² Perbekalan 1969 akan di-teruskan hingga hari esok, Sabtu, 18hb Januari, 1969.

Tuan Mohamed Khir Johari: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul di-kemuka bagi di-putuskan, dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Bahawa sunggoh pun telah ada sharat² yang telah di-tetapkan di-dalam Peratoran Meshuarat 66 (2) perbahathan mengenai Bachaan Kali Yang Kedua Rang Undang² Perbekalan 1969 akan di-teruskan hingga hari esok, Sabtu, 18hb Januari, 1969.

RANG UNDANG² PERBEKALAN, 1969

Bachaan Kali Yang Kedua

Perbahathan di-sambong sa-mula.

Menteri Pelajaran (Tuan Mohamed Khir Johari): Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil bahagian ringkas untuk menjawab perkara² yang saya rasa agak penting berbangkit daripada berbagai² ucapan yang telah di-buat oleh Ahli² Yang Berhormat di-dalam perbahathan sa-lama lima hari ini.

Terlebeh dahulu saya suka mengucapkan terima kasih kepada tegoran² dan juga pendapat² serta nasihat dan juga pujian² yang telah diberikan oleh Ahli² Yang Berhormat di-dalam perkara bersangkutan dengan pelajaran. Perkara yang pertama yang

saya suka hendak menyentuh ialah bersangkutan dengan peperiksaan Lower Certificate of Education dan Sijil Rendah Pelajaran pada tahun yang lalu. Ada juga Ahli² Yang Berhormat yang telah meminta sharat² kelonggaran yang telah di-tetapkan itu di-longgarkan lagi. Saya dukachita menyebutkan bahawa saya tidak dapat membuat perlonggaran tambahan kepada apa yang saya telah buat itu kerana saya anggap kelonggaran yang telah di-buat itu telah pun liberal dan saya rasa mereka yang sa-patut-nya mendapat peluang masok ka-Tingkatan IV atau pun di-tahan lagi sa-tahun di-dalam Tingkatan III sudah pun di-beri peluang. Berkenaan dengan perkara ini saya suka sebutkan ia-itu antara mereka² yang telah gagal dalam peperiksaan L.C.E. dan S.R.P. pada tahun yang lalu ia-lah kebanyakan mereka² yang telah di-beri peluang untuk melanjutkan pelajaran sa-lama sa-tahun lagi dalam Tingkatan III hasil daripada peperiksaan pada tahun 1967. Ini menunjukkan bahawa memang-lah mereka itu tidak sesuai lagi melanjutkan pelajaran mereka itu mengikut daripada rekod akademik mereka itu sendiri.

Ahli Yang Berhormat dari Lipis telah menchadangkan supaya kita memperbesarkan lagi atau kita membanyakkan lagi tempat² dalam Tingkatan IV untuk murid² dengan kita mengenakan bayaran sa-banyak sa-ringgit tambahan kepada mereka itu sakalian. Saya suka menyatakan bahawa mula² tahun lalu kita telah pun menaikkan yuran sekolah di-Tingkatan IV, dan jika sa-kira-nya saya chuba hendak menaikkan lagi sa-banyak sa-ringgit lagi, tentu-lah akan berbangkit perkara² yang kita semua tidak suka.

Ahli Yang Berhormat dari Batu telah menuduh bahawa pehak Kementerian tidak memberi galakan dan latehan yang chukup dalam bidang pekerjaan blue collar. Saya suka menegaskan bahawa ini tidak-lah benar. Saya suka menegaskan bahawa Kementerian Pelajaran sedar tentang keperluan ini dan sentiasa berikhtiar untuk menambah minat murid² kepada pelajaran vocational dan pada tahun ini, sa-bagaimana saya telah umumkan,

sa-banyak 11 buah sekolah vocational telah di-buka dan pada tahun yang lalu kita telah mengumumkan Tingkatan IV jurusan vocational dan Sijil Pelajaran Vocational Malaysia yang akan di-keluarkan pada kali yang pertama-nya pada akhir tahun ini dan murid² yang mendapat sijil ini akan mempunyai kelulusan dari mata-pelajaran² khas dan juga kemahiran tangan untuk membolehkan mereka itu menchari nafkah sendiri atau pun bekerja di-kilang² dan sa-bagai-nya.

Ahli Yang Berhormat dari Temerloh telah menchadangkan supaya sekatan umur bagi memasoki Kolej Islam di-Klang dan juga di-Petaling Jaya di-hapuskan untuk memberi peluang kapada mereka yang menuntut di-sekolah² ra'ayat, sekolah agama melanjutkan pelajaran mereka itu di-Kolej tersebut. Saya suka menyatakan di-sini bahawa di-Kolej Islam Klang ada-lah sekolah menengah berasrama dan Kolej Islam Malaya di-Petaling Jaya pula ada-lah sa-buah yaysan pelajaran dan kedua²-nya ada-lah menerima bantuan penoh daripada Kerajaan. Dengan itu kedua² Kolej ini ada-lah terta'alok kapada syarat² yang di-kenakan di-bawah Act Pelajaran tahun 1967 seperti mana yang di-kenakan di-sekolah² menengah yang lain di-antara syarat²-nya termasuk-lah sekatan umur. Ingin saya memberi tahu beberapa banyak permohonan telah di-terima bagi memasoki kedua² kolej itu, tetapi keutamaan terpaksa di-beri kapada penuntut² yang berkelayakan daripada segi umur dan juga syarat² yang lain dan jika sa-kira-nya ada tempat² kelebihan baharu-lah dapat kita memberi pertimbangan kapada mereka² yang lain.

Yang Berhormat Tuan Amadeus Mathew Leong telah mengeshorkan lebeh banyak lagi kita mendirikan sekolah² vocational di-Sabah. Perkara ini ada-lah sedang mendapat perhatian daripada Kerajaan Negeri Sabah yang akan mengeshorkan kapada pehak Kementerian Pelajaran. Untuk ma'aluman Ahli Yang Berhormat itu sekolah menengah vocational di-Likas akan di-perbesarkan, dan alat²-nya akan di-tambah lagi dalam tahun ini.

Kemudian saya menyentoh sedikit tentang ucapan daripada Dato' Ling

Beng Siew daripada Sarawak yang telah meminta pehak Kementerian menjalankan dasar pelajaran anika jurusan di-Negeri Sarawak. Saya dukachita mema'alumkan bahawa sa-lagi dasar pelajaran Kebangsaan tidak dapat diterima oleh Kerajaan Sarawak dengan sa-penoh-nya, maka saya tidak dapat menjalankan pelajaran anika jurusan di-Negeri itu. Jadi dengan rengkas-nya inisiatif itu kena-lah datang daripada Kerajaan Negeri Sarawak terlebih dahulu.

Sa-lain daripada itu saya suka juga menyebutkan atas satu perkara yang sangat sebok di-binchangkan ia-itu berkenaan buku teks yang telah di-sebutkan oleh salah sa-orang Ahli Yang Berhormat. Perkara ini tiap² tahun menjadi heboh terutama sa-kali pada awal penggal tahun yang baharu tetapi saya telah mengatakan bahawa pehak saya, juga pehak Kementerian, tidak dapat mengambil apa² tindakan, melainkan dengan kerjasama daripada Lembaga² Sekolah. Tidak mungkin saya dapat mengawasi tiap² buah sekolah untuk mengetahui ada-kah Guru Besar sekolah² itu menjalankan directive yang telah di-keluarkan oleh Kementerian atau pun tidak. Jadi terpulang kapada pehak Lembaga² sekolah masing² mengawasi Guru² Besar masing² dan jika sa-kira-nya di-dapati Guru Besar itu menjalankan dasar atau pun chara yang terkeluar daripada arahan yang di-buat oleh pehak Kementerian, maka mereka itu ada-lah bebas untuk memberitahu kapada saya untuk saya mengambil tindakan di-atas Guru Besar itu.

Satu lagi perkara yang saya suka sebut ada-ah berkenaan dengan ucapan Ahli Yang Berhormat dari Lipis yang telah bertanya mengapa Perlembagaan Universiti Kebangsaan sangat lambat di-gubal. Saya suka hendak memberi tahu kapada Ahli Yang Berhormat itu kelambatan itu bukan-lah dengan sebab di-sengajakan, bahkan kelambatan itu terbit daripada beberapa perkara yang tak dapat di-elakkan, mithal-nya jika sa-kira-nya kita hendak melantek sa-orang ahli untuk menjadi ahli di-dalam Jawatan-kuasa menggubal Perlembagaan itu, kita terpaksa bertanya terlebih dahulu

kapada-nya untuk mendapat persetujuan dan akhir-nya baharu-lah kita mendapat persetujuan daripada semua ahli² yang saya telah umumkan baharu² ini. Chuma yang belum lagi selesai ialah soal menchari Pengerusi untuk Jawatan-kuasa menggubal Perlembagaan itu. Ini perlu di-chari sa-orang hakim dan bukan sa-barang hakim biasa bahkan sa-orang hakim yang benar² mengetahui di-atas hal Perlembagaan Universiti² bukan sahaja di-sini bahkan di-sabatang laut. Maka saya yakin perkara ini akan dapat di-atasi dalam masa dua tiga hari lagi.

Penghabisan sa-kali saya suka hendak menyebut berkenaan dengan Dewan Bahasa dan Pustaka. Ada banyak tegoran² berkenaan dengan kelambatan kita menyampaikan buku teks dan sebagainya-nya, tetapi memada-lah dengan saya menjawab dan mengatakan bahawa saya berharap dengan kita mempunyai sa-orang Pengarah Dewan Bahasa dan Pustaka yang baharu, maka semua-nya akan dapat menjadi baharu balek. Kita semua tahu bahawa ada satu pepatah orang puteh: "A new broom sweeps well", dia kata kalau penyapu baharu dia sapu baik. Jadi saya harap dia sapu baik² betul (*Ketawa*). Jika sa-kira-nya ada kotor² pun, saya harap dia sapu terus-lah untuk masa yang akan datang. Sekian, terima kasih.

Setia-usaha Parlimen kepada Menteri Kesihatan (Tuan Ibrahim bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil peluang menjawab satu dua pandangan yang di-keluarkan oleh Yang Berhormat dalam Dewan ini. Yang pertama Ahli Yang Berhormat dari Bagan meminta Kementerian Kesihatan membena sa-buah rumah sakit baharu di-Butterworth yang mana ada-lah lebeh baik daripada Bukit Mertajam, oleh kerana memandangkan keadaan-nya tempat itu lebeh membangun, mustahak dan terkenal.

Yang sa-benar-nya, Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya berpendapat tidak mustahak di-bena sa-buah Rumah Sakit Besar di-Butterworth sekarang oleh sebab kemudahan² boleh terdapat daripada rumah² sakit yang ada sekarang. Sunggoh pun demikian, kemudahan² di-rumah² sakit, termasuk

Rumah Sakit Butterworth, akan diperbaiki dengan pesat-nya ini mengikut keutamaan masing². Ini ada-lah terhad kapada peruntokan kewangan dan kakitangan.

Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru Barat mengadu ia-itu sa-panjang tahun ini Rumah Sakit Umum Johor Bahru tidak ada perubahan hingga sekarang. Sa-orang pesakit yang telah di-bawa ka-rumah sakit itu pada pukul empat petang bulan puasa yang lalu telah tidak di-terima oleh doktor, kerana tidak ada tempat tidor. Sa-panjang pengetahuan Kementerian Kesihatan dalam bulan puasa tidak ada berlaku kejadian di-mana sa-orang sakit tidak di-terima masuk ka-dalam Rumah Sakit Umum Johor Bahru. Samasa bulan puasa ward kelas satu sedang di-perbaiki dan ini menyebabkan bilangan katil di-ward itu di-kurangkan daripada 50 kapada 30. Mungkin ada pesakit² yang mana apabila di-terima ka-ward di-kelas yang rendah telah menolak penerimaan itu. Bagaimana pun sa-buah ward T.B. yang baharu akan di-bena pada tahun 1969 dan apabila siap kelak, katil² yang ada di-ward T.B. lama itu akan di-pergunakan untuk kes² lain.

Ahli Yang Berhormat itu juga mengadu berkenaan dengan kereta sakit di-Johor Bahru, semua-nya lama, bilangan-nya hanya ada tiga. Ambulance yang ada sekarang kata-nya, model tahun 1952, 1956 dan 1957 dan pehak Jabatan Kerja Raya enggan memperbaikinya. Saya suka memberitahu pada Ahli Yang Berhormat itu ia-itu dua daripada tiga ambulance² di-Rumah Sakit Besar Johor Bahru adalah di-dalam keadaan yang baik. Kedua²-nya di-daftarkan pada tahun 1965. Ambulance yang lagi satu itu ada-lah agak lama dan akan di-gantikan dengan sa-buah ambulance yang baharu pada tahun ini.

Ahli Yang Berhormat itu juga mengatakan yang Setor Perubatan Negeri terlalu sempit dan lama. Bangunan itu di-bena pada tahun 1910. Kementerian ini ada menhadangkan untuk menggantikan bangunan lama itu, tetapi ini di-tanggohkan, memandangkan chadangan Kerajaan di-atas

penubohan setor perubatan di-seluruh Negeri. Laporan daripada pakar luar negeri sedang di-kaji oleh Kerajaan dan chadangan akan di-buat mengikut dasar setor perubatan yang akan datang. Sekian.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah:

Tuan Yang di-Pertua, saya memohon kebenaran menjawab terhadap tegoran², chadangan², yang telah di-bangkitkan pada masa perbahathan.

Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru Timor, dan juga Ahli dari Hilir Perak menchadangkan supaya Kerajaan menubuhkan satu badan untuk menjaga nasib² anak² perwira yang telah gugor atau pun menubuhkan satu Badan Biasiswa Pelajaran untuk anak² itu, dan menggesa Kerajaan mengambil perhatian terhadap nasib Anggota² Polis dan meminta jaminan supaya keluarga² mereka yang terkorban didalam masa menjalankan tugas ini mendapat pertolongan Kerajaan seperti bantuan dalam bentok penchen atau mengadakan insuran untuk isteri² dan anak² mereka yang tinggal itu.

Tuan Yang di-Pertua, perkara ini telah di-jelaskan beberapa kali didalam Dewan ini bahawa Kerajaan sentiasa ingat dan memandang dengan teliti-nya di-atas kebajikan isteri² dan anak² Anggota Polis yang telah terkorban dalam masa menjalankan tugas² mereka itu. Untuk kebajikan keluarga² Anggota Polis yang terkorban dan juga Ahli² Pasokan Keselamatan yang lain, beberapa peratoran yang tertentu telah pun sedia di-laksanakan. Sa-lain daripada pembayaran sa-tahun gaji, penchen bulanan mengikut kadar yang tertentu juga di-bayar pada balu² serta anak² tanggungan mereka menurut peratoran 3 (a) Police Pension Rule dan juga peratoran Internal Security Injury Allowances, tahun 1960. Dan barangkali juga Ahli² Yang Berhormat sedia ma'alum bahawa manakala kechelakaan menimpa sa-suatu keluarga Anggota Polis dan Anggota Tentera yang kehilangan suami dan bapa bayaran wang sagu hati dengan segera-nya di-keluarkan dari Tabong Pertahanan Negara. Wang perbelanjaan mengebumikan orang² yang terkorban pun di-keluarkan dari peruntukan Kerajaan dan perhak Anggota

Polis di-Raja Malaysia sendiri juga tidak sunyi sa-bagai memberi tambahan, mengeluarkan bantuan lagi kepada Tabong Wang Polis untuk perbelanjaan pada keluarga² yang malang itu dan sa-bagaimana Ahli² Yang Berhormat barangkali sedia ma'alum satu Tabong Kebajikan Perwira Negara telah di-adakan dan tabong derma ini akan, dan telah pun mula di-gunakan untuk keperluan anak² ahli² bekas Pasokan Keselamatan yang telah terkorban atau yang telah terchedera parah pada masa menjalankan tugas² mereka terutama sa-kali di-lapangan pelajaran.

Ahli Yang Berhormat dari Ipoh telah juga membangkitkan perkara Tarian Bogel Sa-Kerat yang di-katakan di-adakan di-satu hotel di-Ibu Kota di-sini. Tuan Yang di-Pertua, saya suka-lah memberi penjelasan perkara public entertainment untuk orang ramai ini ada-lah satu tanggung-jawab Kerajaan Negeri dan night club, pertunjukan² dalam night club itu ada-lah di-kehen-daki memperolehi lesen terlebih dahulu daripada Pegawai² Jajahan yang akan menapis, menyelideki dengan halus-nya, menimbang dan kadang²-nya memerhati dengan sendiri atas satu² pertunjukan night club yang akan di-adakan di-satu² tempat dalam bandar sa-belum kelulusan di-beri. Jika sa-kira-nya daripada preview pertunjukan khas di-adakan bagi ahli² penyemak ini di-dapati ada pertunjukan² itu termasuk di-kalangan ma'ana perkataan luchah, maka sama ada pertunjokkan itu tidak di-benarkan sama sa-kali atau pun di-larang di-tunjokkan satu² achara pertunjukan yang di-fikirkan luchah. Tetapi kalau sa-kira-nya daripada penyemakan di-dapati pertunjukan² ini boleh di-tunjokkan kepada orang ramai, maka lesen untuk di-adakan pertunjukan ini biasa-nya akan di-luluskan oleh Pegawai² Jajahan di-tempat masing².

Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara menyatakan bahawa ada anasir² yang hendak merosakkan keharmonian ra'ayat negeri ini, dengan itu beliau telah mengshorkan supaya pasokan kawalan tetap di-kampung² untuk menjaga keamanan di-tubuhkan dan di-adakan pendaftaran penghuni (tenant

registration) di-kuat-kuasakan sa-mula di-dalam negeri ini. Tentang perkara ini dan chadangan ini, Tuan Yang di-Pertua, saya berpendapat keadaan di-waktu ini dalam negara di-Malaysia Barat di-fikirkan tidak memerlukan penubohan pasokan kawalan tetap dan pengenalan sa-mula Undang² Pendaftaran Penghuni.

Ahli Yang Berhormat dari Krian Utara pula telah menchadangkan bahawa sa-belum Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri mengeluarkan entry permit untuk sa-saorang, maka hendak-lah orang itu terlebih dahulu boleh bertutor dalam bahasa Melayu dengan faham, telah terdapat juga kata-nya orang² yang Kad Pengenalan Merah untuk berdagang di-sini, tetapi tidak tahu sedikit pun berchakap dalam bahasa Melayu. Tuan Yang di-Pertua, pengeluaran permit masuk untuk sa-saorang ka-dalam negeri ini ada-lah terta'alok dengan peratoran² di-bawah Undang² Imigresen Larangan, atau pun Immigration Prohibition of Entry Order, 1963, dan di-dalam peratoran ini kepandaian bertutor dalam Bahasa Kebangsaan tidak-lah merupakan satu² syarat yang terchatit di-dalam-nya. Jadi, bagi kita mengenakan syarat ini ia-itu syarat supaya sa-saorang yang hendak masuk umpama-nya melawat sa-minggu, dua minggu dan tiga minggu di-sini mempunyai kebolehan dalam Bahasa Kebangsaan ada-lah pada pendapat saya syarat yang begitu ketat. Berkenaan dengan orang² yang dudok tetap di-dalam negeri ini, ini satu daripada perkara yang akan di-kaji apabila ada satu² permohonan daripada sa-saorang supaya di-beri ia kebenaran dudok tetap di-sini ada-lah perengkat bagi sa-saorang itu kelak memperoleh kera'ayatan dalam negara ini. Jadi, sa-belum orang itu di-beri taraf dudok tetap di-sini perlu juga bagi Kementerian ini mengetahui sama ada orang² yang memohon kebenaran dudok tetap di-sini yang lambat laun akan menjadi warga-negara ada mempunyai kebolehan dalam bertutor Bahasa Kebangsaan.

Ahli Yang Berhormat dari Temerloh telah menchadangkan supaya filem² yang di-bawa masuk ka-negeri

ini untuk di-tayangkan di-panggung² wayang dan juga di-talivishen mengenai rompakan dan juga penchurian hendak-lah di-tegah (ban) daripada di-tayangkan kepada orang ramai, oleh kerana filem ini kata-nya berthema rompakan ini mempunyai pengaruh yang dalam pada anak² muda di-negeri ini. Tuan Yang di-Pertua, tiap² filem yang di-bawa masuk ka-negeri ini sa-belum di-tayangkan di-panggung² wayang, pada orang awam ada-lah ditapis terlebih dahulu oleh satu Lembaga Penapis yang di-lantek khas mengikut undang² dengan mengandongi orang² yang bertanggung-jawab mewakili semua lapisan masyarakat. Dalam anggapan lembaga itu sa-suatu filem yang berthema rompakan dan penchurian akan hanya di-halang untuk penayangan kepada orang awam, jika sa-kira-nya kejadian² dalam cerita itu memberi kesan² seperti yang berikut: sadisma atau pun sadistic—sadism atau mengandongi pengaruh yang tidak baik kepada anak² muda dalam negeri di-mana cerita² itu akan menunjukkan bahawa jenayah akan mengatasi keadilan. Pada pandangan saya kebanyakan filem² yang berthema rompakan² dan juga penchurian yang telah di-luluskan untuk di-tayangkan kepada orang ramai memberi kesimpulan ia-itu sa-bagaimana bijak dan mahir sa-saorang perompak, atau penchuri itu akhir-nya ia dapat di-bawa ka-keadilan. Ini sudah tentu merupakan satu pengajaran kepada anak² muda di-negeri ini bahawa kata orang "crime does not pay".

Ahli Yang Berhormat dari Pulau Pinang Utara ada membangkitkan berkenaan dengan kebimbangan atas penyalah-gunaan kuasa² yang di-berikan di-bawah Undang² Pencegahan Jenayah (Prevention of Crime Ordinance) atau pun Undang² Penghad Dudok Tempat Kedudukan atau pun Restricted Resident Ordinance.

Sir, as the Honourable Member himself has pointed out in his speech, this Ordinance is very necessary and the Honourable Member himself is fully aware of the menace and dangers posed by secret societies: many crimes under the law such as murder, kidnapping, extortion, big time gambling

and prostitution have connections with secret societies. It is for this reason, therefore, that the Government had deemed it necessary to have this Ordinance passed to curb and curtail, if possible, the activities of members of secret societies. One of the main purposes of this law is to enable strict supervision to be imposed on members of secret societies, criminal gangs, thugs and the activities of traffickers in opium and women and promoters of unlawful gaming, which are connected with secret society protection rackets and notorious criminals, and that in the event where they are hard core secret society elements, they have to be restricted to a place as far away as is practicable from the area where they have been operating. I am not wrong in saying, I think, that the activities of members of secret societies and thugs have been successfully curbed in some places and in a number of places completely curtailed as a result of the steps taken under powers provided for under the two laws.

We know too that too many of the elements of the secret societies' world, lengthy period of supervision by the Police and restriction to remote areas from their original areas of operation and home is a thing that is very dreaded—more than confinement in prison. As for the fear of the Honourable Member that there may be abuse of powers under the provisions of this Ordinance, against the possibility of unwarranted and unjustifiable detention of innocent people, there are provisions under the law itself and under administrative procedure to ensure that arrests and detentions are supported by sufficient evidence justifying the holding of an enquiry and that there is no unreasonable delay in completing proceedings under the Ordinance. If no reasonable ground exists, or if there has been unreasonable delay in completing the enquiry, the Magistrate is empowered under the Ordinance to order the immediate release of any person so detained. The Honourable Member is probably aware also that when a subject of enquiry or a suspect is arrested, he must be produced before a Magistrate and the suspect himself, or the counsel retained by him, can at

this stage apply to the Magistrate for his release by adducing evidence to show that there are no grounds for him to be lawfully detained and the Magistrate has the power, and, in fact, he must order the release, if in fact there appears to him to be no grounds for such detention. This the suspect can do everytime he is produced before the Magistrate for further remand. In my view, there is no purpose in setting up an independent Board of Review, as suggested by the Honourable Member, to decide on whether there is justification for an arrest and detention for the period before an enquiry, because such functions can be satisfactorily discharged by the Magistrate at a judicial hearing as provided for under the Ordinance. It is not true, I must say, that after a period of 70 days detention, the suspect will have to report daily to the police station. Provisions exist in the Ordinance requiring the suspect to be under a bond and supervision of the Police for the maximum period of 42 days after the 70 day period of remand. He has to be—and, in fact, he must be—released on the expiry of the 42 days or on receipt of an Order from the Home Ministry, whichever is the earlier.

As for the Honourable Member's statement that the hearing is in closed court and that the police witnesses are not subjected to cross-examination, I would, if I may, clarify that the hearing is not entirely in a closed court. It is an open hearing, but if the Enquiry Officer considers it necessary in the public interest that he receive the evidence of the witnesses in the absence of the subject of the enquiry, he can order the subject of the enquiry to be taken out of the Court, when the witnesses give their evidence. This is a very necessary provision under the law because, as the Honourable Member knows, people are scared, people are very frightened to come forward to give evidence against members of secret societies. In order that they are not afraid to do so, and in order that the lives and safety of such persons are protected, this provision that the evidence of the witnesses be given in the absence of the subject of the enquiry is very necessary.

As for the Honourable Member's statement that the Ordinance is used in cases involving smuggling, unlawful gaming and prostitution, I must explain here that under Section 12, Part II of the Schedule to the Ordinance traffickers in opium (*chandu*) and other deleterious drugs, trafficking in women and girls, including persons who live wholly or in part on the proceeds of prostitution, and persons who are habitually concerned in the organisation and promotion of unlawful gaming, come under the categories of persons who are registrable under this Ordinance and who, therefore, can be dealt with under this Ordinance. But I can assure the Honourable Member that this provision of the law will not generally be made applicable to any form of gambling. It has been the policy of this Ministry to have recourse to the provisions of this law only in regard to persons who, as the law has provided, habitually concerned themselves in big time gambling, where there is evidence of secret society connection. If there is no secret society connection we would prefer that they should be dealt with under the ordinary trial in open court.

As for the Honourable Member's suggestion that the Government should stipulate that statements from reliable and independent witnesses are mandatory, in addition to evidence from witnesses from the police, I would also like to clarify that any subject of enquiry is entitled to have his witnesses produced at the enquiry either at his own insistence or initiative or preferably requesting the Magistrate to issue summons to such witnesses. In point of fact, in all cases the Enquiry Officer has, to my knowledge, never failed to issue summons to witnesses who have been requested to give evidence by subjects on their behalf at the enquiry. I know of a number of cases where the Enquiry Officer refused to make an order of registration and detention, where witnesses for the subjects have been accepted and have been believed as a good evidence of character or conduct of the subject of the enquiry concerned.

As for the Honourable Member's statement that persons have been sentenced to imprisonment for breaking the condition of the restrictive bond to stay indoor within a certain period, or even a few days before the expiry of their bond, I would like to inform the Honourable Member that in the interests of the subject himself and the public as a whole, such condition in the bond is sometimes very necessary, and on the date of the execution of the bond such term is always very carefully explained to the subject concerned, and he is also warned that any infringement of this condition would entail very serious consequences under the law which specifically provides for a mandatory sentence of two years' imprisonment on conviction. It may appear to the Honourable Member, and to me too, that this provision of the law is unduly harsh, especially, as he said, if this happened to be a few days before the expiry of the bond, but this is a law which this Legislature or this Parliament has deemed fit to be passed and strictly enforced, fully realising the necessity for such a stiff and rigid law to be enforced and applied to curb, curtail and wipe out the menace posed by members of secret societies and thugs. If, fully realising the consequence of any such infringement, the subject of the bond nevertheless decides to ignore this term of the condition of the bond, then he cannot complain if he has to undergo the punishment mandatorily imposed by the law as a result of his wilful infringement of the condition.

Tuan Geh Chong Keat (Penang Utara) (*dengan izin*): Boleh-kah saya minta penjelasan. Mr Speaker, Sir, I thank the Honourable Assistant Minister of Home Affairs for the explanation and assurances. However, I must specifically point out that the thugs and gangsters do not have my sympathy. I am more concerned in seeking protection for the right of the citizens against wrongful and wilful arrest, or miscarriage of justice, by those charged to enforce the laws with the provisions intended as safeguards against prosecution. The Honourable Assistant Minister has rightfully

pointed out that under the provisions we have ample protection under the administrative procedures. But quite unfortunately—Sections 3, 4, 5, and 6 are the relevant Sections in the Ordinance covering the procedures—the administrative procedure is not a complete safeguard. In the case where a man has been detained, the Police have the power to detain him for 24 hours. Then next step would be for him to be produced before a Magistrate for an order of remand for another 14 days. Then after that, he has to be produced before the Magistrate again with a signed statement by the D.P.P. for an order of remand for another 28 days. Again, after the expiration of the 28 days, there is another provision, under Section 5 (a) for him to be produced before the Magistrate again for another 28 days' remand, making a total of 72 days. Now, the persons in charge as prescribed within this Ordinance and this relevant section cover only the Magistrate, the D.P.P. and the Attorney-General. But there is no protection in this elected body where the Minister himself covers the whole organisation. But if there is any wrongful or wilful arrest and a miscarriage of justice, the Government side has no power to step in to review or check a case. The power therefore lies in the almighty, the Police under this relevant Section. Therefore, in this case I am asking for a review whereby the law will provide for the Minister to step in, because in this democratic parliamentary system of ours the Minister must know and have a say to see that the law has been properly administered and enforced. But if we interpret as it is provided here, the Police will tell the Minister "Please, this is the law, the Parliament passed the law, I have got to enforce it, don't blame anybody for it". That would be the view of the officers, not the view of the elected representatives of this House or the Ministers as we would like to have it. Now, I am sure, as I said, the procedures are there, the administrations are there, but still there is a short gap. I am asking, under this democratic process to let the Minister have a say in it where we have such cases—and as

you know we may have in the deep seas some man-eating sharks and all that, and it is up to the Minister to hunt them. The provisions are there, but where is the justice where you have a businessman or a man, who has been doing big business in some of those amusement sections where he quite often falls foul of the law? Then the Police will step in. As I said, as we all know, the policemen of today are not the policemen of yesteryears. The officers also do business, they also participate in buying shares in big business. What about the temptation? They may have no respect for the law. Now, this is why we must have a safeguard. You know the case of the businessman—what does he fear? Goodwill and name. Once he is locked up for 70 days, God help him, the whole business will collapse and he will be at the mercy of the Police. Now, there are good police officers—and we are very proud today that we have very good, efficient officers—but we do admit that we have some black sheep. It is the black sheep that is causing the trouble to the good name of our Government. So, it is our solemn duty as well as that of the Ministers and other officers to protect the public by seeing that this small group is being looked after. Therefore I don't think there are sufficient safeguards. Even if the Minister knows of the case, he just can't review it. Within this Section it says, the Assistant Superintendent of Police, the Magistrate, the D.P.P. and the Attorney-General, but nowhere does it imply that the Minister is the administrative officer. Sir, this is my view for asking for a safeguard. Under this Section 7, it says that after the 70 days there is another 42 days, "the supervision of the Police for such period not exceeding 42 days as the Magistrate may direct". The Order is there, and it is just as provided in the Ordinance; but quite unfortunately, Mr Speaker, Sir, the Police overstep the authority. A man has got to report to the police station for 42 days, but after that what happens? He goes to ask the Corporal or the officer-in-charge, "What shall I do, my 42 days are over". The reply is,

"Saya ta' tahu, saya tidak dapat hukuman dari kita punya pegawai. Saya ingat lebih baik awak mesti lagi report". So, the man has got to keep on reporting for 60 days, 70 days, 90 days; it is a prison without bars, where a man's livelihood is being hampered; he just can't do business.

Tuan Ahmad bin Arshad: Tuan Yang di-Pertua, saya minta jalan boleh tidak.

Enche' Geh Chong Keat: Saya minta penjelasan, Tuan Yang di-Pertua, saya minta Yang Berhormat Menteri Muda atas dia punya ucapan.

Tuan Timbalan Yang di-Pertua: Tetapi saya suka menerangkan ini: Yang Berhormat menerangkan berchakap panjang chuma hendak minta explain daripada Menteri ini apa yang di-mushkil. Ini sudah berchakap panjang, sudah jadi panjang sangat.

Tuan Geh Chong Keat: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, lagi sedikit sahaja, sebab Section 7 says 42 days and the Police gives the order for the man to report for 42 days. But what happens after the 42 days? There must be an Order to cancel the 42 days reporting. If you tell the man, "You can have your I.C. back but make yourself avail for presentation at any time at the pleasure of the Minister or the Police," the man can go and do business, and he has nothing to worry. He will say, "I am all right now, the law is very fair, I can earn my living and I will make myself avail at the pleasure of the police in the cause of justice." All law-abiding citizens want it that way; the small businessman or small tradesman, they want it that way. They ask you for a chance to make a living and if they fall foul of the law, they are prepared to pay their debt to the society. So in this case, I request the Minister to study this aspect of the law because it says that it is mandatory, that we have got to be harsh, so that where a man after restriction has only a few days to cover, a month or so after three years, then the man will not be persecuted by the various sections of the Police.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah: Ini ada-kah penjelasan atau pun satu

pidato lagi daripada Ahli Yang Berhormat.

Tuan Timbalan Yang di-Pertua: Ya. Saya sudah menerangkan tadi dia patut buat penjelasan sahaja, bukan hendak berchakap balek sa-mula; penjelasan sahaja sudah berapa panjang penjelasan dia itu.

Tuan Hamzah bin Dato' Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, sa-bagai penjelasan saya suka-lah menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat, saya memohon berchakap dalam bahasa Inggeris.

As I have already explained in my speech, a person can only be detained for not more than 42 days after the 70 day period, and if there is no Order by the Minister after the 42 days, under the law he must be released forthwith. If the Honourable Member is aware of any case where a person is detained for a period exceeding the period of 42 days, I am only too happy to see him if he has any particular case to be brought to me. As I have explained, any detention, any remand, in excess of the 70 plus 42 day period of extension is unlawful and illegal. As for the Honourable Member's statement that there must be an independent Board to Review, I must say, Mr Speaker, Sir, that I disagree with his view. It is no doubt a compliment on his part to the Minister when he said that the Minister is in a better position than anyone else to decide on the question of whether a person has been lawfully arrested and detained, but in my opinion, as I have explained just now, the question of whether a person is lawfully detained or not is better considered by a man who is a Magistrate.

As the Honourable Member fully realises, most of the Magistrates now are qualified and are in a better position to judge and decide a case impartially. However, where in the opinion of the Honourable Member there are cases of possibility of abuse of powers by the Police, he is always welcome to see me or any officers of the Ministry, and I give the undertaking here that whatever allegation he makes will be looked into very carefully by the Ministry. There is provision in the law, if I may say so,

whereby any aggrieved person after detention, after remand, or after an Order of detention has been made by an Enquiry Officer, can appeal direct to the Minister of Home Affairs, and the Minister on receipt of such an appeal is empowered under the law to study the record of proceedings of the enquiry and to seek the advice, the recommendation, from the law officers in regard to that particular case, and if he is of the opinion that the benefit of the doubt, if at all, should be given to the subject of the enquiry, he is empowered under the law to have the name of the man registered under the Ordinance to be completely struck off from the register and to order his release. So, if the Honourable Member is aware of any case, where he feels that a man has been wrongfully found to have been involved in any secret societies and has been ordered to be registered and detained, he can advise such people to write such appeals as provided for in the Ordinance.

Ahli Yang Berhormat daripada Kota Bharu ada juga menyatakan bahawa kata-nya banyak sungguh orang² ahli parti PAS telah di-tangkap dan berkata kebanyakan orang parti PAS orang yang di-tangkap itu ada-kah di-tangkap oleh kerana mereka itu ahli² parti PAS dan ada-kah keburokan yang di-lakukan atau pun di-timbulkan oleh orang² PAS sahaja. Jadi, saya yang sa-benarnya tidak tahu dengan sa-benar-nya apa ma'ana tujuan perkara yang di-bangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat ini sama ada tangkapan yang di-katakan itu adakah tangkapan di-bawah Undang² Keselamatan Dalam Negeri atau pun tangkapan yang di-buat oleh pihak Kerajaan terhadap orang² di-bawah Undang² P.C.O. atau pun Prevention of Crime Ordinance. Kalau sa-kira-nya perkataan Ahli Yang Berhormat itu menyentohi tangkapan orang² PAS sa-ramai empat atau enam orang ahli² PAS yang di-lakukan baharu² ini di-bawah Undang² Keselamatan Dalam Negeri, maka saya suka memberi penjelasan di-sini bahawa orang² ini di-tangkap bukan kerana mereka adalah ahli² parti PAS tetapi mereka telah di-tangkap oleh kerana kami ada bukti² yang chukup—keterangan yang chukup

bahawa mereka² ini telah melakukan perbuatan² yang akan mengancam keselamatan di-dalam negara. Jadi, dengan kerana ini terpaksa kuatkuasa Undang² Keselamatan Dalam Negeri itu di-gunakan, di-tangkap orang² ahli PAS yang sa-ramai enam orang tadi. Jadi, tangkapan keenam² orang ini suka-lah sa-kali lagi memberi penjelasan, bukan-lah tangkapan oleh kerana mereka ini orang² ahli PAS.

Sa-lain daripada ini saya mengaku ada banyak orang² ahli parti PAS di-tangkap juga terutama-nya di-Kelantan di-bawah Undang² P.C.O.—Prevention of Crime Ordinance atau pun Undang² Restricted Resident Enactment kerana orang² ini di-dapati telah melakukan beberapa perkara perbuatan samsing dalam mana mereka boleh di-tahan di-bawah Undang² yang tersebut. Jadi, kalau sa-kira-nya banyak orang² PAS di-tangkap di-bawah Undang² ini bukan-lah mereka itu di-tangkap oleh kerana mereka² ini ia-lah orang² daripada parti PAS tetapi oleh kerana banyak orang² parti PAS yang telah membuat melakukan perbuatan² samsing di-dalam negeri di-mana banyak mereka telah di-tangkap. Saya suka juga memberi penjelasan bahawa perkara berkenaan dengan tangkapan ini bukan-lah bersandar kepada satu² keahlian parti² siasah sa-saorang itu kerana sabagaimana barangkali ada Ahli² Yang Berhormat di-Dewan ini boleh memberi pengesahan ada juga orang² daripada parti saya sendiri, parti UMNO telah di-tangkap oleh kerana telah melakukan perbuatan² samsing di-bawah Undang² P.C.O. atau pun R.R.

Sekian sahaja-lah, Tuan Yang di-Pertua, penjelasan saya, terima kaseh.

Menteri Kerajaan Tempatan dan Perumahan (Tuan Khaw Kai-Boh) (dengan izin): Sir, I would like to reply to only one item raised by the Honourable Member for Segamat Utara in connection with the industrialised housing method. The Honourable Member asked whether it is desirable in this country with its high level of unemployment, particularly in the urban areas, to use the industrialised housing technique. The Honourable Member also enquired whether it is more expensive to use the industrialised housing

technique rather than the conventional building methods. Sir, at the moment, we have two pilot schemes using industrialised housing technique, one in Penang and one in Kuala Lumpur—and the one in Kuala Lumpur is in Circular Road.

Now, as the two pilot industrialised housing projects have not yet been completed, no detailed analysis has been made with regard to the work force employed on these two projects as compared to the work force in conventional housing projects of comparable size.

However, from whatever information that is available, approximately the same amount of labour as in conventional projects has been used in the industrialised housing projects. The Honourable Member probably is under the assumption that the factories producing the components are fully automated. This is not quite so. Men are required to operate machines, cranes and other mechanical devices. It is in the area of skilled labour that less skilled labour is employed, since industrialised building methods employ less carpenters, masons, bricklayers, and the like trades, than the conventional methods. But it is not in this field of skilled labour that unemployment at present exists in this country. On the contrary, unemployment prevails mainly in the unskilled labour sector, and in this respect the use of industrialised building methods enhance the use of more unskilled labourers, not only at the site but also at the factory. Skilled labour is getting more scarce and consequently more expensive, which contributes to the increasingly high cost of construction in this country since after the War.

As I have repeatedly said before, Sir, industrialised building technique ensures, in addition to lesser demand of skilled labour and increased demand of unskilled labour, quality control as well as increased productivity. Workmen working in a factory in unexposed condition and employed in repetitive processes are capable of higher productivity. Similarly with the workmen at site, whose functions are mainly to erect and position the pre-fabricated components, productivity here is also

greater. There is also the equally important consideration that workers engaged in industrialised building method work under more congenial conditions than in conventional building method, more so in the tropics as in Malaysia from exposure to the sun and the rain. The difference in the work force employed on industrialised building techniques and the conventional building method is not so much in the number employed but in the productivity. In a given time the productivity of workers in an industrialised housing project is much greater, in that they are able to build more houses or flats than in the similar conventional building scheme.

As for industrialised housing being more expensive than conventional housing, it has been said before, time and again, that in introducing industrialised housing, it is inevitable that because of the high initial investment amounting to millions of dollars, the initial projects are necessarily slightly more expensive than conventional projects; but once the initial investment in factory and equipment has been amortized, it will be possible for industrialised builders to reduce building costs for subsequent projects as has been the experience of countries in Europe—for example, France, Germany, Denmark, Italy, United Kingdom, etc. Furthermore, once a factory is established, it will have to strive to exist after the initial projects, and in this respect it will compete against the traditional builders and thus assist in bringing down the building costs in this country. It is, perhaps, for this reason that vested interests in the traditional construction sector opposed so strongly the introduction of industrialised building method as experienced in all the European countries as well as in this country. In fact, I have lost count of the number of occasions when this same question was brought up again and again, not mentioning the very strong opposition raised in this very House three years ago. There is also the further consideration that in this age of technical and scientific advancement, a developing country, such as ours, must

adopt methods which have been well tried and successfully applied in other countries, provided of course this can be suitably modified and adapted to our prevailing circumstances, which is precisely the case of the introduction of industrialised building method in this country, which is the first Asian country, and for which we are extremely proud, to have successfully implemented it and to have become a show-room to under-developed and developing countries in this particular field.

We have by now built up a pool of architects, engineers and trained technicians in this field, the long-term benefit of which to this country cannot be simply measured in narrow economic considerations and considerations of vested interests. Therefore, from the long-term point of view, the introduction of industrialised building method will bring in its wake benefits such as lower building costs, greater productivity, better quality housing and the building of a pool of scientific and technical resources. Industrialised housing achieves speed of construction, which means that buildings are completed in considerably shorter time. This will result in quicker turnover of capital employed for housing, and in the case of a housing project being financed by a loan, in saving from capitalisation of net interest and sinking fund contributions—for the time saved—in addition to the equally important consideration of being able to provide housing to those in dire need of accommodation.

Apart from the two industrialised low-cost housing projects in Penang and Kuala Lumpur, up-to-date all other low-cost housing projects, including all the “crash programme” projects are being built by conventional method. In 1968 alone tenders were awarded to contractors using the conventional method for the construction of 8,940 units, costing nearly \$33 million; thus the proportion of low-cost housing under-taken by conventional methods up-to-date is much higher than those by the industrialised building methods. Thank you, Sir.

Tuan Timbalan Yang di-Pertua: Meshuarat ini di-tangguhkan.

Persidangan di-tempohkan pada pukul 5.15 petang.

Persidangan di-sambong sa-mula pada pukul 5.35 petang.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusi-kan Meshuarat*)

Perbahathan di-sambong sa-mula.

Menteri Pertanian dan Sharikat Kijasama (Tuan Haji Mohamed Ghazali bin Haji Jawi): Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil peluang di-sini menguchapkan terima kaseh kepada Ahli² Yang Berhormat yang telah meneger dan juga memberi shor² bagi membaikkan kemajuan Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama.

Ahli Yang Berhormat dari Batu telah membangkitkan dasar Kerajaan memperbagaikan jenis pertanian yang telah menggalakkan peneroka² menanam kelapa sawit. Beliau berasa kesal terhadap penukaran jenis pertanian sachara besar²an kepada kelapa sawit tanpa membuat penyelidikan yang betul tentang pasaran-nya dan juga tentang turun naik harga-nya dan mengesakan Kementerian Pertanian dan Sharikat Kerjasama supaya menjalankan penyelidikan yang rapi berkenaan dengan segala aspek. Saya boleh memberi jaminan kepada Ahli Yang Berhormat dari Batu bahawa Kementerian saya telah pun menjalankan segala²nya dalam soal ini dan satu Bill akan di-bentangkan di-dalam persidangan ini di-perengkat yang akan datang untuk mengkanunkan penubohan Institute Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian Malaysia atau pun Malaysian Agricultural Research and Development Institute. Bill ini akan menerangkan kepada persidangan ini segala butir² yang berkenaan dengan penubohan institute itu. Ada-lah juga di-jangkakan bahawa penubohan institute tersebut akan dapat menghapuskan kekuatiran Ahli Yang Berhormat itu berkenaan dengan masa hadapan perusahaan kelapa sawit dengan perkembangan perusahaan tersebut di-Afrika dan di-negeri² lain di-dunia.

Mengenai penyediaan tanah untuk tujuan pembangunan pertanian, saya perchaya Ahli Yang Berhormat itu sedar bahawa soal tanah ini ada-lah soal Kerajaan Negeri yang berkenaan untuk memutuskan-nya. Bagaimana pun sa-takat ini belum-lah ada satu tanda yang menunjukkan keengganan Kerajaan² Negeri mengambil langkah² yang sa-wajar-nya dalam soal menguntokkan tanah yang sa-chukup²-nya bagi tujuan kemajuan pertanian di-dalam negeri masing². Chadangan mengadakan ranchangan² tanah yang besar di-beberapa negeri terutama di-negeri² Pahang, Johor dan Perak ada-lah dengan sendiri-nya menunjukkan kechenderongan Kerajaan² Negeri itu untuk memajukan perkembangan pertanian di-dalam negeri² mereka. Ada-lah satu hal yang sunggoh menghairankan di-satu sa'at Ahli Yang Berhormat dari Batu telah menunjukkan kekuatiran-nya mengenai perkembangan pertanian sedang di-satu sa'at yang lain berikut pula beliau menunjukkan kekuatiran-nya mengenai dengan nasib pengimpot² buah²an akibat daripada kenaikan chukai impot buah²an dari luar negeri. Persidangan ini sedia ma'alum bahawa dengan menaikkan chukai impot buah²an itu ini-lah satu jalan untuk menggalakkan tanaman buah²an tempatan dengan lebeh luas lagi dalam negeri ini. Ini ia-lah salah satu jalan bagi menjayakan usaha memperbagaikan jenis² pertanian dengan chara menggalakkan tanaman pokok² buah²an sayor²an di-dalam negeri ini.

Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara telah menegor ia-itu sunggoh pun Act Penanaman Padi sudah diluluskan tetapi kuat-kuasa-nya belum di-jalankan lagi. Beliau di-beri faham kata-nya bahawa kuat-kuasa Act ini tidak dapat di-jalankan oleh sebab belum ada lagi pegawai² bagi-nya. Beliau berharap Kementerian ini atau Kementerian yang berkenaan akan mengambil perhatian berkenaan dengan hal itu. Sukachita-lah saya mema'alumkan kepada Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara bahawa peruntokan untuk menjalankan ranchangan Act Menanam Padi bagi tahun ini telah pun di-luluskan oleh Kerajaan. Pada masa sekarang Kementerian saya sedang mengambil langkah² dengan sa-

cepat mungkin untuk mengisikan jawatan² yang telah di-sahkan; sa-lepas pegawai² ini di-lantek dalam sa-bulan dua ini ranchangan ini akan dapat di-mulakan.

Ahli Yang Berhormat dari Temerloh memikirkan ia-itu Pejabat Pemulehan Sa-Mula Mata² Khas patut-lah di-tutup oleh sebab perbelanjaan tahunan pejabat itu tidak sa-imbang dengan tugas²-nya. Di-sini saya suka-lah memberitahu Ahli Yang Berhormat dari Temerloh sunggoh pun Kementerian saya ingin hendak menutup Pejabat Pemulehan Mata² Khas, tetapi langkah ini tidak-lah di-fikirkan bijak di-jalankan dengan serta-merta oleh kerana ini akan menimbulkan beberapa kesulitan dan penutupan pejabat ini akan berm'a'ana semua pinjaman wang yang sudah di-beri terpaksa-lah di-mansokhkan atau pun di-kutip oleh ejensi yang lain dan semua ranchangan² pemulehan sama ada yang akan datang atau pun yang belum siap akan tergendala. Langkah ini tidak-lah bijak oleh sebab beberapa bilangan mata² khas pada masa yang lalu telah menjelaskan wang pinjaman mereka dan beberapa orang pula yang tidak membayar wang pinjaman itu telah menjual tanah mereka dan ada pula yang di-hukum penjara. Dengan memansokhkan wang pinjaman ini hanya menguntungkan satengah daripada mereka yang tidak membayar dan juga akan menimbulkan kesulitan untuk mendapatkan balek wang² pinjaman yang di-beri oleh Kerajaan melalui badan² rasmi. Yang sa-benar-nya Kementerian saya telah pun mengurangkan bilangan kaki-tangan jabatan ini daripada 65 orang dalam tahun 1961 kepada 33 orang pegawai atau kaki-tangan dalam tahun 1969, manakala perbelanjaan pentadbiran pula telah di-kurangkan daripada \$1.5 juta kepada \$250,000 sahaja di-dalam tahun ini dan pula bilangan kaki-tangan akan bertambah kurang lagi di-sebabkan oleh bersara-nya beberapa orang pegawai² yang telah cukup umur dan sa-bagai-nya.

Ahli Yang Berhormat dari Jitra-Padang Terap dan juga dari Lipis telah meminta supaya Kementerian ini mengkaji masaalah penanaman jagong dan

kachang tanah dan menchadangkan ia itu Kerajaan harus-lah menggalakkan barang² ini di-tanam dengan luas-nya dan menahankan segala impot dalam negeri. Kementerian saya ada-lah menggalakkan bertanam jagong di-dalam ranchangan² tanaman aneka jenis, mithal-nya di-Trengganu 2,000 ekar tanah akan di-buka untuk bertanam jagong, di-Rompin, Pahang 300 ekar lagi akan di-tanam dengan jagong dalam ranchangan berchuchok tanam tahun 1969 ini dan beberapa tempat lagi akan juga di-adakan ranchangan² yang sa-umpama itu.

Ahli Yang Berhormat dari Sarawak, Yang Berhormat Tuan Edmund Langgu anak Saga, telah menchadangkan supaya Kerajaan menubuhkan Agricultural College atau Maktab Pertanian supaya dapat penuntut² yang lulus sekolah belajar iluam pertanian dan dengan itu dapat-lah mereka menjalankan usaha bagi memperbaiki kehfdupan mereka pada masa akan datang. Di-sini saya suka-lah menjelaskan ia itu masaalah menubuhkan sekolah² pertanian ada-lah di-bawah urusan Kerajaan Negeri. Dan di-Sarawak sendiri ada tertuboh beberapa buah sekolah pertanian yang boleh di-katakan baik dan segala jenis pelajaran telah pun di-adakan di-sekolah² itu untuk memberi latehan dan ilmu pengetahuan kepada pemuda² dan pemudi² dan juga peladang² serta petani² dalam negeri itu.

Sa-lain daripada itu beliau juga menchadangkan supaya kawasan tanaman padi di-luaskan dan Kerajaan juga patut mengadakan ranchangan memberi bantuan baja. Dalam masaalah ini pehak Kerajaan telah pun mengadakan siasatan untuk meluaskan tanaman padi di-dalam Negeri Sarawak dan ini telah pun saya terangkan dalam masa saya menjawab soalan yang di-datangkan oleh Ahli daripada Sarawak dalam masa soal jawab yang lepas ini.

Berkenaan dengan masaalah ranchangan bantuan baja, saya telah juga mengadakan perundingan dengan Ketua Menteri Melaka di-dalam dua tiga hari yang sudah dan perkara ini akan di-timbangkan dan ranchangan ini harus akan dapat di-jalankan di-Negeri Sarawak tidak berapa lama lagi. Sa-

lain daripada itu beliau juga telah meminta supaya pakar² berkenaan dengan lada hitam patut di-bawa masuk untuk memberi latehan atau pun tunjok ajar berkenaan dengan hal lada hitam. Ini juga kita telah pun mendapat bantuan² daripada FAMA dan juga kalau sa-kira-nya mustahak kita akan meminta bantuan daripada badan² antara bangsa, umpama-nya U.N. atau pun F.A.O.

Ahli Yang Berhormat dari Lipis telah pun menchadangkan supaya urusan ternakan haiwan mendapat daging dan sa-bagai-nya harus di-galakkan dan impot daging² daripada luar negeri patut di-kurangkan. Perkara ini ada-lah memang menjadi keazaman Kerajaan. Jabatan Haiwan telah bertugas sendiri satu chawangan menjayakan hal ehwal penyiasatan untuk meninggikan lagi mutu ternakan² negara supaya pendapatan bahan² daging lembu, kerbau akan dapat di-lebeuhkan. Satu daripada chara yang di-lancharkan ia-lah menambahkan kaki-tangan pegawai² yang berkelulusan dan berkebolehan atau pun specialist di-dalam bidang ini. Umpama-nya beberapa orang pegawai² telah pun di-letakkan di-dalam Institute yang akan di-bena dalam sadikit masa lagi yang di-chadangkan nama-nya boleh jadi "Institute Penyiasatan Pengeluaran Ternakan" atau pun "Central Animal Production Research Institute". Institute ini akan di-sokong oleh F.A.O. di-dalam memberi kerjasama meminjamkan pakar² yang sesuai untuk membantu pakar² tempatan supaya penye-lidekan itu dapat di-lancharkan dengan sa-giat²-nya.

Baharu² ini kita telah meminta dan mendapat dari Pertubohan Antara Bangsa itu menghantar satu rombongan mengkaji kemampuan negara dan perkhidmatan haiwan bagi mengatasi pekerjaan² membena projek² ini. Laporan telah di-terima yang menyatakan bahawa dengan ada-nya perkhidmatan haiwan yang dynamic ini, maka bidang ini akan boleh di-jayakan dengan faedah yang besar bagi seluroh negara kita. Begitu juga sa-sudah-nya satu lagi kajian di-jalankan, maka beberapa rumah penyembelehan yang moden

akan di-bena di-bawah anjoran perkhidmatan haiwan di-beberapa kawasan atau pun wilayah di-mana penyembelehan ternakan dapat di-selenggarakan sa-chara scientific. Faedah yang besar daripada-nya ia-lah bahan² daging ternakan itu di-jamin berseih dari penyakit dan hampas-nya dari penyembelehan itu seperti kulit, tulang, tandok dan sa-bagai-nya dapat di-selamatkan dan di-jadikan pengeluaran yang berguna seperti baja, pelekat atau makan² ternakan² yang kecil dan lain² yang akan menggalakkan perusahaan ternakan di-dalam negeri ini.

Berikutan dengan ada-nya rumah penyembelehan yang terator bagini, maka pasaran ternakan tempatan yang sekarang ini sa-chara tidak baik dapat di-salurkan dengan tertib supaya harga² ternakan tempatan dan bahan² dari-nya dapat di-tetapkan. Ini ia-lah menggalakkan ra'ayat, penternak² perusahaan dan juga meluaskan ternakan mereka dengan lebih giat lagi.

Dengan bertambah-nya penggunaan jentera oleh petani² di-kawasan pertanian, maka ternakan yang ada sekarang ini telah di-dapati susah untuk di-jalankan di-tempat² yang sedia ada. Maka dengan sebab itu pihak Jabatan dan Kementerian ini telah pun mengadakan ranchangan bagi menyatukan pemeliharaan ternak² di-dalam negeri ini.

Terima kaseh.

Menteri Pengangkutan (Tan Sri Haji Sardon): Tuan Yang di-Pertua, saya suka mengambil peluang menguchapkan sa-tinggi² terima kaseh kepada sakalian Ahli² Yang Berhormat yang telah memberi segala pandangan, segala shor² dan juga tegoran² terhadap Pejabat² Kenderaan di-bawah Kementerian saya.

Saya suka sekarang ini menyentuh atau menerangkan perkara yang di-sebut oleh Ahli Yang Berhormat dari Temerloh, dengan ada-nya atau bertambah-nya teksi sapu atau pun pirate teksi sa-bagaimana yang saya selalu terangkan bahawa ini ada-lah satu social problem, bukan-lah sebab kita hendak menghapuskan sahaja teksi sapu, tetapi hendak mencari gantikan bagaimana

yang baik mereka² ini boleh dapat menchari nafkah yang lain. Sebab itu-lah Kerajaan Perikatan telah memper-setujukan mengadakan bas² kecil untuk mengangkat budak² sekolah dengan chukai-nya yang murah sahaja ia-itu sa-banyak tujuh puluh ringgit sa-tahun berbanding dengan teksi kalau pakai diesel engine sampai lapan ratus ringgit chukai-nya sa-tahun. Tetapi malang-nya sa-tengah² mereka itu belum lagi dapat berkumpul membeli bas² kecil, maka ada lagi soal² teksi² sapu ini, saya harap-lah Ahli² Yang Berhormat dengan pihak² polis, dengan pihak pegawai² saya dapat-lah merundingkan bagaimana chara-nya yang baik hendak menolong, atau pun hendak memberi peluang kepada mereka itu, kerana kalau hendak di-tangkap dan mereka itu tidak ada pekerjaan, kemudian mereka akan menyusahkan negara kita. Ini-lah sa-chara praktik yang Kementerian saya dari satu masa ka-satu masa menchari ikhtiar yang baik.

Bagitu juga Ahli Yang Berhormat dari Larut Utara memberikan pandangan atas sungutan berkenaan dengan keretapi yang kata-nya tiap² tahun rugi. Kalau telah banyak rugi baik tutup sahaja-lah keretapi itu. Kerajaan menimbangkan soal keretapi ini bukan di-Tanah Melayu atau di-Malaysia Barat sahaja yang rugi bahkan di-negeri² yang lain seperti di-England, di-Eropah, sa-tengah²-nya juga di-Australia, rugi bukan sahaja tujuh juta atau lapan juta ringgit bahkan berpuluh² juta pound pula. Bagitu-lah hal keadaan-nya dalam negeri apabila sistem jalan-nya bagitu baik maka perlawanan antara Road Transport dengan keretapi ini tentu sa-kali hebat. Walau bagaimana pun dengan sebab hanya kerugian tentu-lah tidak memestikan Kerajaan mengambil tindakan yang bagitu keras bagi menutupkan keretapi ini kerana tidak kurang daripada dua belas ribu orang pekerja² keretapi, kalau sa-orang itu ada famili lima orang sahaja, dua belas kali lima sudah dekat enam puluh ribu orang yang bergantung kepada Perkhidmatan Keretapi. Yang sa-benar-nya saya suka menerangkan kepada Rumah yang berbahagia ini, keretapi mengikut perniagaan yang di-dapati daripada

angkutan² tiap² tahun ada mendapat untong, umpama-nya untong \$2 juta pada tahun yang lalu atau \$3 juta tetapi oleh kerana bebanan kenaikan gaji² yang telah lampau, yang baharu sahaja di-putuskan dan terkena bayar gaji tiap² tahun naik yang dua belas ribu pekerja² ini-lah yang menjadikan perbelanjaan lebeh daripada pendapatan. Tetapi dengan ada-nya Kerajaan menetapkan umur 55 tahun ini, mereka akan terpaksa bersara. Saya berharaplah pehak Perkhidmatan Keretapi barangkali tidak kurang daripada sabitu orang lebeh juga akan bersara. Ini bermaana sudah mengurangkan bilangan daripada dua belas ribu ini, banyak juga wang gaji akan di-kurangkan.

Sa-lain daripada itu bagi pehak keretapi juga telah pun meminta Kerajaan mempersetujui supaya kalau tidak chukup wang pun hutang-lah dahulu, akan membeli banyak lagi kepala² keretapi atau locomotive yang menggunakan kuasa diesel kerana bagaimana yang telah di-siasat perbelanjaan keretapi yang menggunakan steam atau oil burner sa-batu dalam dua ringgit, tetapi apabila di-tukarkan kepada diesel hanya-lah kalau dua ringgit sa-batu saperti yang saya kata menggunakan steam, bertukar kepada diesel hanya sa-ringgit sahaja, ma'ana-nya 50% perbelanjaan dapat di-selamatkan. Keretapi telah pun mempunyai 46 locomotive dan telah pun order lagi 10 dan dua akan sampai tidak berapa lama lagi, dan kita harap yang baki-nya barangkali ada dalam 112 lagi daripada steam² locomotive. Kita berkehendakkan tidak kurang daripada 30 hingga 40 locomotive. Ini barangkali memakan belanja \$30 hingga \$40 juta tetapi ini menunggu Kerajaan menerima pengakuan² daripada pakar² United Nations atau pun Bangsa² Bersatu yang telah menyiasat beberapa lama di-Malaysia Barat dan Timor, berkenaan dengan apa yang baik chara hendak mengurangkan kerugian dan hendak mendapatkan keuntungan dalam segi keretapi ini. Maka oleh kerana draft recommendation ini belum lagi sempurna, belum lagi diterima oleh Kerajaan, pehak keretapi kena-lah menunggu atas segala recommendation atau pun pengakuan²-nya.

Oleh kerana itu sa-bagaimana Ahli Yang Berhormat faham keretapi banyak dapat membawa barang² yang berat saperti cement clinker ini yang di-ekspot, ini yang mendatangkan hasil kepada Kerajaan; begitu juga berkenaan dengan bijeh² dan juga barang² yang tidak senang di-angkat dengan lori dan chara yang banyak² yang di-bawa ka-fektori² semua-nya di-bawa oleh keretapi. Walau macham mana pun keretapi ini ada-lah menjadi hubungan yang mustahak di-dalam negara terutama sa-kali di-waktu dharurat dan waktu perang, maka kalau jalan sudah di-potong terpaksa-lah kita gunakan keretapi. Waktu jalan² tenggelam kerana bah, keretapi yang sa-tengah²-nya tak bah pun kita jalankan juga. Ini sangat penting dan perlu dalam sa-buah negara yang maju dan mara saperti Malaysia. Dan banyak-nya lagi industry² dan tempat² kawasan industry memang-lah di-galakkan kerana akan dapat berhubung dengan keretapi dan dengan ini kita harap keadaan keretapi akan lebeh maju dan mara dan akan dapat menutup segala kerugian dan akan dapat untong dan akan menguntongkan negara kita ini juga.

Ahli Yang Berhormat dari Melaka Selatan membangkitkan berkenaan dengan pelabohan di-Melaka yang di-cheritakan itu yang sa-buah Jawatan-kuasa Penasihat Pelabohan Melaka telah pun di-lantek dua bulan yang lepas dan saya sendiri telah hadir dan telah pun di-wakili oleh wakil² Dewan Perniagaan wakil² Kerajaan Negeri dan Persekutuan bagi membuat penyiasatan permulaan saperti menggubal bahan² atau mengumpul bahan² data berkenaan dengan barang² import-export yang mungkin dapat di-salurkan melalui sa-buah pelabohan di-Melaka yang di-chadangkan di-Tanjong Keling itu.

Jawatan-kuasa ini dan pegawai² Kementerian Pengangkutan telah pun mengadakan perundingan dan pertemuan dengan pehak² yang berkenaan. Laporan permulaan untuk menentukan sama ada perlu kajian yang mendalam oleh shariat² perunding di-adakan dan di-jangka akan siap pada akhir bulan ini. Untuk pengetahuan Dewan

yang mulia ini, Kerajaan juga sedang menimbang hendak menubuhkan sa-buah Jawatan-kuasa Khas bagi meranchang ekonomi Melaka seperti di-Pulau Pinang akibat daripada keputusan Kerajaan British menarek keluar tentera mereka daripada Terendak Camp sedikit masa lagi. Jawatan-kuasa ini akan mengkaji semua aspek ekonomi negeri Melaka supaya ekonomi-nya tidak mengalami kemerosutan dengan sebab pengundoran askar² Commonwealth daripada Terendak Camp itu. Begitu juga berkenaan dengan pandangan Ahli Yang Berhormat mengenai masalah banyak-nya teksi² haram, saya telah terangkan tadi dan sama²-lah kita akan berikhtiar macham mana hendak membaiki keadaan menghapuskan teksi haram ini dan beliau juga menyentuh berkenaan dengan bas, sharikat² bas yang di-beri jalan istimewa, bermaharaja-lela, tidak mengikut peratoran² yang lain-nya. Saya minta-lah Ahli Yang Berhormat ini sa-kira-nya dapat memberi laporan² yang tertentu bas² ini tidak boleh dia menjalankan dengan sa-suka dia kerana ada atoran dan peratoran-nya. Kita akan menyiasat dan akan mengambil tindakan kapada mereka itu.

Berkenaan dasar sa-kira-nya ada sa-buah bas company lalu di-situ dan ada sa-buah express atau sa-buah bas yang baharu hendak melalui jalan itu dan masuk kapada jalan baharu, itu biasa-nya di-nasihatkan mereka itu berunding dengan kedua² buah sharikat² bas itu, kerana kalau banyak bas-nya, jalan-nya, dan penompang²-nya tidak ada di-situ, ini tentu-lah akan merugikan; apabila rugi company bas, rugi juga Kerajaan, kerana bas ini membayar cukai yang berlebihan² untuk menolong Kerajaan membena banyak lagi jalan dan jambatan² bagi membaiki keadaan negara.

Saya juga suka memberi sedikit kenyataan kapada Ahli Yang Berhormat dari Ipoh, sunggoh pun pehak Pembangkang, tetapi tentang layanan pehak² pelayan² di-kapal terbang MSA mengikut kata-nya yang pengalaman-nya juga memberi puas hati, kita ucapkan terima kaseh pada beliau; ada juga sa-tengah² mengaku

mereka sabenar²-nya dapat layanan yang baik dan saya sendiri pun selalu naik kapal terbang MSA kita ini memang kalau daripada orang luar dapat pujian yang tinggi jika di-bandingkan dengan service² atau pun perkhidmatan² daripada antara bangsa yang lain juga. Tetapi ada sa-kali sekala barangkali-nya ada lewat sedikit, atau pun keadaan yang ta' menyenangkan, tetapi kebanyakannya memang-lah memberi kepujian kapada service yang ada dalam MSA itu.

Berkenaan dengan kipas yang kata-nya ada gambar Fujiyama termasuk negeri Jepon, kenapa tak buboh gambar muka saya. Saya suka-lah menerangkan berkenaan dengan kipas² atau pamphlet yang ada di-MSA ini yang sa-benar-nya bukan-lah MSA yang mengadakan-nya, kerana Perkhidmatan Penerbangan MSA ini yang di-modal bersama yang banyak daripada Singapura dan juga Malaysia, maka Pejabat Pelancongan dari Singapura memang aktif dia mengadakan macham² pamphlet-nya dan macham² contoh-nya, dia tarohkan dalam kapal terbang MSA penumpang² bagi membaca berkenaan Singapura. Kita juga berharap bahawa peruntukan yang banyak akan di-beri kapada Pejabat Pelancongan Malaysia supaya mengadakan pamphlet² dan kipas² yang ada gambar Gunong Ledang, barangkali dengan gambar Puteri Gunong Ledang lebih elok lagi akan menarek pelancong² daripada seluruh dunia. Kalau mahu tengok Puteri Gunong Ledang datang-lah ka-Malaysia, Ahli Yang Berhormat dari Muar Utara pun ada di-sana kerana dia selalu berchakap berkenaan dengan Gunong Ledang satu penarek yang paling baik, Gunong Tahan pun boleh juga di-Pahang, hendak tengok kerbau, lembu, ladang pun ada juga; itu saya pulangkan-lah kapada Pengarah Pelancong supaya dapat sokongan penoh daripada Kementerian Kewangan, banyak wang lagi akan di-utokkan dan juga pehak² pelancong di-negeri Jepon.

Tuan Haji Abdul Razak bin Hussin:
Untuk penjelasan. Perkara yang dibangkitkan itu ia-lah mengapa MSA

menggunakan kipas yang berchorak kebudayaan Jepon, mengapa tidak di-buat sa-kurang²-nya berchorak ka-Malaysiaian; itu masalaah-nya, Tuan Yang di-Pertua. Kalau sa-kiranya hendak pileh kerbau di-Pahang, saya tak ada apa² hatta, Tuan Yang di-Pertua, kalau hendak pindah semua sa-kali pekerja² MSA ka-Pahang termasuk Yang Berhormat Menteri Pengangkutan sendiri, saya dengan tangan terbuka, saya terima.

Tan Sri Haji Sardon: Tuan Yang di-Pertua, saya chuma mengshorkan, sebab apa di-adakan gambar² kipas ini boleh jadi daripada pejabat pelan-chong² Jepon yang memang kapal terbang ini pergi ka-Jepon. Kalau Jepon boleh buat, mengapa kita tak boleh buat tentang chontoh itu, kita berikan pandangan. Ini berkenaan dengan MSA saya akan sampaikan kepada Pengerusi-nya dan kepada pejabat pelan-chong. Pihak Kerajaan tak dapat hendak memberi peruntokan yang banyak kerana kewangan kita pun kekurangan tiap² tahun.

Berkenaan dengan kata-nya keretapi Kelas Satu dan Dua ada kotor, ini ma'alum-lah dalam perjalanan, tetapi saya akan berhubung kepada Pengurus Besar Keretapi atas perkara itu. Berkenaan dengan orang² yang membersehan waktu keretapi itu berjalan, ini pun akan di-ambl perhatian supaya tidak ada banyak sampah² itu berlonggok apabila keretapi itu berhenti.

Bagitu juga Ahli Yang Berhormat dari Lipis yang mengatakan keretapi di-Pantai Timor ini selalu ada tak sama keadaan-nya dengan Pantai Barat. Kadang² berhenti di-tengah² hutan dengan tak tentu fasal, fasal apa pula berhenti. Keadaan landasan dari Kuala Lipis membawa kepada Kerai sampai-lah ka-Tumpat di-setengah² itu landasan itu kecil untuk kepala keretapi yang berat², untuk locomotive yang besar tak dapat di-hantar ka-sana. Kita chuba juga mahu hantar, maka sebab itu kadang² pakai locomotive yang kecil ini dan lambat kerana banyak wagon² yang di-tarek ada tempat yang diperbaiki apabila dia sudah lewat, terpaksa-lah keretapi yang sampai

dahulu itu walau pun di-tengah² hutan tempat ada berselisih, dia kena berhenti dahulu, kalau tidak tentu-lah bertembong dan akan berlaku pula macham kechelakaan Layang Layang nanti. Kita tidak mahu keadaan macham Layang Layang itu satu kemalangan yang dahshat akan berlaku lagi di-mana² macham itu. Walau macham mana pun pihak keretapi akan memperbaiki segala perkhidmatan ka-Pantai Timor dan tidak ada diskriminesi sama ada kata-nya ada yang gerabak kayu, itu nanti saya terangkan-lah. Tetapi berkenaan perkhidmatan sa-belum perang dan sesudah perang Ahli Yang Berhormat dari Lipis mesti faham, beberapa banyak station² kecil dahulu kita buka, hari ini sudah kita tutup, sebab hendak mengurangkan belanja, sebab itu-lah kadang² perselisihan keretapi itu tidak pada tempat² yang di-tentukan macham yang dahulu di-station² itu. Walau macham mana pun Kementerian saya dan Perkhidmatan Keretapi mengaku meminta ma'af kalau kurang baik, kita akan memperbaiki, tetapi walau macham mana pun kewangan ada-lah soal pokok, kita akan memohon-lah kalau tak ada duit, kita berhutang-lah kerana hendak membaiki Perkhidmatan Keretapi di-Pantai Timor.

Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara membangkitkan berkenaan kapal² haji kenapa kapal haji itu berlaboh di-seberang pulau sana, maka orang² daripada tanah besar seperti Kedah, Perlis dan Seberang Perai pun berduyun² pergi ka-Pulau Pinang, ferry pun kena tunggu dua tiga jam selalu kita kena complain sampai hendak buat jambatan pun sekarang ini antara Perai dengan Pulau Pinang. Yang sa-benar-nya mengenai perkara ini saya sukachita menerangkan bahawa suatu Jawatan-kuasa telah di-tubuhkan untuk mengkaji sama ada terdapat kemudahan² yang lebih baik lagi bagi jema'ah² haji dan pihak penghantar², beribu² waktu kapal haji hendak belayar singgah di-Dermaga Dalam Butterworth ya'ini di-tanah besar tidak di-Pulau Pinang untuk menaikkan dan menurunkan jema'ah² haji daripada singgah di-Swettenham Pier di-Pualu Pinang seperti sekarang ini.

Jawatan-kuasa ini ada-lah di-pengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Tan Sri Sheikh Ahmad bin Hashim, Menteri Besar, Perlis, merangkap Pengerusi Jawatan-kuasa Penasihat Haji juga dan ahli²-nya terdiri daripada wakil² negeri Kedah, Perak, Kelantan, Pulau Pinang, Perlis dan mereka² yang berkaitan dengan urusan haji di-Pulau Pinang. Saya telah diberitahu bahawa Jawatan-kuasa ini telah mengadakan suatu meshuarat pada 3 haribulan Januari dan telah pun membincangkan dengan panjang lebar segala pandangan² yang di-beri oleh Ahli² dan Jawatan-kuasa ini telah membuat lawatan ka-Dermaga Ayer Dalam untuk menyaksikan sendiri suasana di-sekitar pelabuhan itu dan sa-lepas itu meshuarat telah bersetuju menanggohkan rundingan² dan akan bersidang sa-mula apabila sahaja menerima laporan² bertulis dari semua pihak yang berkenaan. Dan saya harap Ahli Yang Berhormat dari Seberang Utara, baik pun Ahli Dewan Ra'ayat dan Majlis Undangan Negeri supaya kalau ada chadangan yang baik berhubunglah dengan Jawatan-kuasa ini supaya sa-belum di-ambil keputusan boleh di-timbangkan apa juga chadangan yang baik itu.

Ahli Yang Berhormat dari Kota Star Selatan telah memberi pandangan berkenaan Sharikat Penerbangan Malaysia Singapura berkenaan dengan kenapa tidak mengadakan sharikat penerbangan kebangsaan sendiri Malaysia dan chadangan² yang lain lagi. Saya tidak-lah perlu menghubong dan menerangkan lagi perkara ini kerana telah beberapa kali di-ulangkan soal² dan jawapan² yang jelas telah pun di-bagi rengkasan-nya Kerajaan Singapura dan Kerajaan Malaysia menerusi Pengarah² dalam Lembaga MSA begitu juga kedua² Menteri, Menteri Perhubungan Singapura dan Menteri Pengangkutan Malaysia—saya sendiri—telah pun berunding supaya macham mana hendak membaiki keadaan MSA ini supaya akan menguntongkan kedua² buah negara dan tidak-lah kita akan berlawan satu dengan lain dan ini bukan akan menguntongkan bahkan akan merugikan. Oleh kerana itu bagi pihak

Kerajaan Malaysia telah pun mendesak soal² mengadakan hangar atau pun tempat memperbaiki kapal terbang di-Subang dan pihak² Pengarah MSA tidak berapa lama lagi akan berunding dan telah pun menerima laporan²-nya dan saya harap tidak-lah perkara ini akan di-panjang²kan walau soal keuntungan, kerugian, soal pekerja² MSA pun sedang di-rundingkan dan telah pun sa-tengah²-nya di-putuskan perkara itu dan saya harap-lah pihak Yang Berhormat kalau-lah MSA ini di-aku²i oleh dunia dan di-aku²i oleh Bank² yang meminjamkan wang, sharikat ini sa-benarnya tidak rugi bahkan untong tetapi soal foreign exchange dan yang lain² ta' usah-lah saya hendak jawab di-sini saya pulangkan-lah kepada Menteri Kewangan yang beliau juga pihak yang akan memperuntokkan wang tiap² tahun kita memberi peruntukan kita yang mana kita mempunyai 42.5 peratus begitu juga pihak Singapura mempunyai yang sama. Oleh kerana ada tersebut sharikat² antara bangsa yang lain yang ada share yang hanya nominal atau pun di-katakan kita di-pengaruh oleh mereka, sa-benarnya tidak betul. Sebab itu-lah saya rasa perlu saya membuat penjelasan terhadap beberapa perkara yang di-timbulkan oleh kerana kalau tidak kenyataan itu di-buat boleh jadi perkara yang di-terangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Star Selatan itu akan di-salah fahamkan umpama sharikat nama sahaja MSA tetapi BOAC atau pun Qantas akan untong dan mengontrol-nya yang sa-benarnya itu tidak betul. Sharikat ini di-modali bersama oleh Kerajaan Malaysia dan Singapura yang memegang saham utama sa-banyak 85% dalam sharikat ini. Ini bermakna tiap² Kerajaan mempunyai saham sa-banyak 42.5% dengan ada jumlah saham yang sama ini segala ke-untungan yang di-peroleh oleh sharikat ini juga di-bagi sama. Segala peruntukan wang luar yang di-perolehi sharikat ini telah di-potong perbelanjaan ada-lah di-bagi sama juga . . .

Dr Mahathir bin Mohamed (Kota Star Selatan): Tuan Yang di-Pertua, nampak-nya Yang Berhormat Menteri tidak faham apa yang saya telah kata

dalam ucapan saya. Saya tidak kata sekarang ini bahawa sa-bahagian daripada sher² di-dalam MSA itu dipegang oleh BOAC tetapi yang sabenar-nya yang memulakan sharikat penerbangan ini ia-lah sharikat BOAC dan lain² sharikat British dan kita mengambil alih kerana kepentingan politik. Tetapi sa-balek-nya Yang Berhormat Menteri sekarang ini selalulah menjawab ia-itu kalau ada apa² itu ini sa-mata² soal commercial, yang ini sahaja saya buat tegoran. Saya tahu bahawa sekarang ini bukan lagi di-pegang oleh BOAC tetapi dipegang oleh Kerajaan Malaysia, tetapi jangan-lah sangat² menerangkan bahawa kepentingan commercial enterprise di-dahulukan selalu daripada political consideration, terima kaseh.

Tan Sri Haji Sardon: Terima kaseh, Tuan Yang di-Pertua. Saya faham sebab saya takut orang ramai tidak faham, dia terkeliru jadi saya jelaskan lagi, terima kaseh. Saya tertarik hati di-atas kenyataan beliau supaya Kerajaan kita melonggarkan dasar² hak lalu-lintas atau traffic right di-antara kapal² terbang di-dunia dengan kita Malaysia dan apabila Malaysia juga Singapura kerana kapal terbang MSA ini joint venture daripada dua² negara. Akan tetapi perlu saya sebutkan bahawa dari segi pengalaman saya hak² lalu-lintas ini bukan-lah hanya perkara yang dapat menjamin perkhidmatan sa-suatu sharikat penerbangan bahkan perkara yang penting ia-lah lalu-lintas penumpang². Yang sabenar-nya hari ini kita telah membukakan lapangan terbang kita kepada kapal terbang international dia boleh membawa 140 orang passenger turun sa-minggu di-Kuala Lumpur, sa-minggu kemudian dia datang dan ambil 140 orang passenger-nya lagi pergi ka-mana²—tidak menjadi soal. Tetapi dia hendak juga bawa penumpang² dari Bangkok pergi Kuala Lumpur, Kuala Lumpur pergi Singapura, Singapura pergi Hongkong pada hal kapal terbang kebangsaan kita MSA ini-lah jalan yang boleh menguntungkan kita. Kalau kita buka semua sa-kali, kita juga tutup pintu perniagaan MSA, sebab itu-lah kita timbangkan dari satu waktu ka-satu

waktu dengan sa-halus-nya. Insha'-Allah dengan ada-nya Boeng 707 yang kita . . . . .

Dr Mahathir bin Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjelaskan lagi sa-kali. Biasa-nya kalau kita membayar tambang kalau hendak terbang ka-Eropah walau pun kita hendak pergi ka-Copenhagen atau ka-London tambang sama dan kalau kita membuat booking pargi ka-Copenhagen kita bayar tambang sama juga tambang ka-London tetapi kita boleh pergi ka-London dan daripada London ka-Amsterdam, Hamburg, Copenhagen itu tidak kena bayaran. Jadi, bagitu juga kalau balek di-sini kalau kita benarkan kapal terbang ini mengambil passenger daripada Kuala Lumpur ka-Singapura, maka mereka akan membayar tambang yang sama dan dengan kerana tambang sama ka-Singapura pun sama, ka-Kuala Lumpur pun sama, mereka dapat-lah berhenti di-Kuala Lumpur dan lepas itu dengan tidak ada bayaran tambahan lagi mereka boleh terbang ka-Singapura. Ini akan menggalakkan mereka berhenti di-Kuala Lumpur dengan tidak ada bayaran bertambah. Ini-lah yang kita hendak supaya kita dapat pelanchong yang banyak.

Tan Sri Haji Sardon: Tuan Yang di-Pertua, saya suka menerangkan kepada Ahli Yang Berhormat, itu pandangan Yang Berhormat baik kita akan terima dan akan siasat, tetapi dari segi perniagaan kapal terbang yang sangat rumit, saya fikir belum-lah barangkali MSA boleh menerima shor² bagitu itu sahaja, kita akan siasat balek. Saya sudah kata polisi kita akan kita tukar dari satu masa ka-satu masa, saya belum habis lagi menyebut kesah tadi, kita punya kapal² terbang baharu chakap saya sudah kena potong. Kita telah dapat tiga 707 yang besar sampai 140 penumpang boleh di-bawa tetapi ketiga² sudah pun berjalan hari ini untuk international sampai ka-Sydney dan sampai Tokyo dan kita harap bulan Julai akan mula dapat 737—Boeing juga yang boleh membawa lebih kurang 100 penumpang². Kita telah ada mempunyai kapal² terbang yang baharu kita boleh berunding dengan

Kerajaan Singapura, kerana ini joint effort kita boleh buka barangkali Singapura Kuala Lumpur itu. Kita tengok macham mana keadaan-nya. Kerana kalau kapal terbang baharu, kapal terbang yang daripada international dia datang sampai tengah malam sampai di-Kuala Lumpur atau pun pagi sampai, jika daripada Kuala Lumpur atau Singapura kita boleh menepatkan mana untok penumpang yang lebeh sesuai. Kita dapat menentukan jadual waktu yang senang penumpang² naik kapal terbang kita, tunggu-lah dahulu sampai kapal terbang baharu sampai. Kalau kapal terbang Comet Jet ini yang ada kala² technical faults, kerosakan technical, jadi orang semua naik kapal terbang orang lain, akhir-nya kita tutup pintu. Saya harap perkara² perniagaan kapal terbang ini tentu-lah kena menyelidek dari segi international bukan-lah hanya dari segi Kuala Lumpur kerana kita mesti mendapatkan penumpang² yang banyak.

Saya suka menerangkan kepada Yang Berhormat, saya ada statistic di-sini—biar-lah akhir nanti saya beri statistic biar dapat ingat oleh Yang Berhormat semua sa-kali jadi kalau kita berchakap dengan statistic kita, ada baik lagi.

Semua sharikat² penerbangan di-beri kebebasan lalu-lintas yang sama oleh Kerajaan Malaysia dan Singapura, akan tetapi kebanyakan daripada mereka itu merasa lebeh sesuai berkhidmat ka-Singapura oleh kerana banyak daripada penompang²-nya mahu pergi ka-Singapura. Kita tidak boleh paksa dia hendak datang ka-Kuala Lumpur, kita boleh pujok, kita boleh rayu, kita boleh adakan macham² penarek. Ini-lah yang kita sedang buat dan menchari jalan-nya.

Walau bagaimana pun peranan kita dalam sharikat penerbangan MSA ini dari beberapa segi di-tentukan oleh sebab² politik kerana kalau sudah exchange traffic rights itu mesti dari sa-buah negara ka-sabua negara tidak boleh daripada kapal terbang dengan pehak kapal terbang, hanya yang kita tidak ada diplomatic relationship macham Nationalist China

atau Formosa itu terpaksa dia buat antara sharikat² kapal terbang.

Ada-lah penting juga bahawa penanaman modal kita di-dalam sharikat ini hendak-lah di-dasarkan kepada kehendak² perdagangan yang tegoh dan oleh sebab itu-lah kita mengharapkan bahawa sharikat ini di-kendalikan atas dasar² perdagangan.

Ahli Yang Berhormat tentu ingat bahawa peranan Malaysia yang meningkat di-dalam penerbangan ini memulakan sa-telah kita mengadakan perundingan² kedua pehak maka perjanjian² udara dengan negara² luar atas hak kita di-dalam perkara ini dan pemegang² saham yang utama pada masa² yang lalu ia-itu BOAC dan Qantas sekarang ini hanya memileki 4.5% tiap² sa-buah sharikat itu—Qantas atau pun BOAC, ini hanya nominal kerana kita juga hendak ada perhubungan dengan sharikat² kawan kita lama supaya boleh kita dapat pandangan², dapat pengalaman, dapat juga bertolak ansor dan bertukar² pegawai kalau kita ada kekurangan satu² perkara. Ini satu muslihat juga berkenaan dengan perniagaan kapal terbang yang kita akan melibatkan kawasan penerbangan kita.

Saya suka juga menyentuh tentang kenyataan² yang di-buat oleh Yang Berhormat daripada Rembau-Tampin dan Ahli Yang Berhormat daripada Kota Bharu Hilir mengenai kebaikan² yang perlu di-laksanakan dalam perkhidmatan Sharikat Penerbangan MSA serta kelengkapan² di-lapangan terbang antara bangsa Kuala Lumpur. Kementerian saya memang memberikan perhatian yang penoh di-dalam membaiki dan mengelokkan lagi kemudahan² di-lapangan terbang antara bangsa Kuala Lumpur dan sa-kira-nya perbaikan² ini perlu di-adakan maka sudah tentu-lah kita akan melaksanakan tetapi tentang lambat lekas-nya itu soal kewangan yang kita selalu desak daripada pehak Perbendaharaan.

Mengenai memperbaiki di-dalam Sharikat Penerbangan MSA pertama dalam masaalah perhubungan raya atau public relation, perkara ini memang telah banyak kali di-sebutkan

di-dalam Dewan yang mulia ini dan saya akan mengarahkan kepada Pengerusi Sharikat Penerbangan MSA ini supaya dapat berhubung dengan pegawai² dan mereka yang berkenaan supaya menjalankan dasar kita kalau-lah hendak berniaga orang yang berniaga dengan kita itu selalu betul. Kalau hendakkan berniaga, MSA itu walau macham mana pun salah kita minta ma'af-lah, tetapi kalau kita panjang²kan cherita pun tidak guna ini akan merugikan perniagaan kita. Ini-lah yang telah pun kita bersetuju antara Menteri Perhubungan Singapura dan saya sendiri waktu kita bertemu tentang memberi penerangan, penjelasan, kepada orang ramai dan ini saya harap akan di-jalankan oleh pihak MSA.

Saya tadi berjanji hendak memberikan statistic, banyak Ahli² Yang Berhormat barangkali lupa, lapangan terbang kita ini di-mulakan di-buka dalam tahun 1964 jadi tahun 1965 kita ada kita punya rekod di-sini ada 13,836 buah kapal terbang turun naik pada tahun 1965, tahun 1966 ada naik 16,486, tahun 1967 18,466 dan tahun 1968 ini sudah naik juga 19,966 kapal terbang turun naik. Tidak-lah di-katakan sunyi tetapi kebanyakan barangkali Yang Berhormat pergi menengok di-sana, kapal terbang daripada dunia yang jauh² ini tidak sampai lagi, jadi kapal terbang kita yang regional atau domestic ini ma'alum sahaja-lah empat lima jadi nampak-lah lapangan terbang yang besar itu kosong.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka menerangkan dalam tempoh yang hanya empat tahun semenjak kita menjalankan, membuka lapangan terbang ini kita telah ada mempunyai 13 buah kapal² terbang international termasuk juga kapal terbang MSA yang telah pun datang ka-Kuala Lumpur di-tambah juga dengan PANAM Chartered Service lagi sa-buah dan begitu juga kita ada sa-buah Malayan Charter, kapal terbang yang kecil juga yang ada dia punya hangar-nya sendiri di-lapangan terbang ini. Insha' Allah pelan² hangar sedang di-siapkan oleh Pejabat Kerja Raya, saya harap sa-berapa segera dapat di-siapkan kita akan keluarkan tender dan kita adakan hangar kita dengan

sa-berapa segera di-Subang, saya dapat tahu peruntukan telah pun ada dan apabila saya membentangkan peruntukan berkenaan dengan hangar di-Subang ini, Yang Berhormat² hendakkan Subang ini akan lebih maju, mara terutama sa-kali Yang Berhormat daripada Lipis, daripada Kota Star Selatan dan lain² lagi sokong-lah jangan bangkang; kalau bangkang tidak jadi hendak mendirikan hangar nanti kita tidak punya hangar di-sana nanti.

Bagitu juga dengan penumpang² jangan Ahli² Yang Berhormat lupa tahun yang pertama kita buka lapangan terbang international kita sahaja sudah ada 211,322 passenger, yang pergi balek, domestic yang turun yang lalu transit ada 45,611—itu pada tahun 1965 yang pertama. Tahun 1966 sudah naik daripada 211,322 sudah naik pada 252,420 dan transit 57,376. Bagitu juga tahun 1967 naik juga lagi bukan 200,000 324,626 domestic dan international on transit ada 74,716. Tahun 1968 ini yang lalu telah naik juga lagi 353,221 dan transit ada 119,883. Sakira-nya penarekan dari pihak pelan-chong² yang transit ini dapat menengok keadaan penarekan dan keadaan pelan-chongan yang ada di-Kuala Lumpur ini barangkali daripada 119,000 ini banyak barangkali yang berhenti di-sini, sebab ini-lah saya suka menerangkan kepada Rumah yang berbahagia kita kena-lah bekerjasama sa-berapa rapat-nya dengan Kementerian yang bertanggung-jawab berkenaan pelan-chong dengan Kementerian Pengangkutan supaya dapat kita bekerjasama menarek penumpang² yang transit patut yang dia berhenti satu dua hari di-Kuala Lumpur dia boleh naik kapal terbang dari sini sama ada ka-Bangkok atau pun ka-Singapura.

Tuan Yang di-Pertua, yang akhir sa-kali, Ahli Yang Berhormat dari Kulim Utara ada meminta pihak Kerajaan menimbangkan bas² MARA yang rugi itu, saya harap pihak MARA akan memohon, minta di-timbangkan kekurangan chukai-nya. Saya boleh mengaku kalau betul kira²-nya semua sa-kali, Menteri Kewangan akan menimbangkan dengan muktamad. Dan berkenaan dengan jalan timor-barat itu

kira-nya jadi, saya harap MARA ada lagi pada waktu itu atau pun sharikat bumiputra, kalau mereka memohon mengikut dasar polisi yang ada berjalan pada hari ini, mereka akan mendapat timbangan yang utama, kalau dibandingkan dengan permohonan² yang bukan daripada bumiputra, atau yang mempunyai modal sedikit daripada bumiputra.

Bagitu juga Ahli Yang Berhormat dari Kota Bharu Hulu telah menyampaikan juga rungutan berkenaan dengan keretapi. Saya memberi pengakuan-lah sa-bagaimana yang saya berikan kepada Ahli Yang Berhormat dari Lipis tadi. Ini berkenaan dengan gerabak² keretapi ka-Pantai Timor ada yang kayu, tetapi bukan sebab kami hendak mengadakan yang kayu. Gerabak keretapi antara Lipis pergi ka-Pasir Mas kebanyakan di-gunakan oleh pehak mereka yang membawa barang² basah seperti ikan, semua-nya di-taruh di-tempat dudok itu dan kalau-lah kerusi macham yang kita dudok ini tentu-lah akan busok, tak berapa lama lagi akan rosak, ini lagi akan merugikan. Sebab itu kita hantarkan yang kayu, kalau pun bau sedikit, kita berus sedikit, taroh sabun, basah tiap² hari. Itu pun dia kata keretapi maseh kotor juga, apa hendak buat? Ini-lah ikhtiar-nya tetapi kita sudah pun adakan gerabak pasar, tetapi tak

memadaï, baharu ada satu perhubungan, kita akan chuba adakan lebeh banyak lagi, tetapi macham mana pun saya akan minta pehak keretapi mengadakan kalau perlu rail-car ka-Pantai Timor, tetapi biar-lah banyak orang yang menggunakan-nya, kalau tidak, rugi rail-car itu. Terima kaseh.

PENANGGOHAN (USUL)

Tan Sri Haji Sardon: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menchadangkan satu usul ia-itu:

Notwithstanding the provisions of Standing Order 12, the House shall now stand adjourned until 10.00 a.m. tomorrow, Saturday, 18th January, 1969.

Tuan Ali bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Usul di-kemukakan bagi di-putuskan dan di-setujukan.

Di-putuskan,

Notwithstanding the provisions of Standing Order 12, the House shall now stand adjourned until 10.00 a.m. tomorrow, Saturday, 18th January, 1969.

Tuan Yang di-Pertua: Meshuarat ditangguhkan hingga pukul 10.00 pagi esok.

Dewan di-tangguhkan pada pukul 6.30 petang.